DOVERIE
UNITED HOLDING AD

Доверие – Обединен холдинг АД

Годишен консолидиран финансов отчет

за периода, приключващ

към 31 декември 2020 година

ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА, ПРИКЛЮЧВАЩ НА
31 декември 2020г.

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБИТЕ И ЗАГУБИТЕ И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД 1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ 3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ 5
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ 7

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА 8
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА 17
3. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 68
4. РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 68
5. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 68
6. РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 68
7. ДРУГИ НЕТНИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ 69
8. ВАЛУТНИ КУРСОВИ РАЗЛИКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 69
9. НАЧИСЛЕНИ / ВЪЗСТАНОВЕНИ ОБЕЗЦЕНКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ 69
10. РАЗХОДИ ПО ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ 70
11. ПРИХОДИ ОТ ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ 71
12. РАЗХОДИ ЗА ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ 75
13. ОПЕРАТИВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ 76
14. ДРУГИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ, НЕТНО 78
15. АМОРТИЗАЦИИ И ОБЕЗЦЕНКА 78
16. ДРУГИ ДОХОДИ /(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА 79
17.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРИДОБИВАНЕ / ОСВОБОЖДАВАНЕ НА И ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА 79
18.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРЕУСТАНОВЕНИ ДЕЙНОСТИ 80
19. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ – ПЕЧАЛБИ/ЗАГУБИ 81
20. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ 81
21.ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ 82
22. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ 84
23. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ 85
24. РЕПУТАЦИЯ 87
25. ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ 88
26. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА 89
26.1. НЕКОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ 89
26.2. КОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ 89
27. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ 90
28. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД 91
29. КРЕДИТИ НА БАНКОВИ КЛИЕНТИ 91
30.ДРУГИ БАНКОВИ АКТИВИ 93
31. АКТИВИ ЗА ПРОДАЖБА 93
32.АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ 94
33. ИНВЕСТИЦИИ, ОТЧИТАНИ ПО МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ В АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ 97
34. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ 98
35. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ 99
36. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ 99
37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ 102
38. ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ РЕЗЕРВИ 103
39. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ 103
40. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКОВИ КЛИЕНТИ 104
41. ПРИВЛЕЧЕН ОТ БАНКА РЕСУРС ОТ ДР.ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ 105
42. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА 105

43. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА КЪМ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ 107
44. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПОКУПКА НА АКЦИИ 114
45. ЛИЗИНГ 114
46. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ 115
47. КОРЕСПОНДЕНТСКИ СМЕТКИ (ЛОРО) 117
48. ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА БАНКИ 117
49. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК 118
49.1.Валутен риск 119
49.2.Ценови риск 122
49.3. Кредитен риск 122
49.4.Ликвиден риск 145
50. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ 156
51. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ 160
52. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ДАТАТА НА БАЛАНСА) 165

Използвани съкращения

DPD	Просрочие в дни
EAD	Експозиция при неизпълнение
ECL	Очаквана кредитна загуба
EIR	Ефективен лихвен процент
FVOCI	Справедлива стойност през друг всеобхватен доход
FVTPL	Справедлива стойност през печалба или загуба
HTC	Държани за събиране
LGD	Загуба при неизпълнение
PD	Вероятност от неизпълнение
SPPI	Единствено плащания по главница и лихва

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход към 31 декември 2020 година

(в хиляди лева)	бел.	**2020 г.**	**2019 г.**
Приходи от лихви от банкови операции	3	88,617	7,069
Разходи за лихви от банкови операции	4	(27,999)	(2,788)
Нетен лихвен доход		*60,618*	4,281
Приходи от такси и комисионни от банкови операции	5	51,806	4,762
Разходи за такси и комисионни от банкови операции	6	(16,947)	(1,653)
Нетен доход от такси и комисионни		34,859	*3,109*
Други нетни оперативни приходи	7	2,882	(7) *
Валутни курсови разлики от банкови операции	8	20,635	1,312
Начислена/ възстановена обезценка от банкови операции	9	(8,862)	11,914
Общ нетен доход от банкови операции		**110,132**	**20,609**
Приходи от застрахователни операции		17,089	17,867
Разходи за застрахователни операции	10	(12,007)	(13,927)
Нетен доход от застрахователни операции		**5,082**	**3,940**
Приходи от други бизнес сектори	11	129,249	131,222
Разходи за други бизнес сектори	12	(84,714)	(86,338)
Нетен доход от други бизнес сектори		**44,535**	**44,884**
Оперативни и административни разходи	13	(96,773)	(48,764)
Други финансови приходи/разходи, нетно	14	(5,289)	(2,279) *
Амортизации и обезценка	15	(26,859)	(11,340) *
Други доходи/загуби от дейността	16	3,069	2,135 *
Оперативна печалба		**33,897**	**9,185**
Печалба от придобиване и освобождаване на и от дъщерни дружества	17	(63)	175,935
Печалба преди облагане с данъци		**33,834**	**185,120**
Данъци върху печалбата		(3,860)	(5,258)
Печалба от продължаващи дейности		**29,974**	**179,862**
Печалба/загуба от преустановени дейности	18	3	4
Нетна печалба за годината		**29,977**	**179,866**
Печалба/загуба от асоциирани дружества	33		(52)
Нетна печалба за годината		**29,977**	**179,814**

* Преизчислен, рекласифициран

Отчетът за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр. 8 до стр. 168 представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 26. 04. 2021 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител: ..... Регистриран одитор: .....

АД ДОВЕРИЕ ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (продължение)
към 31 декември 2020 година

Друг всеобхватен доход

(в хиляди лева)	бел.	**2020 г.**	**2019 г.**
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценка на имоти, машини и съоръжения		(138)	(882)
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи (капиталови инструменти)		47	39
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи		263	(46)
Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преизчисляване на финансовите отчети на чуждестранна дейност		(31,880)	(1,102) *
		(31,708)	**(1,991)**
Общо всеобхватен доход		**(1,731)**	**177,823**
Нетна печалба принадлежаща на:			
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		21,350	177,358
Неконтролиращи участия	19	8,627	2,456
		29,977	**179,814**
Общ всеобхватен доход, принадлежащ на:			
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		(3,268)	175,690
Неконтролиращи участия		1,537	2,133
		(1,731)	**177,823**
Нетна печалба на акция на притежателите на собствен капитал на предприятието майка	20	**1.1395**	**9.4662**

* Преизчислен, рекласифициран

Отчетът за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр. 8 до стр. 168 представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 26. 04. 2021 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител ..... Регистриран одитор .....

ДОВЕРИЕ АД ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ

Консолидиран отчет за финансовото състояние
към 31 декември 2020 година

(в хиляди лева)	бел.	**31 декември 2020 г.**	**31 декември 2019 г.**
АКТИВИ			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	21	101,199	108,034
Активи с право на ползване	22	34,861	27,121
Инвестиционни имоти	23	13,755	13,910
Репутация	24	5,752	6,293
Други нематериални активи	25	9,841	15,535
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	26	8,828	13,298
Финансови активи по амортизирана стойност	27	457,041	292,040
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	28	2,294	2,234
Кредити на банкови клиенти	29	738,625	894,198
Други банкови активи	30	14,538	13,521
Активи за продажба	31	18,420	25,496
Активи по отсрочени данъци	32	2,782	3,514
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал в асоциирани предприятия	33	-	693
Търговски вземания	34	6,787	8,944
Материални запаси	35	33,531	35,757
Вземания по застрахователни договори		4,412	5,487
Парични средства и парични еквиваленти	36	742,486	638,295
Общо активи		**2,195,152**	**2,104,370**

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.168 представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 26. 04. 2021 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител: ..... Регистриран одитор: .....

ДОВЕРИЕ ХОЛДИНГ АД ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)
към 31 декември 2020 година

(в хиляди лева)	бел.	**31 декември 2020 г.**	**31 декември 2019 г.**	
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
Капитал, отнасящ се до притежателите на собствен капитал на предприятието майка	37			
Акционерен капитал		18,736	18,736	
Резерви		12,243	36,802	
Натрупана печалба/(загуба)		218,933	197,680	
		249,912	**253,218**	
Неконтролиращи участия	39	96,363	94,220	
Общо собствен капитал		**346,275**	**347,438**	
Застрахователни резерви	38	7,168	7,327	
Депозити от банкови клиенти	40	1,524,229	1,430,536	
Привлечен от банка ресурс от други финансови институции	41	23,722	31,310	
Задължения към свързани лица	42	77,695	109,655	
Задължения на търговски дружества към финансови институции	43	58,402	23,554	
Задължения за покупка на акции	44	2,151	4,304	
Лизинг	45	34,491	27,350	
Провизии за доходи на наети лица		7,122	3,963	*
Отсрочени данъци	32	5,698	7,608	
Търговски и други задължения	46	44,106	44,176	
Задължения по преки застрахователни операции		576	557	
Кореспондентски сметки (лоро)	47	367	337	
Други специфични задължения за банки	48	63,150	66,255	*
Общо пасиви		**1,841,709**	**1,749,605**	
Общо капитал и пасиви		**2,195,152**	**2,104,370**	

* Преизчислен, рекласифициран

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр.8 до стр.168 представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 26. 04. 2021 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител ..... Регистриран одитор: .....

ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН ХОЛДИНГ АД

Консолидиран отчет за паричните потоци
към 31 декември 2020 година

(в хиляди лева)	**2020 г.**	**2019 г.**
Парични потоци от основните дейности:		
Постъпления от лихви	85,737	16,742
Плащания по лихви	(27,861)	(2,638)
Нетни постъпления от такси и комисионни	38,191	7,010
Увеличение/намаление в текущи активи :		
Разплащателни сметки и депозити в Национална Банка Молдова	(69,483)	37,859
Разплащателни сметки и депозити в други банки	139,325	(181,385)
Ценни книжа над 90 дни	(144,323)	(17,243)
Нетни заеми	(63,332)	(21,514)
Други активи	(1,171)	3,286
Увеличение/намаление в текущи задължения :		
Дължими към банки	66	(584)
Дължими към клиенти	235,050	35,712
Други задължения	6,410	(4,601)
Нетен паричен поток от основна дейност от банкови операции	*198,609*	*(127,356)*
Постъпления от клиенти	169,937	170,625
Плащания на доставчици	(108,797)	(110,025)
Получени дивиденти	490	473
Нетен паричен поток от основна дейност от други бизнес сектори	*61,630*	*61,073*
Плащания за разходи по основните дейности	(67,158)	(66,074)
Плащания за данъци	(15,463)	(3,138)
Нетен паричен поток от основна дейност	***177,618***	***(135,495)***
Парични потоци от инвестиционните дейности:		
Закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи	(9,573)	(10,849)
Закупуване на инвестиции	(270)	(31)
Постъпления от продажба на нетекущи материални и нематериални	9	24
операции	*(9,834)*	*(10,856)*
Закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи	(3,631)	(3,817)
Постъпления от продажба на нетекущи материални и нематериални	2,004	3,023
Закупуване на инвестиции	(5,739)	741,549
Постъпления от продажба на инвестиции	4,523	4,136
Други/плащания постъпления от инвестиционна дейност	2,700	(490)
Нетен паричен поток от инвестиционните дейности от други		
бизнес сектори	*(143)*	*744,401*
Нетни паричен поток от инвестиционните дейности	***(9,977)***	***733,545***

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр. 8 до стр. 168 представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски
доклад с дата:
26. 04. 2021
„Ейч Ел Би България" ООД
HLB Bulgaria Ltd.
Управител: Регистриран одитор

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

ДОВЕРИЕ ХОЛДИНГ АД ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН

Консолидиран отчет за паричните потоци (продължение)
към 31 декември 2020 година

(в хиляди лева)	**2020 г.**	**2019 г.**
Парични потоци от финансовите дейности:		
Постъпления от заеми и кредити	16,568	2,472
Курсови разлики от преизчисления	(16,879)	70
Печалба / (загуба) от нетен обмен на чуждестранна валута	1,225	
Плащания на заеми и кредити	(18,823)	(3,196)
Плащания по лизингови договори	(2,812)	
Нетен паричен поток , използвани във финансовите дейности от банкови операции	*(20,721)*	*(654)*
Постъпления от заеми и кредити	73,076	8,335
Плащания на заеми и кредити	(38,356)	(12,949)
Получени заеми от свързани лица	4,532	98,680
Възстановени заеми на свързани лица	(37,224)	(17,185)
Изплащане на лихви на свързани предприятия	(1,330)	
Изплатени дивиденти	(3)	(1,284)
Плащания по лизингови договори	(5,202)	(5,640)
Други постъпления/плащания за финансова дейност	(1,069)	12,430
Нетен паричен поток , използвани във финансовите дейности от други бизнес сектори	*(5,576)*	*82,387*
Нетен паричен поток от финансовите дейности	***(26,297)***	***81,733***
Нетно увеличение на паричните наличности и паричните	**141,344**	**679,783**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	694,596	14,813
Парични средства и парични еквиваленти към 31 декември	**835,940**	**694,596**

* Преизчислен, рекласифициран

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр. 8 до стр. 168 представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 26. 04. 2021 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител ..... Регистриран одитор .....

ДОВЕРИЕ ХОЛДИНГ АД ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН

(в хиляди лева)

Отнасящ се към притежателите на собствен капитал на предприятието майка

	Основен капитал	Премиен резерв	Преоценъчен резерв	Целеви резерви	Резерв от валутно преизчисление	Натрупана печалба/ загуба	Общо	Неконтролиращи участия	Общо собствен капитал	
Баланс към 31 декември 2018	**18,736**	**2,842**	**25,215**	**13,393**		**7,648**	**67,834**	**23,399**	**91,233**	
Печалба/Загуба за периода						177,358	**177,358**	2,456	**179,814**	
Покриване на загуби		(2,261)				2,261	-		-	
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци			(563)		(1,102)	(3)	**(1,668)**	(323)	**(1,991)**	*
Увеличение/ намаление на участията в дъщерни дружества						10,072	**10,072**	70,471	**80,543**	
Други изменения в собствения капитал			(722)			344	**(378)**	(1,783)	**(2,161)**	
Баланс към 31 декември 2019	**18,736**	**581**	**23,930**	**13,393**	**(1,102)**	**197,680**	**253,218**	**94,220**	**347,438**	
Печалба/Загуба за периода						21,350	**21,350**	8,627	**29,977**	
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци			(109)		(24,748)	239	**(24,618)**	(7,090)	**(31,708)**	
Разпределение на печалбата				1,500		(1,500)	-		-	
Други изменения в собствения капитал			(1,311)		109	1,164	**(38)**	606	**568**	
Баланс към 31 декември 2020	**18,736**	**581**	**22,510**	**14,893**	**(25,741)**	**218,933**	**249,912**	**96,363**	**346,275**	

* Преизчислен, рекласифициран

Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с пояснителните сведения към него от стр. 8 до стр. 168 представляващи неразделна част от годишния консолидиран финансов отчет

Годишният консолидиран финансов отчет е одобрен на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Главен счетоводител и
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС

Одиторско дружество:
ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 017 Ейч Ел Би България ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 26. 04. 2021 „Ейч Ел Би България" ООД HLB Bulgaria Ltd. Управител: Регистриран одитор:

ДОВЕРИЕ ХОЛДИНГ АД ДОВЕРИЕ - ОБЕДИНЕН

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА

Доверие - Обединен Холдинг АД (компания майка) е регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело № 13056 от 1996 г. и е със седалище, адрес на управление и адрес за кореспонденция 1756 София, ул.”Лъчезар Станчев”№5, сграда “А”, ет.7.

Доверие - Обединен Холдинг АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа. Съгласно Наредба 26 на БНБ е направен отказ от регистрация на дружеството като финансова институция по Закона за кредитните институции.

Съгласно Закона за счетоводството дружеството е „предприятие от обществен интерес” /§ 1 т.22 б.в /

1.1.Собственост и управление

Към 31.12.2020г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

Акционерен капитал	***31.12.2020 BGN ‘000***	***31.12.2019 BGN ‘000***
(BGN’000)	18,736	18,736
Брой акции (номинал 1.00 лев)	18,736,099	18,736,099
Общ брой на регистрираните акционери	146,959	146,952
в т.ч. юридически лица	57	48
физически лица	146,902	146,904
Брой акции, притежавани от юридически лица	10,308,880	10,256,133
% на участие на юридически лица	*55,02%*	*54,74%*
Брой акции, притежавани от физическите лица*	8,427,219	8,479,966
% на участие на физически лица	*44,98%*	*45,26%*

*В брой акции, притежавани от физически лица, са включени 240 броя акции с неуточнена собственост от 1996г., които Централният депозитар АД води по емисионна сметка на Доверие - Обединен холдинг АД.

Акционери, притежаващи акции над 5%

	Брой акции	**% от капитала**
Софарма АД	4,679,490	24,98
Телекомплект АД	1,671,294	8,92

Акции от - до	**Брой акционери**	**% от всички акционери**	**Брой притежавани акции**	**% от всички акции**
1 - 100	144,864	98.57	6,497,686	34.68
101 - 1000	1,859	1.26	382,546	2.04
1001 - 10000	183	0.12	649,204	3.46
10001 - 100000	40	0.03	1,070,208	5.71
100001 - 500000	8	0.01	1,496,645	7.99
500001 - 1000000	3	0.00	2,289,026	12.22
1000001 - 5000000	2	0.00	6,350,784	33.90
Total	**146,959**	**100.00**	**18,736,099**	**100.00**

Дружеството е с двустепенна система на управление.

Надзорен съвет

Членове на Надзорния съвет към 31.12.2020г. са:

Радосвет Крумов Радев - председател на НС

Иван Огнянов Донев - член

Венцислав Симеонов Стоев - член

Управителен съвет

Членове на Управителния съвет към 31.12.2020 г. са:

Александър Георгиев Христов - изпълнителен директор

Анна Иванова Павлова - председател на УС

Мина Николова - Ангелова - член

Дружеството се представлява от Александър Георгиев Христов.

Одитният комитет подпомага работата на Управителния съвет, има роля на лица, натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

Одитният комитет има следния състав:

Иван Димов - председател (независим член)

Елена Големанова - член (независим член)

Анна Павлова - член

Към 31.12.2020г. списъчният брой на персонала в икономическата група е 2,682 (31.12.2019 г. е 2,664).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Доверие-Обединен Холдинг АД е придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица, участия под каквато и да е форма в други местни и/или чуждестранни търговски дружества, и/или в тяхното управление; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензии за използване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва; извършване на всякаква друга търговска дейност, за която няма забрана със закон.

1.3. Структура на икономическата група

Доверие-Обединен Холдинг е холдингово акционерно дружество. Дружеството няма регистрирани клонове и/или представителства в страната или чужбина.

Към 31 декември 2020 г. дружеството упражнява контрол по линия на пряко участие и косвено участие чрез други дружества в капиталите на следните дъщерни дружества (групирани по икономически отрасъл):

Портфейл

Дружество	Контролирано от:	Брой акции/дялове	% на участие
ОЗОФ Доверие ЗАД АД			**98,15%**
	ДОХ АД	58,887	98,15%
Служба по ТМ Доверие ЕООД	ДОХ АД	500	**100.00%**
ЗК "Медико 21" АД	ДОХ АД	43,792	**95,20%**
Индустриален Холдинг-Доверие АД			**100%**
	ДОХ АД	1,366,411	78,68%
	ОЗОФ Доверие АД ЗАД	150,000	8,64%
	ЗК Медико 21 АД	150,000	8,64%
	Хомоген АД	70,199	4,04%
Доверие - Капитал АД			**100,00%**
	ДОХ АД	6,170	77,12%
	ИХД АД	1,830	22,88%
Доверие - Брико АД			**71,93%**
	Доверие - Капитал АД	11,868	71.93%
МБАЛ Доверие АД			**100%**
	ДОХ АД	112,805	7.45%
	ИХД АД	1,400,699	92,55%
МЦ Доверие АД			**100%**
	ДОХ АД	419,000	99,76%
	ИХД АД	1,000	0,24
Амбулатория за специализирана медицинска помощ -медицински център София 2000" ЕООД	МЦ Доверие АД	5000	**100.00%**
Марицатекс АД			**54,36%**
публично	ИХД АД	254,884	54,36%
Борсов код 4MJ			

Вратица АД в несъстоятелност			**69.60%**
публично	ИХД АД	262,121	69.60%
Биляна Трико АД	Доверие Капитал АД	2,833,809	**98,88%**
Българско вино ООД			**100%**
	ИХД АД	91,038	96,16%
	ДОХ АД	3,639	3,84%
Дунав АД			**81.82%**
	Доверие Капитал АД	81,733	81,82%
Хидроизомат АД			**93,34%**
	ИХД АД	2,789,536	93,31%
	Хомоген АД	820	0,03%
Новоселска гъмза АД			**85,72%**
	Доверие Капитал АД	3,131,562	75,64%
	Хидроизомат АД	417,296	10,08%
Хомоген АД			**100.00%**
	ДОХ АД	43,040	89.67%
	ИХД АД	4,960	10.33%
Доверие Грижа ЕАД	ДОХ АД	5,000	**100.00%**
Доверие Инвест ЕАД	ДОХ АД	5,000,000	**100,00%**
„Moldindconbank" S.A.	Доверие Инвест ЕАД	3,856,722	**77,63%**

Основният предмет на дейност на дружествата от групата е:

ДЕЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

„Moldindconbank" S.A. - Банката може да извършва, в рамките на лицензa, издаден от Националната банка на Молдова, следните дейности: привличане на депозити и други възстановими средства; предоставяне на кредити, сред които: потребителски кредити, ипотечни кредити, факторинг с или без обжалване, финансиране на търговски сделки (включително фиксирани суми); финансов лизинг; предоставянето на платежни услуги, в съответствие със Закон № 114 от 18.05.2012 г. за платежните услуги и електронните пари (РМолдова); издаване и администриране на пътнически чекове, сметки и други платежни инструменти; издаване на гаранции и приемане на задължения; транзакции за своя сметка или за сметка на клиенти с някой от следните средства: инструменти на паричния пазар (чекове, сметки, депозитни сертификати и др.); чуждестранна валута; фючърсни и опционални договори; инструменти, базирани на валутни курсове и лихвени проценти; ценни книжа и други финансови инструменти; участие в емитирането на ценни книжа и други финансови инструменти и предоставянето на услуги, свързани с тази емисия; съвети на юридически лица относно структурата на уставния капитал,

бизнес стратегията и други аспекти, свързани с търговската дейност, както и съвети и услуги относно сливания и придобивания на юридически лица; парично посредничество (посредничество на междубанковите пазари); управление на портфейл и консултации във връзка с тях; съхранение и управление на финансови инструменти; информационни услуги за заеми; услуги за съхранение в банкови сейфове; издаване на електронни пари, в съответствие със Закон № 114 от 18.05.2012 г. за платежните услуги и електронните пари; всяка друга финансова дейност или услуги, разрешени от Националната банка на Молдова, при спазване на специални закони, които уреждат съответните дейности.

Банката може да извършва инвестиционни услуги и дейности, както и други допълнителни услуги съгласно лиценза, издаден от Националната комисия за финансов пазар.

Банката няма право да извършва следните операции: да залага свои собствени акции от името на Банката; да предоставя кредити, обезпечени с акции, други видове ценни книжа или облигации, емитирани от Банката и / или друго свързано лице, принадлежащо към групата, към която Банката принадлежи.

ХОЛДИНГОВИ ДРУЖЕСТВА

“Индустриален холдинг Доверие” АД - холдингово дружество, придобиване, управление, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за използване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва, производство и търговия в страната и чужбина със стоки и услуги, включително със суровини, прежди, платове и изделия от тях, извършване на посредническа и инженерингова дейност, проектиране и строителство, управление на недвижима собственост, научно-техническа, технологична и патентна информация, инвеститорски и независим строителен контрол.

“Доверие-Капитал” АД – холдингово дружество, занимаващо се с вътрешно и външно търговска дейност, търговско представителство, посредничество и агентство, организиране и експлоатация на търговски предприятия и всякаква друга дейност.

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ ОТ ВИДА "НАПРАВИ СИ САМ“

“Доверие-Брико” АД – изграждане, експлоатация и управление на верига магазини за търговия на дребно със стоки за бита и ремонтна дейност. Дейността на дружеството е основана на Споразумение за съдружие с Mr.Bricolage SA (Франция), сключено през 1999 година. Според това споразумение “Доверие-Брико” АД притежава изключителното право да ползва търговската марка на Mr.Bricolage на територията на България.

Дружеството развива своята дейност в следните магазини на територията на страната: София 1, Пловдив - два, София 2, Варна, Благоевград, Бургас, Плевен , Русе и Добрич.

ЗАСТРАХОВАНЕ

“ОЗОФ Доверие” ЗАД - застраховане за заболяване и/или злополука.

ЗК “Медико – 21” АД - застраховане за заболяване и/или злополука

МЕДИЦИНСКИ УСЛУГИ

Медицински център Доверие АД - осъществяване на специализирана извънболнична помощ в съответствие с действащото в страната законодателство, включително извършване на диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни; консултации; профилактика; предписване лабораторни и други видове изследвания; извършване на медицински дейности и манипулации; обема вида домашни грижи и помощ за болни; лекарства, превързочни материали и медицински пособия, извършване експертиза на временна неработоспособност; наблюдение и оказване на медицинска помощ при бременност и майчинство; извършване на дейности по здравна промоция и профилактика, в т.ч. профилактични прегледи и имунизации, издаване на документи, свързани с оказваната медицинска помощ; насочване на пациенти за консултативна и болнична помощ.

МБАЛ Доверие АД - Осъществяване на болнична помощ: диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболнична помощ, родилна помощ, рехабилитация, диагностика и консултации, поискани от лекар или стоматолог от други лечебни заведения, трансплантация на органи, тъкани и клетки, вземане, съхраняване, снабдяване с кръв и кръвни съставки, трансфузионен надзор, медико-козметични услуги, клинични изпитвания на лекарства и медицинска апаратура, съгласно действащото в страната законодателство, учебна и научна дейност.

Амбулатория за специализирана медицинска помощ -медицински център София 2000” ЕООД – оказване на специализирана извънболнична помощ.

СТМ Доверие ЕООД – служба по трудова медицина

ПРОМИШЛЕНОСТ ЗА СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ И ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО

“Дунав” АД - проектиране, строителство, специализирани строителни услуги, производство на строителни материали и изделия, предприемачество, комплексно обслужване със строителна механизация и автотранспорт, авторемонтни услуги, вътрешни и международни превози, спедиторска дейност, подготовка на кадри за строителството, търговия в страната и чужбина, отдаване под наем и аренда на

недвижимо имущество, покупка, строеж и обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба, изпитвания и измервания на строителни материали и дефектоскопия на заварени изделия.

“Хидроизомат” АД - производство на хидроизолационни, топлоизолационни и други материали, строителство, ремонт и услуги, покупка, строеж или обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба, научно-производствена и развойна дейност, ноу-хау, производство и търговия на интелектуални продукти, търговска дейност в страната и чужбина.

ШИВАШКА ПРОМИШЛЕНОСТ

“Вратица” АД в несъстоятелност - производство на прежди, сурови тъкани, готови тъкани, шевни изделия, търговия в страната и чужбина.

ПРОИЗВОДСТВО НА ГРОЗДЕ И ВИНА

Новоселска Гъмза АД - Изкупуване на грозде и плодове, производство на вина, ракии и др.

Българско вино ООД - Изкупуване на грозде и плодове, производство на вина

ПЕРИЛНИ ПРЕПАРАТИ И БИТОВА ХИМИЯ

Доверие Грижа ЕАД – вписано преобразуване на 19.01.2018г. – производство на перилни и други препарати за битова химия.

ОТДАВАНЕ ПОД НАЕМ НА ДВИЖИМИ И НЕДВИЖИМИ АКТИВИ

“Марицатекс” АД - Дружеството е създадено и до 31.08.2010 г. функционира като предприятие за производство на текстил и изделия от текстил. На проведено Общо събрание на акционерите на 20.07.2010 г. е взето решение за спиране на текстилното и всички свързани с него производства. В изпълнение на горецитираното решение са прекратени трудовите договори на всички работници и служители, с изключение на тези чиито трудови функции не са пряко свързани с производствения процес и са необходими за стопанисване на активите на дружеството.

На основание същото решение на Общото събрание, дейността на дружеството се ограничава и осъществява в областта на „*Отдаване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти*”.

“Биляна Трико” АД – отдаване под наем на собствени недвижими имоти.

ДРУГИ ОТРАСЛИ

Хомоген АД - търговия със стоки и услуги и извършване на посредническа дейност;

Доверие инвест ЕАД - Придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества, вътрешна и външно-търговска дейност, търговско представителство, посредничество и агентство, организиране и експлоатация на търговски предприятия, управленски и маркетингови услуги, консултантска дейност, както и всяка друга дейност, незабранена от закона

1.4. Констатации от проведените независими финансови одити 2019 година

Индивидуалните годишни отчети на следните дружества са заверени с модификации: квалифицирано мнение: „Новоселска гъмза“ АД, отрицателно мнение: „ЗФ „Здраве” ЕАД.

Индивидуалните годишни финансови отчети на следните дружества са заверени с параграф за обръщане на внимание: „Марицатекс” АД, МЦ Доверие АД, МБАЛ Доверие АД, „Дунав“ АД,.

С параграф за съществена несигурност за действащо предприятие: „Новоселска гъмза“ АД, и „Доверие Грижа“ ЕАД.

Към датата на годишния консолидиран финансов отчет, приключващ на 31 декември 2020г., са в процес одитни процедури по дружествата в групата. Актуални констатации за 2020г. ще бъдат публикувани в годишния консолидиран отчет към 31.12.2020г.

Асоциирани дружества

Към 31.12.2020 г. Доверие Обединен холдинг АД има значително влияние чрез пряко и/или косвено участие чрез дъщерни дружества в капиталите на следните дружества:

Асоциирано дружество	*Притежание в групата*	*% на участие*
Доверие Стил ООД	Индустриален холдинг Доверие АД	48,00%
Андема АД	Доверие-Обединен Холдинг АД	25.00%

Инвестицията в Доверие Стил ООД и Андема АД са обезценени напълно, като за първата позиция това е с актуална дата 31.12.2010г., а за втората 31.12.2004г.

1.5. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда в РБългария, които оказват влияние върху дейността на Групата, за периода 2020-2018г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	**2020**	**2019**	**2018**
БВП в млн. лева*	118,605	118,669	107,027
Реален растеж на БВП*	-3.8%	3.1%	3.2%
Инфлация в края на годината	1.7%	3.1%	2.8%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.71632	1.74703	1.65727
Валутен курс на щатския долар в края на периода	1.59386	1.74099	1.70815
Основен лихвен процент в края на периода	0.00%	0.00%	0.00%
Безработица (в края на периода)	5.1%	4.1%	4.7%

- НСИ – последни публикации 09.03.2021;
- БНБ – 31 декември 2020
- ** БВП – публикувани предварителни данни за IV-то тримесечие 09.03.2021*

Основните показатели на стопанската среда в РМолдова, които оказват влияние върху дейността на Групата, за 2020 -2019г. са представени в таблицата по-долу:

Република Молдова

Показател	**2020**	**2019**
Безработица в края на периода	4,2%	4%
БВП в млн. долара**		12,037
Реален растеж на БВП*	-	6,6%
Инфлация в края на годината	0,39%	7,5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	17,3201	17,5751
Валутен курс на щатския долар в края на периода	17,2146	17,2093
Основен лихвен процент в края на периода	2,65%	5,5%

Национална банка на Молдова

Статистически институт на Молдова

МВФ

* Няма публикувани данни

**Няма публикувани данни

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ГРУПА

2.1. База за съставяне на финансовия отчет

Годишният консолидиран финансовият отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2020г.

За текущата финансова година групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за дейността на всяко от съставните дружества.

- **Определяне на същественост - Изменения на МСС 1 и МСС 8 - в сила от 1 януари 2020 г.**

СМСС е направил изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки, които използват последователно определение за същественост в Международните стандарти за финансово отчитане и Концептуалната рамка за

финансово отчитане и изясняват кога информацията е съществена и включва някои от насоките в МСС 1 относно несъществена информация. По-специално измененията изясняват:

- че препратката към неясна информация адресира ситуации, при които ефектът е подобен на пропускането или погрешното представяне на тази информация и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовите отчети като цяло, и
- значението на „първостепенните потребители на финансови отчети с общо предназначение“, към които тези финансови отчети са насочени, като ги определя като „съществуващи и потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори“, които трябва да разчитат на финансовите отчети с общо предназначение за голяма част от финансовата информация, от която те се нуждаят.

- **Определение за бизнес - Изменения на МСФО 3 - в сила от 1 януари 2020 г.**

Изменената дефиниция за бизнес изисква придобиването да включва вложени ресурси и съществен процес, които заедно значително да допринасят за способността за създаване на резултати. Дефиницията на термина „резултати“ се изменя, за да се съсредоточи върху стоки и услуги, предоставяни на клиенти, генериращи инвестиционен доход и други доходи, и изключва възвръщаемостта под формата на по-ниски разходи и други икономически ползи. Измененията вероятно ще доведат до повече придобивания, които се отчитат като придобивания на активи.

- **Реформа на референтните лихвени проценти - Изменения на МСФО 7, МСФО 9 и МСС 39 - в сила от 1 януари 2020 г.**

Измененията, направени в МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, МСФО 9 Финансови инструменти и МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и измерване, осигуряват определени облекчения във връзка с реформата на референтните лихвени проценти. Облекченията се отнасят до отчитането на хеджирането и водят до това, че модификациите, които се изискват като пряко следствие от реформата на референтните лихвени проценти и са извършени на икономически еквивалентна база да не водят до преустановяване на счетоводното отчитане на хеджирането. Въпреки това, всяка неефективност на хеджирането трябва да продължи да се отчита в отчета за доходите. Като се има предвид всеобхватния характер на хеджирането, включващо договори, базирани на IBOR, облекченията ще засегнат предприятия във всички отрасли.

- **Изменения в концептуалната рамка за финансово отчитане - в сила от 1 януари 2020 г.**

  СМСС публикува преработена концептуална рамка, която ще бъде използвана за решения за определяне на стандарти с незабавен ефект. Основните промени включват:
  • увеличаване на значимостта на ръководството в целта на финансовото отчитане
  • възстановяване на предпазливостта като компонент на неутралността
  • определение за отчитащо се предприятие, което може да бъде юридическо лице или част от предприятие
  • преразглеждане на определенията за актив и пасив
  • премахване на прага за вероятно признаване и добавяне на насоки за отписване
  • добавяне на насоки за различна основа на измерване, и
  • посочване, че печалбата или загубата е основният показател за измерване на резултата и че по принцип приходите и разходите в другия всеобхватен доход трябва да бъдат преработени, когато това повишава уместността или достоверното представяне на финансовите отчети.
  Няма да се правят промени в нито един от настоящите счетоводни стандарти. Предприятията, които разчитат на Рамката при определяне на своите счетоводни политики за транзакции, събития или условия, които не са разгледани по друг начин съгласно счетоводните стандарти, ще трябва да приложат ревизираната Рамка от 1 януари 2020 г. Тези субекти ще трябва да преценят дали счетоводните им политики все още са подходящи съгласно ревизираната рамка.

- **Отстъпки по наем в контекста на Covid-19 - Изменения на МСФО 16 - в сила от 1 юни 2020 г.**

  В резултат на пандемията COVID-19 на лизингополучателите са предоставени отстъпки по наем. Такива отстъпки могат да приемат най-различни форми, включително спиране на плащанията за определен период и отсрочване на лизингови плащания. През май 2020 г. СМСС направи изменение на МСФО 16 Лизингови договори, което предоставя на лизингополучателите възможност да третират определените отстъпки по наем, по същия начин, както биха направили, ако не бяха модификации на лизинга. В много случаи това ще доведе до отчитане на отстъпките като променливи лизингови плащания в периода, в който са предоставени.
  Предприятията, прилагащи практически целесъобразната мярка, трябва да разкрият този факт, независимо дали е бил приложен към всички идентифицирани отстъпки по наем или, ако не, информация за естеството на договорите, към които е била приложена, както и сумата, призната в печалбата или загубата произтичащи от отстъпките по наем.

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са влезнали в сила

Към датата на съставяне на този финансов отчет следните стандарти и изменения към съществуващи стандарти и разяснения са издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС), но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2020 г., които не са били приети за по-ранно приложение от Групата.

- **МСФО 17 Застрахователни договори - дата на влизане в сила: първоначално на 1 януари 2021 г., но удължен до 1 януари 2023 г. от СМСС през март 2020 г.**

  МСФО 17 е издаден през май 2017 г. като заместител на МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква модел за текущо измерване, при който оценките се преизмерват за всеки отчетен период. Договорите се измерват, като се използват градивните елементи на:

  • дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности

  • изрична корекция на риска и

  • надбавка за договорени услуги (CSM), представляваща нереализираната печалба от договора, която се признава като приход за периода на покритие.

  Стандартът позволява избор между признаване на промените в дисконтовите ставки или в отчета за печалбата или загубата, или директно в друг всеобхватен доход. Изборът вероятно ще отразява как застрахователите отчитат своите финансови активи съгласно МСФО 9.

  Допълнителен, опростен подход за разпределение на премиите е разрешен за задължението за оставащото покритие по краткосрочни договори, които често се изписват от застрахователи по животозастраховане.

  Има модификация на общия модел за измерване, наречен „подход с променлива такса“ за определени договори, сключени от животозастрахователи, при които притежателите на полици участват във възвръщаемостта от базовите елементи. Когато се прилага подходът на променливите такси, делът на предприятието от промените в справедливата стойност на базовите позиции е включен в CSM. Следователно резултатите от застрахователите, използващи този модел, вероятно ще бъдат по-малко променливи, отколкото при общия модел.

  Новите правила ще повлияят на финансовите отчети и ключовите показатели за ефективността на всички субекти, които сключват застрахователни договори или инвестиционни договори с характеристики на дискреционно участие.

- **Класификация на пасивите като текущи или нетекущи - Изменения на МСС 1 - дата на влизане в сила: 1 януари 2022 г. [евентуално отложено за 1 януари 2023 г.]**

Измененията в тесен обхват на МСС 1 Представяне на финансови отчети изясняват, че пасивите се класифицират като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период. Класификацията не се влияе от очакванията на предприятието или събитията след датата на отчитане (напр. постъпление от колебание или нарушение на споразумението). Измененията, също така изясняват какво има предвид МСС 1, когато споменава „уреждане“ на пасив.

Измененията могат да повлияят на класификацията на пасивите, особено на предприятията, които преди са вземали предвид намеренията на ръководството при определяне на класификацията, както и за някои пасиви, които могат да бъдат преобразувани в собствен капитал.

Те трябва да се прилагат ретроспективно в съответствие с нормалните изисквания в МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки.

През май 2020 г. СМСС публикува проект за експозиция, предлагащ да отложи датата на влизане в сила на измененията за 1 януари 2023 г.

- **Имоти, машини и съоръжения: Постъпления преди предвидената употреба - Изменения на МСС 16 - дата на влизане в сила: 1 януари 2022 г.**

Изменението на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения (ИМС) забранява на предприятието да приспада от себестойността на даден актив от ИМС всякакви постъпления, получени от продажба на произведени артикули, докато предприятието подготвя актива за предвидената му употреба. Той също така пояснява, че предприятието „тества дали активът функционира правилно“, когато оценява техническите и физическите характеристики на актива. Финансовото представяне на актива не е от значение за тази оценка. Предприятията трябва да оповестяват отделно сумите на приходите и разходите, свързани с произведените артикули, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието.

- **Препратка към Концептуалната рамка - Изменения на МСФО 3 - дата на влизане в сила: 1 януари 2022 г.**

Бяха направени незначителни изменения на МСФО 3 Бизнес комбинации, за да се актуализират препратките към Концептуалната рамка за финансово отчитане и да се добави изключение за признаване на задължения и условни задължения в обхвата на МСС 37 Провизии, условни задължения и условни

активи и тълкуване 21 Налози. Измененията също потвърждават, че условните активи не трябва да се признават към датата на придобиване.

- **Обременителни договори - Разходи за изпълнение на договора Изменения на МСС 37 - дата на влизане в сила: 1 януари 2022 г.**

Изменението на МСС 37 пояснява, че преките разходи за изпълнение на договор включват както допълнителни разходи за изпълнение на договора, така и разпределение на други разходи, пряко свързани с изпълнението на договорите. Преди да признае отделна провизия за обременителен договор, предприятието признава всяка загуба от обезценка, настъпила върху активи, използвани при изпълнение на договора.

- **Годишни подобрения на МСФО стандартите 2018–2020 г.-дата на влизане в сила:1 януари 2022г.**

Следните подобрения бяха финализирани през май 2020 г .:

- МСФО 9 Финансови инструменти - пояснява кои такси трябва да бъдат включени в теста за 10% за отписване на финансови пасиви.
- МСФО 16 Лизинг - изменение на илюстративен пример 13, за да се премахне илюстрацията на плащания от лизингодателя, свързани с подобрения на лизинговите права, за да се премахне всякакво объркване относно третирането на стимулите за лизинг.
- МСФО 1 Приемане на международни стандарти за финансово отчитане за първи път - позволява на предприятия, които са измерили своите активи и пасиви по балансови стойности, записани в счетоводните регистри на техните дружества-майки, също да измерват всички разлики от преизчисления, като използват сумите, отчетени от дружеството-майка. Това изменение ще се прилага и за асоциирани и съвместни предприятия, които са предприели същото освобождаване по МСФО 1.
- МСС 41 Земеделие - премахване на изискването за предприятията да изключват паричните потоци за данъчно облагане при измерване на справедливата стойност по МСС 41. Това изменение има за цел да се приведе в съответствие с изискването на стандарта за дисконтиране на паричните потоци на база след данъчно облагане.

- **Продадени или внесени активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие - Изменения в МСФО 10 и МСС 28**

СМСС е направил промени в обхвата на МСФО 10 Консолидиран финансов отчет и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия. Измененията разясняват счетоводното третиране на продажбите или приноса на активи между инвеститор и неговите асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи от това дали непаричните активи, продадени или внесени в асоциирано или съвместно предприятие, представляват „бизнес“ (както е дефинирано в МСФО 3 Бизнес комбинации). Когато непаричните активи представляват бизнес, инвеститорът ще признае пълната печалба или загуба от продажбата или внасянето на активи. Ако активите не отговарят на дефиницията на бизнес, печалбата или загубата се признава от инвеститора само до степента на интересите на другия инвеститор в асоциираното или съвместното предприятие. Измененията се прилагат перспективно.

През декември 2015 г. СМСС реши да отложи датата на прилагане на това изменение до момента, в който СМСС приключи своя изследователски проект по метода на собствения капитал.

Към датата на приемане и одобрение на тези финансови отчети, СМСС публикува няколко нови, но все още не в сила стандарти и изменения на съществуващи стандарти и разяснения. Нито един от тези стандарти или изменения на съществуващите стандарти не са приети по-рано от Групата.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към края на отчетния период. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на изчисления, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.25.

2.2. Консолидиран финансов отчет

Икономическата група изготвя своя ГОДИШЕН консолидиран финансов отчет за периода, приключващ на 31 декември 2020г. в който са включени годишните одитирани индивидуални финансови отчети на дъщерни и асоциирани дружества съгласно приложение 1.3.

Не са включени в консолидирания финансов отчет следните дъщерни дружества:

Вратица АД – откриване на производство по несъстоятелност, загуба на контрол;

Не са включени в консолидирания отчет следните асоциирани дружества, поради :

"Доверие– стил" ООД, гр.София - трайни ограничения;

"Андема" АД, гр.София - трайни ограничения;

2.2.1. Консолидационна политика

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2020 г., с изключение на описаните в 2.2. Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Всички дъщерни предприятия изготвят финансовите си отчети за отчетен период, приключващ към 31 декември 2020г..

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в това предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в предприятието към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

Групата прилага следните консолидационни процедури при изготвяне на консолидираните финансови отчети:

- Еднакво интерпретиране на съдържанието на всяка счетоводна сметка с цел еднозначно определяне на състава на елементите на отчетите на предприятията и на групата като цяло. За целта е приет индивидуален вътрешен сметкоплан и правила за съответствие при отнасяне на сметките в статиите на отчета за финансовото състояние , както и кореспонденцията на отделните шифрирани полета от разни отчети, които са задължителни за прилагане от всяко дружество в състава на икономическата група "Доверие";
- Елиминиране на реципрочните, противостоящите елементи при представяне на информацията за вътрешните, в рамките на групата взаимоотношения. Това представяне се реализира под формата на отделни справки – таблици, съгласно приложения. Справките - таблици се попълват паралелно от контрагентите по съответната сделка и се подписват от Главните счетоводители на дружествата, с което се удостоверява квитирането на разчетите и/или оборотите по съответните сметки;
- Начин на представяне на участието на неуправляващите съдружници – малцинственото участие, в чистата стойност на капитала и финансовия резултат за предходния и текущия период;
- Отчетите са съставени към една и съща дата;
- Приемане на годишните счетоводни отчети на дъщерните предприятия: · проверка на паричната единица, на чиято база е съставен отчетът и преизчисляване; · проверка по дата на съставяне и евентуално коригиране съобразно консолидационната политика; · проверка на счетоводната политика, при която е съставен отчетът и евентуално коригиране;· годишните отчети на дъщерните предприятия подлежат на независим финансов одит; сводиране – съставяне на елементарен сборен отчет, ред по ред.
- Елиминиране на противостоящите елементи: · капиталови; · финансови; · търговски; изчисляване на репутация към дата на придобиване.
- По отношение на дъщерните дружества се прилага методът на пълна консолидация. Отчетите се обединяват ред по ред, като позициите от рода на активите, пасивите, имуществата, приходите и разходите се сумират.

- Асоциираните предприятия се представят като нетни активи на един ред и съответния дял от тях за групата. Стойността на инвестициите в тези дружества са преизчислени по метода на собствения капитал за консолидирания отчет. Финансовият резултат е представен като дял за групата и за другите.

2.2.2. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, и в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал.

При ангажимент с план за продажба, включващ загуба на контрол над дъщерно дружество, Групата класифицира всички консолидирани активи и пасиви на това дъщерно предприятие като държани за продажба, независимо дали ще задържи неконтролиращо участие в своето бивше дъщерно предприятие след продажбата. Активи (и групи за освобождаване), класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата (нетна продажна цена). Всяка загуба от обезценка се разпределя между тези активи на дадена група за освобождаване.

2.3. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за края на текущия период и края на предходния период.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на групата е българският лев. От 01.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1. Консолидираният финансов отчет е представен в български лева (валута на представяне), закръглени до хиляда.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември 2020г. те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Функционалната валута на „Moldindconbank" S.A. е молдовски леи (MDL).

За целите на представянето в консолидирания финансов отчет, активите, пасивите, приходите и разходите на дъщерното дружество са преизчислени във валутата на представяне, както е описано по-долу. Курсовите разлики, произтичащи от тези преизчисления се признават като резерви от валутни преизчисления на отчети на дъщерни дружества в чужбина.

Приходите и разходите на „Moldindconbank" S.A. са преизчислени в лева по среден курс, близък до обменния курс в деня на извършване на транзакциите. Активите и пасивите са преизчислени в лева по обменния курс към края на отчетния период. Обменният курс на молдовската лея към български лев е определен чрез използване на обменния курс молдовската лея към български лев, определен от Националната банка на Молдова, както следва: за преизчислението на всички активи и пасиви на „Moldindconbank" S.A. от молдовски леи в български лев е използван ефективният валутен курс на 31 декември 2020г. – MDL 10,8023: BGN 1; за преизчислението на всички приходи и разходи от молдовски леи в български лев е използван средният обменен курс за периода 01 януари 2020 г. – 31 декември 2020г.- MDL 10,0952: BGN 1;

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третират като "финансови приходи/разходи".

2.5. Приходи

А Приходи по договори с клиенти.

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите се признават, когато (или като) се удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като се прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента

Оповестявания за съществените счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, свързани с приходите от договори с клиенти, са предоставени в Пояснителна бележка 2.25.

Оценяване

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който всяко Групата очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, всяко Дружество признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Групата разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Групата признава приходи, когато удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато клиентът получи контрол върху този актив.

Следващата таблица предоставя информация за характера и времето на изпълнение на задълженията за изпълнение в договорите с клиенти, включително значителни условия за плащане и свързаните с тях политики за признаване на приходите:

Приходите от договори с клиенти се признават, както е посочено в следващата таблица по дейности и сектори на икономическата група:

No	**Приходи**	**Подход за признаване на приходите**
1	Приходи от продажби на продукция и стоки и други краткотрайни активи	Приходите от продажби на продукция, стоки и други краткотрайни активи се признават в момента, в който е прехвърлен контрола върху продаваните активи. Приходите от продажба се признават по метода отчитащ активите „в точно определен времеви момент" съгласно МСФО 15, когато контролът върху стоката се прехвърли към клиента. Това обичайно става с предаването и физическото владеене върху тях от клиента, когато купувачът е приел активите в съответствие с договора за продажба
2	Приходи от медицински услуги	Приходите от продажба на медицински услуги се признават по метода, отчитащ Задължения за изпълнение, удовлетворени в течение на времето, съгласно МСФО 15.
4	Приходи от услуги	Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Групата прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата. Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложени в конкретния договор. Ако услугите, предоставени от Групата, надвишават

		плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.
5	Приходи от строителство	При строителството на жилищни комплекси с множество апартаменти предприятието признава прихода по метода отчитащ продукцията „в точно определен времеви момент" съгласно МСФО 15, когато контролът върху стоката или продукцията се прехвърли към клиента. Това обичайно става с предаването на стоката или продукцията и физическото владеене върху тях от клиента (прехвърляне собствеността върху построената сграда/обект). За определени договори за строителните услуги, изграждане на съоръжения и други, при влизане в сила на договора, Групата признава прихода по метода „задължение за изпълнение, удовлетворявано с течение на времето".

Салда по договори

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Групата да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Моля, вижте счетоводните политики за финансовите активи, изложени в Бележка 2.9.1 Финансови активи.

Б. Други приходи/доходи

Други доходи са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

Следващата таблица предоставя информация за съществени условия и свързаните с тях политики за признаване на приходи:

No		**Подход за признаване на приходите**
1	Приходи от продажба на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.
2	Премии по застрахователни договори	Приходът от записаните премии се признава в периода, в който е сключен застрахователния договор и се записва като брутен премиен приход в размер на премията за целия приложим застрахователен период. Застрахователният период представлява този период, за който е определен размера на застрахователната премия, който обикновено е не по-малко от една година.
3	Приходи от наеми	Наемният доход от договори за наем се признават, съгласно МСФО 16. Приходите, свързани с краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на Групата прецени, че друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.
4	Дивиденти	Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото на Групата да получи плащането на база решение на общо събрание на акционерите на Групата, в което е инвестирано.
5	Излишъци на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
6	Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като приход за бъдещ период и се включва в доходите през периода на полезен живот на свързания с него актив.
7	Глоби и неустойки	Приходите от глоби и неустойки се признават след установяване на правото за тяхното получаване съгласно договор или чрез съдебен иск.
		Неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват при което признаването на прихода от неустойки настъпва се признава, когато е настъпило правно неизпълнение на дадени договорни условия.
8	Наказателна лихви	За да възникне законната лихва, освен, че длъжника трябва да е в забава законодателя изисква и насрещното задължение да бъде парично.

		Наказателната лихва е форма на договорната отговорност, специфична за паричните задължения.
		Приходите от наказателни лихви се признават, когато се установи правото на Групата да получи плащането. За финансови активи с кредитна обезценка лихвеният доход се признава на база нетната обезценена сума на вземането.
9	Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават при изтичане на давностния срок на задължението, обявяване на съответния контрагент в ликвидация или при други основания.
10	Лихви	Приходите от лихви се изчисляват, като се приложи ефективният лихвен процент към отчетната стойност на финансов актив, с изключение на финансовите активи, които впоследствие са обезценени. За обезценените финансови активи, ефективният лихвен процент се прилага към балансовата стойност на финансовия актив (след приспадане на натрупаната обезценка).
11	Приходи от такси и комисионни	Таксите и комисионните се признават на базата на текущо начисляване, когато услугата е предоставена. Таксите за поети задължения за кредити, които е вероятно да бъдат изтеглени, се разсрочват (заедно със съответните преки разходи) и се признават като корекция на ефективния лихвен процент по кредита. Комисионните и таксите, произтичащи от договарянето или участието в договарянето на сделка за трета страна - като например договореността за придобиване на акции или други ценни книжа, или покупката или продажбата на предприятия - се признават при завършване на основната сделка. Таксите за управление на портфейли и други управленски консултации и услуги се признават въз основа на приложимите договори за услуги, пропорционално на периода.

2.6. Разходи

Разходите в групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Финансовите разходи се състоят от лихвени разходи по заеми и финансов лизинг, такси по облигационни заеми, банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции.

Начислените лихви по съкровищни бонове са изчислени за периода между датата на придобиване и датата на изготвяне на финансовия отчет при прилагане на различни лихвени проценти за всяка емисия. Разходите за лихви включват изчислени лихви, свързани с получени депозити, разплащателни сметки, Лоро сметки, кредити, както и лихви по други облигации.

Разходите за бъдещи периоди (предплатени разходи) се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Разходи по застрахователни договори обхващат всички плащания във връзка с осъществяване на застрахователната дейност. Те са специфични и зависят от обема, характера и обхвата на застрахователната дейност. За разлика от отраслите на материалното производство не се знае размера на необходимите средства за покриване на задълженията към застрахованите лица през конкретен отчетен период. Ето защо основните разходи на застрахователните дружества свързани с изплащане на обезщетения се определят след оценяване на настъпилите събития. По конкретно разходите са свързани с:

- изплащане на възникнали претенции на застрахованите лица и здравни заведения (признават се за периода в които възникват).
- аквизиционни разходи- тези разходи включват комисионни и начисления на агентски и брокерски комисионни , както и разходи за реклама.
- текущите административни разходи на застрахователното предприятие за организация и управление на дейността му.

За нуждите на застрахователната дейност на застрахователното предприятие разходите могат да се групират по различни признаци:

1. Според начина на определянето им към съответната застраховка

- преки – могат да се отнесат непосредствено в момента на извършването им към конкретната застраховка – изплащането на лечебните заведения и застрахованите лица за възникнали застрахователни събития, аквизиционните/комисионни на застрахователни посредници/ разходи и др.
- общи /непреки, косвени/ - не могат да се отнесат непосредствено в момента на извършването им към конкретната застраховка и затова се разпределят между пакетите здравни услуги на база процентно съотношение. Такива са разходите за организация и управление, разходите по икономически елементи.

2. Според характера на участие в застраховките:

- организационни – разходи свързани със създаването, организирането и разширяването на дейността, те са свързани с регистриране, пререгистриране и разширяване, със създаването на нови клонове, на нови видове застраховки;
- административни разходи – всички разходи свързани с управлението на дейността .

2.7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от икономическата група инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага "датата на сключване" на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към "финансови приходи" или "финансови разходи" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

В този отчет инвестициите в дъщерните дружества са елиминирани, с изключение на посочените в приложение 2.2.

2.8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Инвестициите в акции и дялове от капиталите на дружества, в които Доверие-Обединен Холдинг АД и/или дъщерните му дружества имат значително влияние се класифицират като инвестиции в асоциирани предприятия.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика.

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в асоциирани дружества, се представят във финансовия отчет по метода на собствения капитал.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Дял от печалбата в асоциирани и съвместно контролирани предприятия". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието й в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Притежаваните от групата дългосрочни инвестиции в асоциирани предприятия подлежат на преглед за обезценка към всяка дата на отчета за финансовото състояние. При установяване на условия за обезценка и определяне на нейния размер, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага "дата на търгуване" (дата на сключване на сделката). Инвестициите в асоциирани дружества се отписват, когато настъпят правните основания за това.

2.9. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

2.9.1. Финансови активи

Първоначално признаване и оценяване

Групата първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив и бизнес модела на Групата за тяхното управление. С изключение на търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, или за които Групата е приложило практически целесъобразна мярка, Групата първоначално оценява финансовия актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката.

Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Групата е приложила практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15. Моля, вижте счетоводната политика в бележка 2.5 Приходи от договори с клиенти.

За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана цена на придобиване или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата“ (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест“ и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който всяко дружество управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Групата се е ангажирала да купи или продаде актива.

В случаите, когато не се генерират текущи входящи парични потоци и Групата е собственик на активи, продажбата на които са единствен източник за погасяване на заем, то експозицията се третира като част от инвестицията и са подлага на тест за обезценка по МСС 36.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти).

През текущия период Групата отчита финансови активи в три от тези категории – финансови активи по амортизирана стойност, финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата и финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Ръководството на Групата е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други нетекущи вземания (т.е. от свързани предприятия, вземания по

търговски кредити и други) се държат с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Оценката на финансовите активи по амортизирана стойност е в случаите, когато са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него и
- Условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата

Финансовите активи по амортизирана стойност (заеми и други предоставени финансови ресурси) впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други доходи. Лихвеният доход от предоставени заеми се признава през периода на амортизация и се представя в отчета за печалбата или загубата в статия "финансови приходи". Разходите за обезценка и реинтегрираните обезценки, свързани с финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност, включително търговски вземания по МСФО 15 се признават в отчета за печалбата или загубата в "други доходи / (загуби) от дейността".

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела.

Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана цена на придобиване или по справедлива стойност в ДВД, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за печалбата или загубата.

Тази категория включва заеми към свързани лица и некотирани и котирани за търговия на фондови борси капиталови инструменти, които Дружествата от Групата не са избрали неотменимо да класифицират като такива по справедлива стойност в ДВД. Дивидентите по такива капиталови инструменти също се признават като други приходи в отчета за печалбата или загубата, когато бъде установено правото за получаване на плащане.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Инвестиции, държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи, които ръководството има положително намерение и възможност да държи до падеж. При продажба на значителна част от активи, държани до падеж, цялата категория ще бъде прекласифицирана като налична за продажба.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Групата), главно когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли
  или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружество от групата е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Дружество от групата е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Дружество от групата нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружество от групата е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато то нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и

свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружество от групата да изплати.

Обезценка на финансови активи

Групата признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружество от групата очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ОКЗ се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

По отношение на търговските вземания Групата прилага опростен подход за изчисление на ОКЗ. Следователно дружествата не проследяват промените в кредитния риск, но вместо това признават провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Групата е създала матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирана с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда.

Всички заеми предоставени в групата и на трети лица се изследват:

- в три годишен исторически период;
- при дисконтиране на паричните потоци с ефективен лихвен процент;
- корекция на историческата вероятност от неизпълнение с приблизителна оценка за бъдещо развитие;
- изчисление на загубата от обезценка.

По отношение на търговските вземания Групата прилага опростен подход за изчисление на ОКЗ. Следователно то не проследява промените в кредитния риск, но вместо това признава провизия за загуба

въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Групата е създала матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирана с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда.

Всички търговски вземания се изследват чрез:

- анализ на събираемостта на продажбите за предходната финансова година по периоди на плащане;
- изчисление на исторически процент на несъбираемост;
- изчисление на средни стойности за вероятност от неизпълнение и загуба при неизпълнение за период от 360 дни;
- корекция на историческата вероятност от неизпълнение с приблизителна оценка за бъдещо развитие;
- изчисление на загубата от обезценка.

Обезценка на банкови кредити

Ако са налице обективни доказателства, че банката няма да може да събере всички дължими суми (главница и лихва) по първоначалните договорни условия на кредита/вземанията по финансов лизинг, тези кредити се считат за обезценени.

Размерът на загубата от обезценка е разликата между балансовата стойност на кредита и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани по първоначалния ефективен лихвен процент по кредита, или разликата между балансовата стойност на кредита и справедливата стойност на обезпечението, ако кредитът / вземанията по финансовия лизинг са обезпечени и е вероятно да бъде наложена възбрана.

Обезценката и несъбираемостта се оценяват и признават индивидуално за кредити и вземания, които са индивидуално значими, а на портфейлна база - за група сходни кредити и вземания, които не се идентифицират индивидуално като обезценени. Ако банката прецени, че не съществуват обективни доказателства за обезценка за индивидуално оценен финансов актив, независимо дали той е значителен или не, тя включва актива в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитните рискове и ги оценява колективно за обезценка. Активи, които се оценяват индивидуално за обезценка и за които се признава или продължава да се признава загуба от обезценка, не се включват в колективната оценка на обезценката.

Настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци се дисконтира по първоначалния ефективен лихвен процент на финансовите активи. Ако кредитът е с променлив лихвен процент, дисконтовият процент за оценка на загуба от обезценка е текущият ефективен лихвен процент.

Балансовата стойност на актива се намалява до очакваната възстановима стойност чрез сметка към дохода чрез използване на провизия за обезценка на кредита. Отписването се прави когато целият или част от кредита се счита за несъбираем, изцяло или частично. Отписванията се начисляват по предварително установени провизии за обезценка на кредити и същевременно намаляват балансовата стойност на кредита и свързаните с него плащания. Възстановяването на отписани кредити в предходни периоди се включва в приходите чрез прехвърляне в провизията за обезценка на размера на кредита.

Ако сумата на обезценката впоследствие се намали поради събитие, настъпило след неговото признаване (като подобрение на кредитния рейтинг на длъжника), признатата по-рано обезценка за загуба се възобновява чрез корекция на сметката за провизия за обезценка.

За целите на колективната оценка на обезценката, финансовите активи се групират на базата на вътрешния кредитен рейтинг на банката, който отчита характеристиките на кредитния риск като индустрия, вид на обезпечението, състояние на просрочие и други съотносими фактори. Бъдещите парични потоци от дадена група финансови активи, които се оценяват колективно за обезценка, се оценяват въз основа на опита в областта на загуби за активи с характеристики на кредитен риск, подобни на тези в групата. Методологията и предположенията, използвани за оценка на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се намалят разликите между прогнозните загуби и действителните загуби.

2.9.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Първоначално признаване и оценяване

Групата признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент. Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

При първоначално признаване финансовите пасиви се класифицират като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, заеми и привлечени средства, включително и банкови овърдрафти.

Последващо оценяване

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както е описано по- долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търговия, и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Печалбите или загубите по пасиви, държани за търговия, се признават в отчета за печалбата или загубата.

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Групата не е определила никакви финансови пасиви, като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност (заеми и привлечени средства)

Тази категория е от най-съществено значение за Групата. След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация на база ЕЛП.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ЕЛП. Амортизацията чрез ЕЛП се включва като финансов разход в отчета за печалбата или загубата.

Тази категория се отнася главно за лихвоносни заеми и привлечени средства.

Отписване

Групата отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна

или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Групата има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

2.10. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Групата е приела период от 3 години за отчитане на преоценките на дълготрайните материални активи.

Преоценената (до справедлива) стойност на имотите, машините и оборудването е определена първоначално чрез независими оценители към 31.12.2001 г. Последващи оценки са направени към 31.12.2004 г., 31.12.2007г., 31.12.2010г. и 31.12.2013г., 31.12.2016г., 31.12.2019г., като ефектите от тях са отразени във финансовите отчети за 2004 г. , 2007г., 2010г. , 2013г., 2016г. и 2019г. Към 31 декември 2020 г. специалисти в дружествата са направили преглед с цел да се установи справедливата стойност на имоти, машини и оборудване и ръководството е одобрило, балансовата им стойност да се приеме за справедлива стойност.

Първоначално оценяване

При първоначалното им придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Придобит от групата материален актив се признава в групата на имоти, машини и оборудване, когато се очаква той да бъде използван в дейността (за отдаване под наем, за предоставянето на други услуги или за административни цели) за период по-дълъг от една година.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на

лихвеното равнище по привлечените от съответното дружество кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Последващо оценяване

Избраният от групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на преоценената стойност по МСС 16, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 3 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва на по-кратки периоди.

В случаите, когато новата справедлива стойност на дълготрайните материални активи, оценени чрез „метод на амортизирана възстановителна стойност", надвишава балансовата им стойност, отчетната стойност и натрупаната амортизация са увеличени пропорционално, с индекса на увеличението, а разликата между справедливата стойност и балансовата стойност на активите формира нов компонент на преоценъчния резерв, представен нетно от ефектите от отсрочени данъци.

За дълготрайни материални активи, за оценката на които е приложен „пазарен подход" чрез „метод на пазарните аналози", отчетната стойност се намалява срещу натрупаната амортизация, а с увеличението на справедливата стойност на съответния актив спрямо балансовата му стойност към датата на оценката, се увеличава последната (срещу преоценъчен резерв), която става и новата отчетна стойност на активите.

Когато балансовата стойност на активите надвишава новата справедлива стойност, разликата между двете стойности се отчита в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран в предходни периоди преоценъчен резерв. Тогава разликата се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, в който случай надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 100 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – от 3 до 20 г.;
- компютри – 2 г.;
- транспортни средства – 5 – 15 г.;
- стопански инвентар – 2 – 15г.

- банкомати и ПОС терминали - 3-10 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата им стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на

продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в отчета за всеобхватния доход. Частта от "преоценъчния резерв", отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към "неразпределена печалба".

2.11. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от икономическата група за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход към статия "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "инвестиционните имоти" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в отчета за всеобхватния доход.

Трансфери от и към групата "инвестиционните имоти" се прави, когато има промяна в употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от "инвестиционни имоти" към "имоти за използване в собствената дейност" активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от "имоти за използване в собствената дейност" има прехвърляне към "инвестиционни имоти", активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се третира и представя като компонент "преоценъчен резерв" на собствения капитал.

2.12. Биологични активи

Биологичните активи (трайни насаждения) се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар или други алтернативни източници за текущи цени. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно". Когато

справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. В последствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, Групата променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.13. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени права върху собственост и лицензи за ползване на програмни продукти.

В групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2-3 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

2.14. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормален капацитет.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.15. Нетекущи активи, държани за продажба

Непосредствено преди първоначалната класификация на актива (или групата за извеждане от употреба) като държан за продажба, балансовите суми на актива (или на всички активи и пасиви на групата) следва да бъдат оценени в съответствие с приложимите МСФО. При първоначалната класификация като държан за продажба, нетекущите активи или групи за извеждане от употреба се признават по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата.

Загубите от обезценка при първоначалното признаване като държани за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход, дори и за активи, оценени по справедлива стойност, каквито са печалбите и загубите при последваща преоценка.

От датата на класифицирането на даден актив/група материални дълготрайни активи в тази група се спира неговата (тяхната) амортизация.

От датата, на която критериите за класификация на актива/групата нетни активи като държани за продажба вече не се удовлетворяват, се преустановява класифицирането му (им) като актив (и) държан(и) за продажба и същият (те) се оценява(т) по по-ниската от неговата (тяхната) балансова стойност преди активът(ите) да е (са) бил (били) класифициран(и) като държан(и) за продажба, коригирана с амортизации и/или преоценки, които биха били признати, ако активът(ите) не е (са) бил (били) признат(и) като държан(и) за продажба, и неговата (тяхната) възстановима стойност.

2.16. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- постъпленията от лихви и такси по предоставени заеми се включват в паричните потоци от оперативна дейност;
- паричните потоци, свързани с предоставени кредити (главници), се включват като парични потоци използвани за инвестиционна дейност;
- постъпленията от дивиденти от дъщерни дружества се включват в паричните потоци от оперативна дейност;

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като "други постъпления (плащания)", нетно към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от групата за съответния период (месец).

Последваща оценка

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби

2.17.Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на икономическата група, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.18. Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Когато задълженията към доставчици са разсрочени извън нормалните кредитни срокове, те се отчитат по сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружествата от групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение, а

разликата между сегашната стойност и общата сума на плащанията се отчита като финансов разход (лихва).

2.19. Лизинг

Групата като лизингополучател

За всички нови договори, сключени на или след 1 януари 2019 г., Групата преценява дали договорът е или съдържа лизинг. Лизингът се дефинира като „договор или част от договор, който носи правото да се използва актив (основният актив) за период от време в замяна на заплащане“. За да приложи това определение, Групата оценява дали договорът отговаря на три ключови оценки, които са дали:

· договорът съдържа определен актив, който или е изрично идентифициран в договора, или неявно е посочен, като бъде идентифициран в момента, в който активът е предоставен на Групата;

· Групата има право да получи по същество всички икономически ползи от използването на определеният актив през целия период на използване, като се вземат предвид неговите права в определения обхват на договора;

· Групата има право да насочва използването на определения актив през целия период на използване. Групата оценява дали има право да насочва „как и с каква цел“ активът да се използва през целия период на използване.

Оценяване и признаване на лизинг като лизингополучател

На датата на започване на лизинга Групата признава актив за право на ползване и задължение за лизинг в баланса. Активът с право на ползване се оценява по себестойност, която се състои от първоначалната оценка на пасива по лизинга, всички първоначални преки разходи, направени от Групата, оценка на всички разходи за демонтаж и отстраняване на актива в края на лизинг и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинга (без всякакви получени стимули).

Групата амортизира активите с право на ползване на линейна база от датата на започване на лизинга до по-ранния от края на полезния живот на актива с право на ползване или края на срока на лизинга. Групата, също така извършва преглед за обезценка на актива с право на ползване, когато има такива показатели.

Към датата на започване, Групата оценява лизинговото задължение по настоящата стойност на неизплатените към тази дата лизингови плащания, дисконтирани, като използва лихвения процент, който е включен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен диференциалния лихвен процент по заеми на Групата.

Лизинговите плащания, включени в оценяването на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания, променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да

бъдат платими съгласно гаранция за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, разумно сигурни за да се упражняват.

След началната дата Групата оценява пасива по лизинга като увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга и намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизинговите плащания, и преоценява балансовата стойност на пасива, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Групата е изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Когато лизинговият пасив се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или в печалбата и загубата, ако активът с право на ползване вече е намален до нула.

Групата е избрала да отчита краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, като използва освобождавания от изискванията за признаване. Вместо признаване на актив с право на ползване и задължение за лизинг, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата на линейна линия през срока на лизинга.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в имоти, машини и съоръжения, а задълженията за лизинг са включени в търговски и други задължения.

Групата като лизингодател

Счетоводната политика на Групата, по МСФО 16 не се е променила от сравнителния период.

Като лизингодател Групата класифицира лизинговите си договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизингът се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху основния актив, и се класифицира като оперативен лизинг, ако не го прави.

2.20. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в отделните дружества се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в РБългария.

При обичайната си дейност „Moldindconbank" S.A. извършва плащания към държавните фондове на Молдова от името на своите служители за пенсия, здравни грижи и обезщетения за безработица. Всички служители на банката са членове на държавния пенсионен план, като размера на на вноската възлиза на 6%.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет икономическата група прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на всяко дружество и при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на икономическата група както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на икономическата група за всяка финансова година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала".

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

В РБългария

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от икономическата група в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Общият размер на вноската за фонд "Пенсии", ДЗПО, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно осигуряване през 2020 г., е както следва:

- *за периода 01.01.2020 г.- 31.12.2020 г.*

32,30% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 18,52:13,78) за работещите при условията на трета категория труд.

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд "ТЗПБ", която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието.

Към групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от икономическата група вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

В РМолдова

Осигуряването се извършва за сметка на работодателя в единствената Национална каса за социално застраховане и възлиза на 6%.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда икономическата група в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към

датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към края на отчетния период, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за всеобхватния доход. Взимайки предвид размера и съществеността на задълженията, сравнен с цената на актюерския труд, изчисленията могат да бъдат направени и от икономическата група.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор следните обезщетения:

- неспазено предизвестие - за периода на неспазеното предизвестие;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – от една брутна месечна работна заплата;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – в размер на брутното възнаграждение на работника за два месеца при условие, че има най-малко пет години трудов стаж и не е получавал обезщетение на същото основание;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Икономическата група признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за преструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.21. Провизии

Провизии се признават, когато дружество от групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за

уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружествата от групата признават вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход, където е представена и самата провизия.

2.22. Акционерен капитал и резерви

Доверие- Обединен Холдинг АД е създадено като акционерно дружество. Като такова е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на ***акционерен капитал***, който да служи като обезпечение на кредиторите на икономическата група за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на икономическата група до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Икономическата група отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава икономическата група е длъжно да формира и законов резерв **"*фонд Резервен*"**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, по решение на общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- сумата на допълнителните плащания, които правят акционерите срещу предоставените им предимства за акциите;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датите на извършване на преоценките. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към "натрупани печалби", когато активите са напълно амортизирани или напуснат патримониума на икономическата група.

Допълнителните резерви са формирани от разпределение на печалбата в съответствие с решенията на Общите събрания на акционерите.

Резерв от валутно преизчисление - отрицателен резерв от валутно преизчисление, формиран от признаване на курсовите разлики, произтичащи от валутно преизчисляване на финансови отчети на чуждестранна дейност;

Застрахователни резерви (Технически резерви)

Техническите резерви се формират по реда на специалното законодателство за застрахователни дружества и се представят отделно в отчета за финансовото състояние. Създаването на техническите резерви е регламентирано в чл. 118 от Кодекса на застраховането/в сила от 01.01.2016 г./ и са за сметка на разходите, като са представени отделно в отчета за всеобхватния доход. Тези резерви не са елемент на собствения капитал и не се третират като собственост на акционерите.

Техническите резерви се изчисляват по всеки вид застраховка по която се извършва дейност.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премиен резерв - се ползва като източник за покриване на претенции и административни разходи, които се очаква да възникнат между края на отчетния период и датата на следващия падеж на премията или края на застрахователния договор.

Пренос-премийният резерв включва частта от премийния приход по договорите, действащи към края на отчетния период, намален с реалните аквизиционни разходи, таксите и отчисленията, отнасящи се за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на застрахователния договор. Пренос-премийният резерв се изчислява по видове застраховки по метода на точната дата, като се отчита срока на застрахователните договори и вида на застрахователните премии (еднократни или разсрочени).

Резерв за предстоящи плащания

Резервът за предстоящи плащания се създава за покриване на обезщетения и други плащания по силата на застрахователни договори както и на свързаните с тях разходи, по претенции възникнали преди края на отчетния период, независимо дали са предявени или не, и които не са платени към същата дата. Резервът за предстоящи плащания включва резерви, които са формирани в резултат на оценката на Групата за крайният разход за уреждане на възникналите щети, които са неплатени към отчетната дата, независимо дали са обявени или не, и свързаните вътрешни и външни разходи по обработка на щети. Висящите плащания се оценяват като се преглеждат индивидуалните щети и се начислява резерв за възникнали щети, но необявени щети, както и ефектът от вътрешни и външни предвидими събития, като промяна в политиката за обработка на щети, инфлация, правни промени, минал опит и тенденции.

Ръководството счита, че брутният резерв за висящи плащания е представен справедливо на база на наличната информация към момента на изготвяне на финансовия отчет. Корекциите в резерва за висящи плащания, установени в предходни години се отразяват във финансовия отчет за периода, в който са направени корекциите, и се оповестяват отделно, ако са съществени. Методите и оценките, които се използват за изчисляване на резерва се преглеждат редовно.

Резервът включва:

1. Предявени, но неизплатени претенции.
2. Възникнали, но непредявени претенции.
3. Разходите за уреждане на претенциите.

Резерв за неизтекли рискове

Резерва за неизтекли рискове се образува за покриване на рискове за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на застрахователния договор, за да се покрият плащанията и разходите, свързани с тези рискове, които се очаква да превишават образувания пренос - премиен резерв.

Резултатът по вида застраховка от извършваната от Групата дейност е положителен през последните три години, което показва липса на необходимост от образуване на резерв за неизтекли рискове.

Резерв за бонуси и отстъпки

Резерв за бонуси и отстъпки – включва суми, предназначени за застрахованите и ползващите се лица по застрахователни договори под формата на бонуси, отстъпки и участия в положителния резултат до размера до който те не са включени в друг образуван резерв или не са отчетени като разход за отчетния период. Той се образува за посрещане на задълженията за плащане на суми, предназначени за застраховащи, застраховани, осигурени и за трети ползващи се лица, под формата на бонуси и отстъпки, произтичащи от развитието на риска.

Разходите за заделения резерв за бонуси и отстъпки се признават текущо в Отчета за печалбата или загубата в годината на отчитането на приходите по пряко застраховане, а освобождаването на заделените резерви се отчитат като приход през следващия отчетен период при изплащане на съответните суми.

Запасен фонд

Запасен фонд се използва като източник за покриване на очаквани неблагоприятни отклонения в плащанията по предлаганите от Групата застраховки.

Застрахователните резерви се изчисляват от актюер, съгласно изискванията на Кодекса за застраховането.

2.23. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2020г.е 10% (2019г. : 10%) и 12 % (2019: 12 %) в РМолдова.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят като се използва балансовият пасивен метод по отношение на всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2020 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (2019 г.: 10%) в РБългария и 12 % (2019: 12 %) в РМолдова.

2.24. Нетна печалба на акция

Нетната печалба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претеглия брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

Нетна печалба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.25. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.25.1. Обезценка на инвестиции в акции и дялове в дъщерни и асоциирани предприятия

Дългосрочните инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия се оценяват по себестойност, защото не съществуват достатъчно надеждни източници за определянето на техните справедливи стойности.

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции.

Ръководството е приело като индикатори за обезценка на инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества:

- решение за обявяване на процедура по ликвидация на съответното дружество, чиито нетни активи, не са достатъчни за покриване на задълженията им. Размерът на обезценката в този случай да е до 100% от балансовата стойност на инвестициите, след приспадане на сумата, за която има безусловно доказателство за обратно възстановяване;
- цени на Българска фондова борса за продажба на акции;
- превишение на балансовата стойност на инвестицията над дела в нетните активи на дъщерното или асоциирано дружество. В случаите, когато съответното дружество прилага метод “цена на придобиване” за последващо отчитане на дълготрайните материални активи, нетните активи се преизчисляват като се отчита ефектът от преоценка на дълготрайните материални активи по справедлива стойност, която се определя от лицензиран оценител. (Приложения № 2.7 и 2.8)
- приходен метод на дисконтирани парични потоци.

2.25.2. Обезценка на финансови активи

Признаване и оценка за очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Подход за обезценка за очаквани кредитни загуби за търговски вземания

Групата използва матрица за провизиране за изчисление на ОКЗ за търговските вземания. Процентите на провизиране се базират на дните на просрочие.

Матрицата за провизиране първоначално се основава на процентите на просрочие, наблюдавани от Групата в исторически план. Групата прецизира матрицата, за да коригира историческия опит с кредитните загуби чрез включване на прогнозна информация. Например, ако прогнозите за икономически условия (например, брутен вътрешен продукт) се очаква да се влошат през следващата година, което може да доведе до по-голям брой просрочия в производствения сектор, историческите проценти на просрочия се коригират. Историческите проценти на просрочия се актуализират към всяка отчетна дата и промените в прогнозните приблизителни оценки се анализират.

Подход за обезценка на предоставени кредити, търговски вземания и вземания от свързани лица с елемент на финансиране

Групата прилага индивидуален подход за обезценка на вземания с елемент на финансиране и предоставени кредити. Моделът за обезценка се базира на договорените в условията на финансовия инструмент парични потоци, както и допусканията и преценките за очаквани парични потоци и реализируемостта на финансовия актив, възприети от ръководствата при изготвянето на финансовите отчети.

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Групата в съответствие с договора, и паричните потоци, които Групата очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Групата очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Оценката за корелацията между историческите проценти на просрочие, прогнозите за икономическите условия и ОКЗ представлява съществена приблизителна оценка. Размерът на ОКЗ е чувствителен спрямо промени в обстоятелствата и прогнозираните икономически условия. Историческия опит на Групата по отношение на кредитните загуби и прогнозите за икономическите условия може също така да не са представителни за реалните просрочия от страна на клиента в бъдеще.

Подход за обезценка на парични средства

Паричните средства и паричните еквиваленти са най-високо ликвидните финансови инструменти. Те не са носители на сетълмент риск, а ликвидният риск, който носят е ограничен до техническата възможност дадено разпореждане с тях да не бъде изпълнено. Паричните средства, депозирани в банки, обаче са носители на кредитен риск от контрагента (риск от неизпълнение). Рискът от контрагента представлява вероятността насрещната страна по финансова сделка да не изпълни своите договорни задължения. Групата прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се

използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Групата е депозирала паричните си средства.

2.25.3. Преоценени стойности на имоти, машини и оборудване

В групата е прието преоценката на имотите, машините и оборудването до тяхната справедлива стойност да се извършва на 3-годишен период от независими лицензирани оценители. Такива преоценки са извършени на всеки три години, като последната е към 31.12.2019г.

При тези преоценки са приложени следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- Пазарен подход- извежда индикативна стойност, като сравнява актива, предмет на оценка с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация.
- Приходен подход-извежда индикативна стойност, като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност, т.е разглежда прихода, който активът ще генерира през полезния си живот и извежда индикативна стойност чрез процес на капитализация.
- Разходен подход-извежда индикативна стойност, използвайки икономическия принцип, че купувач не би платил за даден актив повече от разходите за придобиване на актив с равностойна стойност чрез покупка или изграждане.

В рамките на всеки подход, както и при възможните комбинации между тях са ползвани една или няколко техники (методи) за оценяване:

- Метод на пазарните сравнения, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на сравнение на цени на активен пазар при актуални сделки с идентични права върху активи, имащи сходни характеристики.
- Метод на дисконтираните парични потоци, извежда стойност на базата на поредица от парични потоци за бъдещи периоди, които се преобразуват към настояща стойност, чрез прилагане на подходяща дисконтова норма.
- Метод на амортизираната възстановителна стойност, представлява анализ на стойността на правата върху актива, основан на разходите за неговото създаване или заместване с подобен към момента на оценката, намалени със стойността на физическото, морално и икономическо обезценяване.

Оценките по справедлива стойност са базирани на наблюдаеми и ненаблюдаеми данни, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Пряко или косвено наблюдаемите входящи данни използвани в оценката подлежат на корекции. Поради тази причина използваните хипотези се категоризират от ниво 3.

При тези преоценки са приложени следните подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

Остатъчен метод за определяне на стойността на право на собственост:

Последователност в приложение на остатъчния метод за оценка:

-Определяне на строителна стойност за реализация на инвестиционно - строителен проект в ПИ при оптимални устройствени параметри/модел/;

- Оценка на прихода след реализация при експлоатация на ново застрояване;

- Остатъчна стойност на земята, като разлика в стойностите на приходния метод с вещни права и метод въз основа на ЧСА (само за застрояването)

-Корекции на остатъчната стойност на земята.

-Корекция на разходи за придобиване на собствеността

-Корекция за период на реализация на инвест.проект

-Годишен лихвен процент

-Целева норма на печалба

Пазарна стойност на правото на собственост на Поземлен имот, като остатъчна стойност на земята след развитие на имота.

Метод на разходите (Вещната стойност), за оценка на недвижим имот:

Използването на този метод за оценка се основава на теоретичната постановка за зависимост на стойността на сградите, строителните съоръжения и подобрения, от разходите за тяхното създаване. Същността на метода се състои в определяне на стойността на разходите за създаването на съответния обект при отчитане на степента на завършеност и всички стойностнообразуващи фактори, към момента на оценката и съответните пазарните условия.

Същевременно прилагането на метода изисква и извършване на оценка на вещни права на собственост върху земята (или идеални части от нея).

Окончателната стойност, получена при приложението на метода на оценка въз основа на разходите за създаване, представлява резултат от оценката на вещни права, сгради със съответната инфраструктура и съоръжения и ВП.

Определяне на стойността на неизпълнените СМР и подобрения.

Метода се състои в следното:

Разходите за придобиване на парцела земя (право на строеж) + разходите за създаването на сградите и съоръженията върху него определят стойността на недвижимия имот.

Схема на метода:

Стойност на земята (заедно с разходите за придобиването и)

+	*Брутните разходи за изграждане на аналогична сграда*
-	*Евентуалните отчисления за:*
	Физическо овехтяване, (определено по квадратична формула)
	Морално овехтяване, неактуалност
	Технически дефекти
=	***Стойност на имота***

Стойността на терена се определя в съответствие с нивото на пазарните цени в района на имота и в зависимост от местоположението и спецификата на ПИ по **сравнителен метод (метод на пазарните аналози).**

Определянето на единичната цена (Себестойност) на строителната реализация е извършена на базата на подходящи аналози, отразяващи реалните производствени разходи за изграждане на подобни обекти. Отчита се техническото и моралното изхабяване, както и стойността на разходите за отстраняване на различни недостатъци и повреди.

Физическото обезценяване се определя по формулата за квадратична зависимост от нейната възраст:

$$A(B\%)=\frac{1}{2}\ (\frac{T}{TH}+\frac{T^2}{TH^2})\ \text{x}\ (100\ \%),$$

където:

A(B%) – физическо овехтяване;

T - възраст на сградата (или ефективна възраст на сградата в зависимост от състоянието, видима възраст на сградата)

TH - Нормативен срок за годност на сградата

Приходен метод

При този метод имота се определя като инвестиция направена от собственика с цел генериране на бъдещи доходи. Т.е. ще трансформираме пазарната стойност на имота в очакваните от него равностойни равномерни годишни приходи (наеми), което произтича от връзката между годишния доход от имота и неговата стойност по формулата:

CV = NI x YP,където

CV – капитална стойност

NI – нетен наем (годишен)

YP – години покупка (анюитетен фактор)

Размерът на пазарната стойност на имота (CV), необходим при определяне стойността на наема, е определен на база разходите за придобиване на подобен на оценявания парцел земя.

Стойността на земята се определя в съответствие с нивото на пазарните цени в страната и в

зависимост от местоположението и спецификата на парцела, изградеността на инфраструктурата за дадения район.

Анюитетен фактор , вечна рента или Години – Покупка;

$$YP\ n_y@i\% = \frac{1 - \frac{1}{(1+n)^n}}{i} \text{ или } \frac{(1+n)^n - 1}{i(1+i)^n} = \frac{1 - PV\ 1}{i};$$

Години – покупка или анюитетен фактор наричаме сегашната стойност на сума от дисконтирани анюитети за периода @ i%. Години – покупка представлява сумата от дисконтовите фактори. Всички стойностти са по малки от n и не надвишава $\frac{1}{i}$;

Метод на пазарните аналози.

При извършване на оценката за определяне размера на справедливата пазарна стойност на земята е използван метод на сравнителните продажби на база оферти и сключени сделки на пазара за недвижими имоти.

По този метод пазарната стойност на един имот се определя при пряко сравнение с подобни недвижими имоти, които са били продадени или се предлагат на пазара за недвижими имоти, в района в период, близък до датата на оценката. Отчитат се и се анализират всички елементи на сравнение между съпоставимите обекти и оценявания обект, след което се внасят корекции в продажните цени така, че да се отрази левовата или процентната величина на забелязаните различия.

Анализиране събраната информация, обобщаване и заключение за стойността на оценявания имот въз основа на коригираните цени на съпоставимите имоти.

Основните източници за информация, използвани при изчисленията и преценките във връзка с определянето на справедливите стойности са: вътрешни данни и становища на ръководството на икономическата група относно експлоатационно състояние на активите, намерение за продажба на конкретни активи, извършени ремонти, перспективи за използване на активите, публикувани цени за реализирани сделки на пазарите за недвижими имоти, офертни данни от производители, търговци и вносители на нови специализирани машини и съоръжения, както и такива втора употреба.

2.25.4. Обезценка на имоти, машини и оборудване

Към датата на всеки отчет ръководството на съответното дружество организира преглед за обезценка на сградите, машините, оборудването и транспортните средства. Възникналите обезценки са признати в отчета за всеобхватния доход за съответния приключен период.

2.25.5. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Групата определя справедливата стойност на финансовите инструменти на база на наличната пазарна информация, или ако няма такава - чрез подходящи модели за оценка. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котираните цени „купува" в края на последния работен ден на отчетния период.

Когато справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние, не може да бъде определена въз основа на котираните цени на активните пазари, ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти. При прилагане на техники за оценяване, ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Счетоводни преценки във връзка със застраховане

Преценките за предявените и непредявени претенции и определянето на застрахователните резерви се преглеждат и обновяват постоянно, като всички корекции се отразяват в Отчета за печалбите и загубите. Процесът се основава на основното допускане че миналият опит коригиран с ефекта от текущите обстоятелства и тенденции е подходяща база за предвиждане на бъдещите събития. Не се отчита информация по оперативни сегменти (съгласно МСФО 8 „Оперативни сегменти"), тъй като преобладаващия източник на рискове и възвръщаемост е общото застраховане и не е налице отделен външен компонент по които да се извършва оценяване на индивидуална база.

2.25.6. Активи с право на ползване и пасиви по лизингови договори

Ръководството прави приблизителни оценки базирани на преценките му относно установяване на елементи на лизинг в договорите, вероятните срокове на лизинговите договори, опциите за удължаване и прекратяване, определяне на диференциален лихвен процент и др. при признаване на „активи с право на ползване" и пасиви по лизингови договори. Тези оценки оказват влияние върху отчетните приходи, разходи, активи и пасиви по лизингови договори и съответстващите оповестявания.

В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат промени в балансовата стойност на активи с право на ползване, пасиви по лизингови

договори и отчетените разходи и приходи в резултат на промени от преоценки или изменения в лизинговите договори.

3. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2020	*2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Приход от лихви		
Парични средства и парични еквиваленти	2,450	971
Кредити и аванси на банки	65,054	4,333
Инвестиционни ценни книжа по амортизирана стойност	21,008	1,756
Инвестиционни ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI)	105	9
Общо	**88,617**	**7,069**

4. РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2020	*2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за лихви		
Депозити в банки	(275)	(27)
Депозити от клиенти	(25,391)	(2,565)
Други разходи от лихви	(2,333)	(196)
Общо разходи от лихви	**(27,999)**	**(2,788)**

5. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2020	*2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Приходи от комисионни		
Транзакции с дебитни карти	25,252	2,109
Комисионни по гаранции	719	51
Обслужване на клиентски сметки	7,588	694
Комисионни при касови операции	9,701	973
Други комисионни	8,546	935
Общо	**51,806**	**4,762**

6. РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОННИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2020	*2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за комисионни		
Комисионни по услуги за дебитни карти	(11,814)	(1,142)
Платежни операции с банки кореспонденти	(4,459)	(462)
Други комисионни	(674)	(49)
Общо	**(16,947)**	**(1,653)**

7. ДРУГИ НЕТНИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2020г. *BGN '000*	*2019* *BGN '000*
Приходи от дивиденти на наличните за продажба акции	27	-
Приходи от услуги по събиране	1,373	(116)
Други приходи от картови операции	497	48
Други приходи	51	8
Такси, глоби и други получени санкции	934	53
Общо	**2,882**	**(7)**

8. ВАЛУТНИ КУРСОВИ РАЗЛИКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2020 *BGN '000*	*2019* *BGN '000*
Приходи от валутни операции, нето	21,860	1,428
Печалба от обмяна на валута	(1,225)	(116)
Приходи от финансова дейност, нето	**20,635**	**1,312**

9. НАЧИСЛЕНИ / ВЪЗСТАНОВЕНИ ОБЕЗЦЕНКИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ

	2020 *BGN '000*	*2019* *BGN '000*
Кредити: допълнителна обезценка	(7,346)	1,346
Кредити: възстановени	2,674	10,895
Други финансови активи: допълнителна обезценка	(3,879)	(141)
Други финансови активи: възстановени	410	(282)
Други активи	(721)	96
Обезценка / възстановяване на загуби	**(8,862)**	**11,914**

10. РАЗХОДИ ПО ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ

ПРОМЕНИ В ТЕХНИЧЕСКИТЕ (ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ) РЕЗЕРВИ

	2020	*2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Заделен пренос-премиен резерв	(5,259)	(6,214)
Освободен пренос премиен резерв	5,847	5,831
Заделен резерв за предстоящи плащания	(700)	(1,106)
Освободен резерв за предстоящи плащания	852	1,054
Заделен резерв за неизтекли рискове	(159)	(66)
Освободен резерв за неизтекли рискове	14	69
Заделен резерв за бонус и отстъпки	(21)	(8)
Освободен резерв за бонус и отстъпки	14	5
(Заделен)/ освободен запасен фонд	(379)	208
Общо:	**209**	**(227)**

ВЪЗНИКНАЛИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПРЕТЕНЦИИИ

	2020	*2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи по застраховка заболяване	(9,947)	(11,721)
Разходи за уреждане на претенции	(579)	(428)
Общо:	**(10,526)**	**(12,149)**

АКВИЗАЦИОННИ РАЗХОДИ

	2020	*2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за агентски комисионни	(1642)	(1467)
Разходи за реклама	(48)	(84)
Общо	**(1,690)**	**(1551)**
Общо	**(12,007)**	**(13,927)**

11. ПРИХОДИ ОТ ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ

11.1. Приходите от договори с клиенти

За периода, приключващ на 31 декември 2020 г.

Сегменти	**Строителство**	**Винопроизводство**	**Търговия със стоки от вида "Направи си сам"**	**Медицински услуги**	**Перилни препарати и битова химия**	**Общо**
	хил.лв	*хил.лв*	*хил.лв*	*хил.лв*	*хил.лв*	*хил.лв*
1. Видове стоки или услуги						
- Грозде и вино		3133				3133
- Перилни препарати и битова химия					3081	3081
- Търговия на дребно			102489			102489
- Строителни услуги	3853					3853
- Здравни услуги				15746		15746
- Други	187		456			643
Общо приходи от договори с клиенти	**4,040**	**3,133**	**102,945**	**15,746**	**3,081**	**128,945**
2. Географски пазари						
- Вътрешен пазар	4,040	2,947	101,255	15,746	3,081	127,069
- Чуждестранни пазари		186	1,690			1,876
Общо приходи от договори с клиенти	**4,040**	**3,133**	**102,945**	**15,746**	**3,081**	**128,945**
3. Момент във времето за признаване на приходите						
Стоки, прехвърлени в определен момент във времето		3,133	102,945		3,081	109,159
Услуги, прехвърлени в течение на времето	4,040			15,746		19,786

Общо приходи от договори с клиенти	**4,040**	**3,133**	**102,945**	**15,746**	**3,081**	**128,945**
4. Продължителност на договора						
Краткосрочни договори	4,040	3,133	102,945	15,746	3,081	128,945
Общо приходи от договори с клиенти	**4,040**	**3,133**	**102,945**	**15,746**	**3,081**	**128,945**
5. Вид на договора						
Договори с фиксирана цена	4,040	3,133	102,945	15,746	3,081	128,945
Общо приходи от договори с клиенти	**4,040**	**3,133**	**102,945**	**15,746**	**3,081**	**128,945**

За периода, приключващ на 31 декември 2019 г

Сегменти	**Строителство** *хил.лв*	**Винопроизводство** *хил.лв*	**Шивашка индустрия** *хил.лв*	**Търговия със стоки от вида "Направи си сам"** *хил.лв*	**Медицински услуги** *хил.лв*	**Перилни препарати и битова химия** *хил.лв*	**Общо** *хил.лв*
1. Видове стоки или услуги							
- Шивашки изделия			13				13
- Грозде и вино		2,797					2,797
- Перилни препарати и битова химия						2,095	2,095
- Търговия на дребно				101,887			101,887
- Шивашки услуги			460				460
- Строителни услуги	7,044						7,044
- Здравни услуги					15,971		15,971
- Други	251			329			580
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
2. Географски пазари							

- Вътрешен пазар	7,295	2,666	473	100,531	15,971	2,095	129,031
- Чуждестранни пазари		131		1,685			1,816
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
3. Момент във времето за признаване на приходите							
Стоки, прехвърлени в определен момент във времето		2,797		102,216		2,095	107,108
Услуги, прехвърлени в течение на времето	7,295		473		15,971		23,739
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
4. Продължителност на договора							
Краткосрочни договори	7,295	2,797	473	102,216	15,971	2,095	130,847
Дългосрочни договори							0
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**
5. Вид на договора							
Договори с фиксирана цена	7,295	2,797	473	102,216	15,971	2,095	130,847
Общо приходи от договори с клиенти	**7,295**	**2,797**	**473**	**102,216**	**15,971**	**2,095**	**130,847**

Салдата по договори с клиенти са както следва:

	31.12.2020 г. *BGN '000*	*31.12.2019 г.* *BGN '000*
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (Приложение № 34)	2,673	2,743
	2,673	**2,743**

11.2. Други приходи

За периода от 01 януари до 31 декември 2020 г

Сегменти	**Отдаване под наем на движими и недвижими активи**	**Нефинансови предприятия, извършващи финансови услуги**	**Общо**
	хил.лв	*хил.лв*	*хил.лв*
- Отдаване под наем на недвижими имоти	299		299
- Финансови услуги		5	5
Общо други приходи	**299**	**5**	**304**
2. Географски пазари			
- Вътрешен пазар	299	5	304
- Чуждестранни пазари			
Общо други приходи	**299**	**5**	**304**
4. Продължителност на договора			
Краткосрочни договори		5	5
Дългосрочни договори	299		299
Общо приходи от договори с клиенти	**299**	**5**	**304**

За периода от 01 януари до 31 декември 2019 г.

Сегменти	**Отдаване под наем на движими и недвижими активи**	**Нефинансови предприятия, извършващи финансови услуги**	**Общо**
	хил.лв	*хил.лв*	*хил.лв*
- Застрахователни услуги			
- Отдаване под наем на недвижими имоти	362		362
- Финансови услуги		13	13
Общо други приходи	**362**	**13**	**375**
2. Географски пазари			-
- Вътрешен пазар	362	13	375
- Чуждестранни пазари			-
Общо други приходи	**362**	**13**	**375**
4. Продължителност на договора			
Краткосрочни договори		13	13
Дългосрочни договори	362		362
Общо приходи от договори с клиенти	**362**	**13**	**375**

12. РАЗХОДИ ЗА ДРУГИ БИЗНЕС СЕКТОРИ

	2020	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за материали*	(9,091)	(8,965)
Балансова стойност на продадените активи	(70,000)	(69,249)
Промени в салдото на готовата продукция и незавърше-ното производство	(683)	(2,097)
Брак и липси на ДМА, МЗ и стоки	(2,463)	(2,731)
СМР	(2,477)	(3,296)
Общо	**(84,714)**	**(86,338)**

	2020	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Основни материали**	(5,772)	(5,594)
Електроенергия	(1,109)	(1,199)
Горива и смазочни материали	(254)	(425)
Материали за ремонт и поддръжка	(235)	(220)
Газ и дизелово гориво и инсталации	(97)	(96)
Преки м-ли, отнесени към себест. на услуги	(55)	(94)
Рекламни материали	(53)	(69)
Резервни части и технически материали	(45)	(41)
Топлоенергия (природен газ)	(50)	(65)
Охрана на труда	(119)	(83)
Вода	(46)	(50)
Други	(1,051)	(847)
Консумативи, канцеларски	(205)	(182)
Общо	**(9,091)**	**(8,965)**

Разходите за основни материали по сектори включват:	***2020***	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Строителство и пр-во на строителни м-ли	(297)	(406)
Медицински консумативи и продукти	(2,925)	(3,328)
Винопроизводство	(693)	(733)
Перилни препарати и химически добавки	(1,840)	(1,127)
Други	(17)	-
Общо:	*(5,772)*	*(5,594)*

13. ОПЕРАТИВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2020	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Разходи за персонала*	(65,870)	(31,664)
Общи и административни разходи**	(30,903)	(17,100)
Общо:	**(96,773)**	**(48,764)**

Разходи за персонала*	***2020***	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Възнаграждения по трудов договор	(48,326)	(25,118)
Възнаграждения на Управителен съвет / Съвет на дирек-	(3,470)	(1,572)
Възнаграждения на Надзорен съвет	(1,047)	(504)
Одитен комитет	(96)	
Начисления за неизползван платен отпуск	(2,913)	1,184
Социални осигуровки	(8,055)	(4,562)
Социални надбавки	(1,775)	(895)
Обезщетения при пенсиониране	(47)	(59)
Провизии за доходи при придобиване право на пенсия	(141)	(138)
Общо:	**(65,870)**	**(31,664)**

Общи и административни разходи**	***2020***	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Наеми и режийни разноски	(3,962)	(621)
Реклама и маркетинг	(3,484)	(2,959)
Граждански договори	(2,627)	(2,550)
Вноски във фонд за гарантиране на влоговете	(2,867)	(208)
Възнаграждения под форма на процент от прихода	(471)	(1,005)
Телефони и др. подобни	(249)	(265)
Юридически услуги и нот. такси	(274)	(303)
Консултантски услуги и обучение	(1,190)	(341)
Абонамент	(532)	(619)
Поддръжка и ремонт	(2,719)	(1,491)
Амортизация на стоки с ниска стойност и кратки жизнени	(474)	(22)
Застраховки	(217)	(216)
Пощенски и куриерски услуги	(2,465)	(234)
Одит	(390)	(355)
Комисионни	(62)	(34)
Охрана	(596)	(557)
Данъци и такси, лицензии и разрешителни	(1,613)	(1,873)
Почистване и изв. на отпадъци	(393)	(368)
Организация и диспечиране на доставки		(475)
Командировки	(155)	(356)
Представителни разходи	(207)	(214)
Дарения	(12)	(31)
Отписани вземания	(661)	(100)
Право на строеж		(441)
Присъдени суми по съдебни дела	(124)	
Провизии	(1,167)	310
Разходи за придобиване на инвестиции		(138)
Други	(3,992)	(1,634)
Общо:	**(30,903)**	**(17,100)**

14. ДРУГИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ, НЕТНО

	2020	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Лихви, нетно	(4,888)	(4,235)
Дивиденти/съучастия	483	480
Оценка до справедлива стойност на придобита инвестиция		5,283
Нетни печалби/ (загуби) от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	(533)	(2,130)
Валутни курсови разлики, нетно	(1)	(1,463)
Рекласификация (приложение 15)		189
Други финансови приходи/разходи	(350)	(403)
Общо:	**(5,289)**	**(2,279)**

15. АМОРТИЗАЦИИ И ОБЕЗЦЕНКА

	2020	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Амортизация	(23,283)	(11,468)
Обезценки*	(3,576)	128
Общо:	**(26,859)**	**(11,340)**

Обезценки*

	2020	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Възстановена / начислена обезценка на стоки , продукция и незавършено производство, нетно	(92)	(116)
Възстановена / начислена провизия за обезценка за кредитни загуби по предоставени търговски заеми, нетно	281	(189)
Нетно изменение на коректива за обезценка за кредитни загуби на търговски, съдебни и други вземания	(44)	210
Възстановена / начислена обезценка на нетекущи активи, нетно	(39)	223
Нетно изменение на обезценка на инвестиции	(155)	
Обезценка на репутация	(541)	-
Обезценка на други некредитни активи	(2,986)	-
Общо:	**(3,576)**	**128**

16. ДРУГИ ДОХОДИ /(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА

	2020 ***BGN '000***	***2019*** ***BGN '000***
Приходи от продажба на ДМА	*752*	*1,578*
Балансова стойност на продадени ДМА	*(902)*	*(1,341)*
Печалба от продажба на ДМА	**(150)**	**237**
Приходи от продажба на материали	*1,511*	*39*
Балансова стойност на продадени материали	*(1,209)*	*(36)*
Печалба от продажба на материали	**302**	**3**
Приходи от наеми	683	737
Излишъци от активи	482	740
Приходи от рекламни услуги	103	161
Отписани задължения	56	92
Печалби от отписване на нефинансови активи	664	(143)
Приходи от финансирания	344	32
Приходи от промяна в спр. стойност на инвестиционни имоти	-	247
Начислена/ (възстановена) обезценка на търговски вземания и кредити (нетно)	-	210
Обезценка на материални запаси	-	(116)
Възстановена/начислена обезценка на нетекущи активи (нетно)	-	(24)
Рекласификация (приложение 15)	-	(317)
Получени/платени обезщетения	-	53
Други	585	223
Общо:	**3,069**	**2,135**

17.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРИДОБИВАНЕ / ОСВОБОЖДАВАНЕ НА И ОТ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

За периода от 01 януари до 31 декември 2020г. са извършени придобивания и/или освобождавания на и от дъщерни дружества. Групата е реализирала загуба за периода както следва:

ЗФ Здраве ЕАД – 11 х.лв. поради издаден доклад на ликвидатора за вписване на заличаване на 28 септември 2020г.

Придобиване на АСМП МЦ София 2000 ЕООД – 52х.лв. натрупана текуща загуба до датата на придобиване.

За периода от 01 януари до 31 декември 2019г.

Покупки на 3,856,722 бр. акции от капитала на „Moldindconbank" S.A.	**02.12.2019**
Притежаван % от капитала преди покупката	**0,00%**
Притежаван % от капитала след покупката	**77,63%**
Печалба/загуба	**176,244**
Придобити нетни активи	**274,960**
Платени суми/цена	(98,716)
	176,244

Продажба на 244570 броя акции от капитала на Ритон-П АД	**12.09.2019**
Притежаван % от капитала преди продажбата	**83,14%**
Нетни активи към 30.06.2019	2,047
Дял от нетните активи	1,702
Платени суми/цена	5
Загуба от продажбата	(1,697)
Финансов резултат при загуба на контрола	(186)
Натрупани печалби и загуби към 30.06.2019	(1,016)
Резултат при освобождаване на инвестиция в дъщерно д-во	(495)
Освобождаване от текущ финансов резултат	186
Нетен резултат	**(309)**

18.ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ПРЕУСТАНОВЕНИ ДЕЙНОСТИ

	2020	***2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Приходи от преустановени дейности	7	22
Разходи по преустановени дейност	(4)	(18)
Печалба/загуба от преустановени дейности	**3**	**4**

19. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ – ПЕЧАЛБИ/ЗАГУБИ

Дружество	% на участие	*31 декември 2020 BGN '000*	% на участие	*31 декември 2019 BGN '000*
ОЗОФ Доверие ЗАД	1,85	53	1,85	3
ЗК Медико 21 АД	4,80	(38)	4,80	(29)
Доверие Брико АД	28,07	433	28,07	678
Марицатекс АД	45,64	(130)	45,64	(65)
Биляна Трико АД	1,12	-	1,12	1
Новоселска гъмза АД	14,28	(19)	14,28	8
Дунав АД	18,18	(67)	18,18	(120)
Хидроизомат АД	6,66	2	6,66	4
„Moldindconbank” S.A.	22,37	8,393	22,37	1,976
Всичко		**8,627**		**2,456**

20. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ

	2020 BGN '000	*2019 BGN '000*
Средно-претеглен брой акции	18,736,099	18,736,099
Нетна печалба/загуба за годината (BGN’000)	21,350	177,358
	1.1395	**9.4662**
Нетна печалба на акция (BGN)		

21.ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи	Земи	Сгради	Сгради	Машини и съоръжения	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Транспортни средства	Стопански инвентар	Стопански инвентар	В процес на извършване	В процес на извършване	Други, в т.ч. биологични активи	Други, в т.ч. биологични активи	Общо	Общо
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
	BGN '000	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*	*BGN '000*
Отчетна стойност																
Салдо на 1 януари	**30,636**	**31,835**	**56,959**	**59,505**	**45,610**	**46,962**	**4,212**	**4,260**	**11,569**	**11,643**	**2,383**	**1,550**	**3,468**	**4,397**	**154,837**	**160,152**
Разлика от преиздчисляване	-	**(13)**	**(708)**	**(51)**	**(616)**	-	**(65)**	-	**(34)**	-	**(107)**	-	-	-	**(1,530)**	**(64)**
Рекласификация към МСФО 16 на 01 януари	-	-	-	-	**(104)**	-	**(1,339)**	-	**(107)**	-	-	-	-	-	**(1,550)**	-
Салдо на 01 януари (преизчислено)	**30,636**	**31,822**	**56,251**	**59,454**	**44,890**	**46,962**	**2,808**	**4,260**	**11,428**	**11,643**	**2,276**	**1,550**	**3,468**	**4,397**	**151,757**	**160,088**
Придобити	-	-	**1,401**	**491**	**3,342**	**2,223**	**510**	**554**	**686**	**420**	**3,175**	**3,349**	**159**	**269**	**9,273**	**7,306**
Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество	-	-	-	-	**5**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**5**	-
Ефект от преоценка до справедлива стойност	-	**(140)**	-	**(1,282)**	**24**	**63**	**(180)**	**141**	-	**(3)**	-	-	-	**(1,038)**	**(156)**	**(2,259)**
Трансфер между сметки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Преоценка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Описани	**(342)**	**(1,049)**	**(782)**	**(1,718)**	**(1,681)**	**(1,473)**	**(115)**	**(763)**	**(1,194)**	**(524)**	**(3,409)**	**(1,498)**	**(23)**	**(184)**	**(7,546)**	**(7,209)**
Описана отчетна стойност на активи при продажба на дъщерни дружества	-	-	-	-	-	**(2,712)**	-	**(79)**	-	**(38)**	-	**(3)**	-	-	-	**(2,832)**
Трансфер към имоти, машини и оборудване	-	**3**	**167**	**14**	**52**	**547**	-	**99**	**884**	**71**	**(1,129)**	**(1,015)**	-	**24**	**(26)**	**(257)**
Салдо на 31 декември 2020	**30,294**	**30,636**	**57,037**	**56,959**	**46,632**	**45,610**	**3,023**	**4,212**	**11,804**	**11,569**	**913**	**2,383**	**3,604**	**3,468**	**153,307**	**154,837**
Натрупана амортизация																
Салдо на 1 януари	-	-	**13,581**	**13,368**	**21,839**	**22,506**	**1,133**	**1,473**	**9,295**	**9,387**	-	-	**955**	**1,040**	46,803	47,774
Рекласификация към МСФО 16 на 01 януари	-	-	-	-	**(25)**	-	**(480)**	-	**(18)**	-	-	-	-	-	(523)	-
Салдо на 01 януари (преизчислено)	-		13,581		21,814		653		9,277		-		955		46,280	47,774
Начислена амортизация за годината	-	-	**1,628**	**1,382**	**5,088**	**2,854**	**660**	**432**	**1,123**	**459**	-	-	**246**	**253**	8,745	5,380
Ефект от преоценка до справедлива стойност	-	-	-	**(476)**	-	**(175)**	-	**(2)**	-	-	-	-	-	-	-	(653)
Описана амортизация	-	-	**(175)**	**(693)**	**(1,560)**	**(994)**	**(41)**	**(707)**	**(1,120)**	**(527)**	-	-	**(21)**	**(184)**	(2,917)	(3,105)
Преоценка	-	-	-	-	-	**(8)**	-	-	-	-	-	-	-	**(154)**	-	(162)
Описана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	-	-	-	-	-	**(2,344)**	-	**(63)**	-	**(24)**	-	-	-	-	-	(2,431)
Салдо на 31 декември 2020	-	-	15,034	**13,581**	25,342	**21,839**	1,272	**1,133**	9,280	**9,295**	-	-	1,180	**955**	**52,108**	**46,803**
Балансова стойност на 1 януари	**30,636**	**31,835**	**42,670**	**46,137**	**23,076**	**24,456**	**2,155**	**2,787**	**2,151**	**2,256**	**2,276**	**1,550**	**2,513**	**3,357**	**105,477**	**112,378**
Салдо на 31 декември 2020	**30,294**	**30,636**	**42,003**	**43,378**	**21,290**	**23,771**	**1,751**	**3,079**	**2,524**	**2,274**	**913**	**2,383**	**2,424**	**2,513**	**101,199**	**108,034**
	30,294	30,636	42,003	43,378	21,290	23,771	1,751	3,079	2,524	2,274	913	2,383	2,424	2,513	101,199	108,034

Всички тежести върху имоти, машини и съоръжения са подробно оповестени в т. 43. „ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА КЪМ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ“

Допълнителни оповестявания, свързани с нетекущите материални активи

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация“.

Към датата на отчета е извършен преглед за обезценка при спазване изискванията на МСС 36 „Обезценка на активи” на всички имоти машини и съоръжения на Групата (Приложение 2.10).

22. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

	Сгради	***Сгради***	***Машини и оборудване***	***Машини и оборуд-ване***	***Транспорт-ни сред-ства***	***Транспорт-ни сред-ства***	***Стопански инвентар***	***Стопан-ски инвен-тар***	***Общо***	
	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*
Отчетна стойност										
Салдо на 01.01.2020	**31,483**	**-**	**-**	**-**	**620**	**-**	**-**	**-**	**32,103**	**-**
Промени в началните салда от първо прилагане на МСФО 16	-	22,417	-	-	-	795	-	-	**-**	23,212
Ефект от рекласификацията по МСФО 16 от 01 януари	-	-	104	-	1,339	-	107	-	**1,550**	-
От валутни преизчисления	(1,101)	-	-	-	-	-	-	-	**(1,101)**	-
Преизчислено Салдо на 01.01.2020г.	**30,382**	**22,417**	**104**	**-**	**1,959**	**795**	**107**	**-**	**32,552**	23,212
Придобити	14,744	12	-	-	486	61	-	-	**15,230**	73
Отписани	(981)	(299)	-	-	(397)	(236)			**(1,378)**	(535)
Обезценка	(8)	-	-	-	-	-	-	-	**(8)**	-
Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество	**-**	**9,354**	-	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	9,354
Салдо към 31.12.2020	**44,137**	**31,483**	**104**	**-**	**2,048**	**620**	**107**	**-**	**46,396**	32,103
Натрупана амортизация										
Салдо в началото на отчетния период	***4,776***	**-**	**-**		207	-	**-**		**4,983**	-
Ефект от рекласификацията по МСФО 16 от 01 януари	-	-	***25***	-	481	-	***18***	-	**524**	-
От валутни преизчисления	***(298)***	**-**	-	-	-	-	-	-	**(298)**	-
Преизчислено Салдо на 01.01.2020г.	***4,478***	**-**	***25***	**-**	***688***	**-**	***18***	**-**	***5,209***	-
Начислена амортизация за годината	6,934	5,046	20		437	263	16		**7,407**	5,309
От валутни преизчисления	(157)	-	-	-	-	-	-	-	**(157)**	-
Отписана амортизация	(627)	(270)			(297)	(56)			**(924)**	(326)
Салдо към края на отчетния период	**10,628**	**4,776**	**45**	**-**	**828**	**207**	**34**	**-**	**11,535**	**4,983**
Балансова стойност на 01.01.2020	**25,904**	**22,417**	**79**	**-**	**1,271**	**795**	**89**	**-**	**27,343**	**23,212**
Балансова стойност към 31.12.2020	**33,509**	**26,708**	**59**	**-**	**1,220**	**413**	**73**	**-**	**34,861**	**27,121**

23. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*
Инвестиционни имоти	**13,755**	**13,910**

- Ателиета в жилищна сграда, гр.Пловдив – 62 х.лв. (31.12.2019г.- 71х.лв.) и 60 х.лв. (31.12.2019г. – 70х.лв.), магазини гр. Пловдив – 61х.лв. (31.12.2019г.- 61х.лв.) и 41х.лв. (31.12.2019г.- 41 х.лв.)
- Имоти в жилищна сграда гр. Пловдив на обща стойност 279 х.лв. / гаражи с площ 293,43 кв.м. – и магазини с площ 174,44 кв.м.
- сграда 5 кв.м., сграда 619 кв.м. , самостоятелен обект в сграда 303 кв.м. и поземлен имот 1438 кв.м., всички на територията на гр.Враца с балансова стойност 206 х.лв.
- Към 31.12.2020 г. дружеството притежава 3 дка земеделски земи, оценени по справедлива стойност, в размер на 3 хил.лв. Имотът се намира в землището на община Братя Даскалови, област Стара Загора,местност Долен пясък.
- урегулиран парцел в гр. Добрич на стойност 440 х.лв., собственост на "Доверие Капитал" АД. (за 31.12.2019 г.: 460 х.лв.).
- земя и сграда в гр. Русе, ул. „Капитан Евстати Винаров" 10, на стойност 2,055 х. лв. (в т.ч. земя 374 х. лв.). Площта на земята е 1864 м², застроената площ на сградата е 3470 м². Същата е отдадена почти изцяло под наем за офиси и ресторант,
- част от приземен етаж на административната сграда в гр. Русе - барче и магазин съответно стойността им е 45 х.лв и 34 х.лв.
- многофунционална зала за спорт, намираща се в подземния етаж на сградата на ул. „Капитан лейтенант Евстати Винаров" № 10 на стойност 121 хил. лв.
- два офиса в сградата на строителната лаборатория на стойност 24 хил. и 6 хил. лв. в гр.Русе
- Земи/УПИ с обща квадратура 59,267 кв.м. площ на стойност 6,197 х.лв., находящи се в гр. Пловдив ул. Васил Левски №144;
- Сгради с обща квадратура 6,431 кв.м. площ на стойност 678 х.лв., находящи се в гр. Пловдив ул. Васил Левски №144;

- На 14.02.2013 год. беше подписано Рамково споразумение между „Биляна-трико" АД от една страна, Норман Хънтър, „Биляна Нитуеър" ЕООД представлявано от Христина Стамова и „Биляна Трейдинг" АД представлявано от Христина Стамова от друга страна за следното:

Биляна Нитуеър ЕООД наема поземлен имот с идентификатор 56126.600.282 заедно със сгради с идентификатори 56126.600.282.1 и 56126.600.282.2 поземления имот и сградите през отчетния период са класифицирани като инвестиционни имоти на стойност 3,443х.лв.

	Земя	***Офиси***	***Производ-ствени сгради***	***Социални обекти***	***Общо***
Салдо на 1 януари 2019 година	**8,379**	**3,316**	**1,801**	**141**	**13,637**
Придобити	-	-	-	121	121
Отписани	-	-	-	(72)	(72)
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	203	18	18	(15)	224
Салдо на 31 декември 2019 година	**8,582**	**3,334**	**1,819**	**175**	**13,910**
Отписани	(64)	-	-	(52)	(116)
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	(20)	(19)	-	-	(39)
Салдо на 31 декември 2020 година	**8,498**	**3,315**	**1,819**	**123**	**13,755**

Определяне на справедливи стойности на инвестиционните имоти	ниво1	ниво2	ниво3	общо
Към 30.12.2020г.				
Инвестиционни имоти		13,755		13,755
Към 31.12.2019г.	ниво1	ниво2	ниво3	общо
Инвестиционни имоти		13,910		13,910

24. РЕПУТАЦИЯ

Дружество	***31.12.2020***	***31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***
ЗК Медико 21 АД	612	1,153
Доверие грижа ЕАД (Веко ЕООД)	5,140	5,140
	5,752	**6,293**

Положителната репутация в ЗК Медико 21 АД след преглед от ръководството е обезценена с 1200х.лв. към 31.12.2008г., с 500х.лв. към 31.12.2010г., със 78х.лв. към 31.12.2011г. , 115 х.лв. към 31.12.2015г. и 541 х.лв. към 31.12.2020г.

Възникналата през 2017г. репутация е резултат от придобиването на Доверие грижа ЕАД (Веко ЕООД).

25. ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни продукти		***Патенти и лицензи***		***Основни депозити***		***Други НДА и в процес на придобиване***		***Общо***	
	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*
Отчетна стойност										
Салдо в началото на отчетния период	***2,382***	***1,333***	***3,981***	***597***	***10,424***	***-***	***19***	***9***	***16,806***	***1,939***
Справедлива стойност на придобити активи в новопридобито дъщерно дружество		790		3,782	-	10,463	-	-	-	15,035
Придобити	697	319	969	86	-	-	20	14	1,686	419
Трансфер	***5***	4	-	-	-	-	(5)	(4)	-	-
Отписана отчетна стойност на активи при продажба на дъщерни дружества		(42)		(387)			-	-	-	(429)
Отписани	***(39)***	(22)	(986)	(97)	-	-	-	-	(1,025)	(119)
Разлика от преизчисления	(71)		(325)		39	(39)	-		(357)	(39)
Салдо към края на отчетния период	**2,974**	**2,382**	**3,639**	**3,981**	**10,463**	**10,424**	**34**	**19**	**17,110**	**16,806**
Натрупана амортизация										
Салдо в началото на отчетния период	***749***	**608**	**86**	**182**	436	-	**-**	**0**	**1,271**	**790**
Начислена амортизация за годината	880	202	1,020	138	5,231	436	-	-	7,131	776
Отписана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	-	(40)		(142)			-		-	(182)
Отписана амортизация	(780)	(21)	(246)	(92)	-	-	-	-	(1,026)	(113)
Разлика от преизчисление	(47)		(60)						(107)	-
Салдо към края на отчетния период	**802**	**749**	**800**	**86**	**5,667**	**436**	**-**	**0**	**7,269**	**1,271**
Балансова стойност в началото на отчетния период	**1,633**	**725**	**3,895**	**415**	**9,988**	**-**	**19**	**9**	**15,535**	**1,149**
Балансова стойност към края на отчетния период	**2,172**	**1,633**	**2,839**	**3,895**	**4,796**	**9,988**	**34**	**19**	**9,841**	**15,535**

26. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (капиталови инструменти)

26.1. НЕКОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ

Некотираните капиталови инвестиции представляват акции (малцинствени участия) в капиталите на следните дружества :

	31.12.2020 ***BGN '000***	*% на участие*	***31.12.2019*** ***BGN '000***	*% на участие*
Mr. Bricolage	9		9	
Компания за инженеринг и развитие АД	2,702	8,30	2,702	8,30
Мелко интернешънъл АД	1	0,03	1	0,03
Биляна Трейдинг АД	8	15,00	8	15,00
Хеброс – П АД	-	-	1	19,50
Хидроизомат АД	1		1	
	2,721		**2,722**	

Групата притежава пряко и непряко участие:

- 8,30 % от капитала на Компания за инженеринг и развитие АД, Добрич

Инвестициите в капиталови инструменти са представени по цена на придобиване (себестойност), намалена с отчетени обезценки. Групата е преценила да ползва цената на придобиване, когато това е уместно съгласно МСФО 9, обикновено – липсва актуална информация и/или са налице широк обхват възможни оценки, при определени обстоятелства.

26.2. КОТИРАНИ КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ

	31.12.2020 ***BGN '000***	*% на участие*	***31.12.2019*** ***BGN '000***	*% на участие*
Ексклузив Пропърти АДСИЦ	43	0.42	52	0.42
Софарма АД	-	-	476	0.10
Софарма Трейдинг АД	5,652	4.76	8,851	4.79
Доверие обединен холдингАД	-	-	7	0.01
Софарма имоти АДСИЦ	-	-	6	-
ДЦК	389		1,161	
Компенсаторни записи	23		23	
	6,107		**10,576**	

Ексклузив Пропърти АДСИЦ

В настоящият финансов отчет е представена последваща оценка на инвестицията в "Ексклузив пропъртис" АД при борсова цена на една акция 1,07 лева или 43 х. лева за притежаваните 40 000 акции / приложение №11/

Софарма Трейдинг АД

Към датата на финансовия отчет акциите на Софарма Трейдинг АД са преоценени съгласно счетоводната политика по справедлива стойност, а именно: като средноаритметична на най-високата цена "купува" от поръчките, които са активни към края на търговската сесия на фондовата борса за последния работен ден на съответния месец, и среднопретеглената цена на сключените със съответните ценни книжа сделки за същия ден. Цената се определя по този ред само в случай, че има сключени сделки и подадени поръчки с цена "купува". Определената по този ред справедлива стойност за 1,020,138 броя акции е 5,55лева за всяка акция.

Хидроизомат АД

Към датата на финансовия отчет борсовата цена на Хидроизомат АД е 1,40 лева за 820 акции, до която стойност е приложена оценка, призната в отчета за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход.

Йерархията на справедливите стойности е представена в приложение № 48

27. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

	31.12.2020	***31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Финансови активи по амортизирана стойност (ДЦК)	469,390	297,323
Минус: Средства за обезценка	(12,349)	(5,283)
	457,041	**292,040**

Инвестициите в държавни ценни книжа към 31 декември 2020 г. представляват:

- съкровищни бонове в размер на 462,140 х.левова равностойност с матуритет от 91 до 1825 дни и държавни облигации от 1-5 години, издадени от Министерството на финансите на Република Молдова с лихвен процент между 3,40 % и 5,49 % годишно.
- държавни облигации с размер на 7,250 х.лв.с матуритет от 1,546 до 6,745 дни, издадени от Министерството на финансите на Република България с лихвен процент между 0,80 % и 2,30 % годишно.

Към 31 декември 2020 г. няма заложени държавни ценни книжа.

28. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

		31.12.2020 BGN '000		*31.12.2019 BGN '000*
	% на участие		**% на участие**	
Централен депозитар на ценни книжа	0.41	9	0.41	10
Молдовска Фондова Борса	3	1	2.56	1
Visa INC		275	0.00003	259
CA Auto – Siguranţa SA		7	0.43	8
Национален депозитар		123		
SWIFT	9	126	0.01	116
Biroul de credit SRL	-	-	8.93	138
ВС „Mobiasbanca Societe generale“ SA		1,753		
ДЦК налични за продажба	-	-	-	1,702
		2,294		**2,234**

29. КРЕДИТИ НА БАНКОВИ КЛИЕНТИ

	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*
Кредити	760,862	776,491
Други финансови активи	6,023	150,684
Кредити, общо	**766,885**	**927,175**
Минус: Отстъпка за загуба на стойността на кредити	(28,247)	(26,622)
Минус: Отстъпка за загуба на стойността на други финансови активи	(12)	(6,355)
	738,626	**894,198**

29.1 Анализът на кредитния портфейл по сектори е представен по-долу:

	31.12.2020	***31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Селско стопанство	32,946	27,822
Добивна промишленост	32	16
Производствена индустрия	76,908	89,892
Производство електроенергия, отопление, газ, вода	916	602
Водоразпределение, канализация	109	2,270
Строителство	20,691	24,497
Търговия, поддръжка и ремонт на автомобили	6,547	7,707
Търговия на едро със зърнени храни, семена и фуражи	10,799	12,592
Търговия с храни	66,071	68,503
Търговия с фармацефтични продукти	22,576	24,004
Търговия със строителни материали	22,773	24,135
Търговия с горива	7,623	19,201
Търговия с други стоки	42,191	37,170
Транспорт	13,804	16,387
Хотелиерство и ресторантьорство	2,530	2,645
Информация и телекомуникации	9,623	15,570
Финансова дейност, застраховка	51,410	55,728
Сделки с недвижими имоти	172,454	148,395
Професионални, научни и технически дейности	708	90
Административни услуги и спорт	646	921
Публична администрация	1,082	794
Образование	1,365	483
Индивидуални заеми	190,152	179,636
Здравни и социални грижи	6,291	7,376
Развлекателни дейности	560	864
Други услуги	55	9,191
	760,862	**776,491**

29.2. Други финансови активи

Парични средства, предоставени като депозити на други банки в размер на 6,023 хил. лв.

30.ДРУГИ БАНКОВИ АКТИВИ

	31.12.2020	***31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Разплащания с юридически и физически лица	2,791	3,468
Безлихвени приходи	729	583
Разплащания с валутни операции	448	576
Други предплатени разходи	293	341
Други разплащания с бюджет	2,002	2,329
Международни трансфери и чекове	2,299	1,701
Други запаси от материали и стоки	1,001	953
Операции с банкови карти	4,295	3,450
Разплащания, свързани с нематериални активи	257	80
Длъжници по капиталови инвестиции	102	52
Други активи	2,962	2,719
	17,179	**16,252**
Минус: Провизия за обезценка на други активи	(2,641)	(2,731)
	14,538	**13,521**

31. АКТИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	31.12.2020	***31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Активи, предназначени за продажба	26,116	30,712
Минус: Провизия за обезценка на кредитополучатели	(7,696)	(5,216)
Активи за продажба	**18,420**	**25,496**

32.АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

	Временна разлика	*Данък*	*Временна разлика*	*Данък*
	31.12.2020	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2019**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Имоти, машини и оборудване	(27,167)	(2,875)	(38,203)	(4,154)
в т.ч. преоценъчен резерв	(23,546)	(2,513)	(21,814)	(2,181)
Биологични активи	(286)	(28)	(286)	(28)
Нематериални активи	(515)	(51)	(473)	(47)
Инвестиционни имоти	(1,055)	(106)	(1,060)	(106)
Други нематериални активи	(4,796)	(576)	(9,988)	(1,199)
Финансови активи по амортизирана стойност	(2,356)	(283)	(2,356)	(283)
Кредити на банкови клиенти	(14,825)	(1,779)	(14,825)	(1,779)
Инвестиции в акции	-	-	(118)	(12)
Общо пасиви по отсрочени данъци	**(51,000)**	**(5,698)**	**(67,309)**	**(7,608)**
Материални запаси	176	18	202	20
МСФО 16	441	45	259	26
Инвестиционни имоти	147	14	123	12
Нетекущи активи за продажба	2,081	247	1,942	233
Инвестиции в акции	8,799	881	8,012	801
Задължения към персонала	885	89	4,086	471
Вземания	(176)	(19)	830	83
Провизии	853	85	4,588	521
Загуба за пренасяне	7,719	772	12,671	1,268
Слаба капитализация	6,169	617		
Начисления по задължения към трети лица	345	33	786	79
Общо активи по отсрочени данъци	**27,439**	**2,782**	**33,499**	**3,514**
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	**(23,561)**	**(2,916)**	**(33,810)**	**(4,094)**

Не са признати отсрочени данъчни активи върху:

	Временна разлика	*Данък*	*Временна разлика*	*Данък*
	31.12.2020	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2019**
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Обезценки на активи	2,111	211	2,111	211
	2,111	**211**	**2,111**	**211**

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	***Салдо на 01.01.2020***	***Признати в отчета за доходите***	***Признати в собствения капитал***	***Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация***	***Придобити дружества през периода***	***Излезли дружества през периода***	***Салдо на 31.12.2020***
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Имоти, машини и оборудване	(4,154)	1,202	40	37	-	-	(2,875)
Биологични активи	(28)						(28)
МСФО 16	26	19	-	-	-	-	45
Нетекущи активи за продажба	233	14	-	-	-	-	247
Инвестиционни имоти	(94)	2	-	-	-	-	(92)
Други нематериални активи	(1,199)	623	-	-	-	-	(576)
Финансови активи по амортизирана стойност	(283)	-	-	-	-	-	(283)
Кредити на банкови клиенти	(1,779)	-	-	-	-	-	(1,779)
Материални запаси	20	(2)	-	-	-	-	18
Нематериални активи	(47)	(4)	-	-	-	-	(51)
Задължения към персонала	471	(382)	-	-	2	(2)	89
Вземания	83	(102)	-	-	-	-	(19)
Провизии	521	(436)	-	-	-	-	85
Загуби за приспадане	1,016	(244)	-	-	-	-	772
Слаба капитализация	252	365					617
Начисления по задължения към трети лица	79	(46)	-	-	-	-	33
Инвестиции в акции на дружества	789	92	-	-	-	-	881
	(4,094)	**1,101**	**40**	**37**	**2**	**(2)**	**(2,916)**

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	***Салдо на 01.01. 2019***	***Признати в отчета за доходите***	***Признати в собствения капитал***	***Придобити дружества през периода***	***Излезли дружества през периода***	***Салдо на 31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '001***	***BGN '000***
Имоти, машини и оборудване	(2,511)	171	(815)	(1,041)	14	(4,182)
МСФО 16	-	26		-	-	26
Нетекущи активи за продажба	-	233	-	-		233
Инвестиционни имоти	7	(101)	-	-	-	(94)
Други нематериални активи	-	-	(1,199)	-	-	(1,199)
Финансови активи по амортизирана стойност	-	(283)	-	-	-	(283)
Кредити на банкови клиенти	-	(1,779)	-	-	-	(1,779)
Материални запаси	41	(3)	-	-	(18)	20
Нематериални активи	(17)	(3)	-	-	(27)	(47)
Задължения към персонала	108	(1)	-	373	(9)	471
Вземания	79	4	-	-	-	83
Провизии	59	84	-	378	-	521
Загуби за приспадане	1,792	(776)	-	-	-	1,016
Слаба капитализация	-	252	-	-	-	252
Начисления по задължения към трети лица	91	(12)	-	-	-	79
Инвестиции в акции на дружества	796	(7)	-	-	-	789
	445	**(2,195)**	**(2,014)**	**(290)**	**(40)**	**(4,094)**

33. ИНВЕСТИЦИИ, ОТЧИТАНИ ПО МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ В АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

ДКЦ Медико АД

На 01 март 2019г. са придобити допълнително 2,721 бр. акции от капитала на ДКЦ Медико АД, В.Търново, с което притежаваното участие за групата достига 30,23%. Инвестицията е рекласифицирана от Приложение 25.1 към 31.12.2019г. и е представена по метода на собствения капитал.

Таблицата по-долу представя обобщена финансова информация за асоциирано дружество ДКЦ Медико АД

	31.12.2019
	BGN'000
Нетекущи активи	
Имоти, машини и съоръжения	2 665
Текущи активи	
Материални запаси	25
Търговски и други вземания	187
Парични средства	75
Разходи за бъдещи периоди	11
Нетекущи пасиви	
Задължения към финансови предприятия в т.ч.:	(252)
Други нетекущи задължения	(18)
Текущи пасиви	
Задължения към свързани предприятия	(19)
Задължения към финансови предприятия	(49)
Задължения към доставчици и клиенти	(151)
Текуща част от нетекущите задължения	(26)
Задължения към персонал	(77)
Задължения към осигурителни предприятия	(24)
Данъчни задължения	(26)
Други текущи задължения	(27)
Нетни активи	**2,294**

Обобщена информация от отчета за всеобхватния доход	**2019**
	BGN'000
Нетна печалба/загуба за годината	(177)
Общ всеобхватен доход за годината	**(177)**

ДКЦ Медико АД	**31.12.2019**
	BGN'000
Нетни активи	2,294
Дял на Групата (%)	30.23%
Балансова стойност на инвестицията	**693**

На 7 октомври 2020г. всички притежавани акции от Доверие Обединен холдинг АД и Индустриален холдинг Доверие АД са продадени, поради което в настоящия отчет инвестицията е деконсолидирана.

34. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2020 BGN '000	***31.12.2019 BGN '000***
Вземания от свързани предприятия	731	1,119
Вземания от клиенти	2,673	2,743
Предоставени аванси	701	741
Съдебни вземания	36	251
Присъдени вземания	6	273
Данъци за възстановяване в т.ч.	113	83
данък печалба	*113*	*34*
ДДС	-	*49*
Вземания от сделки с инвестиции	736	1,451
Други	1,361	1,789
Предплащания*	429	494
Общо:	**6,786**	**8,944**

Предплащания*

	31.12.2020 BGN '000	***31.12.2019 BGN '000***
Предплатени разходи за реклама	107	175
Застраховки	82	71
Абонаменти	62	59
Други	178	189
Общо:	**429**	**494**

Вземанията от свързани предприятия са:

ОЗОФ Доверие ЗАД АД – вземания с ненастъпил падеж в размер на 62 х. лв., отчитани съгласно , специално законодателство.

Индустриален Холдинг Доверие АД

Дружество	Цел на предоставения заем	Договорен размер на заема BGN'000	Краен срок на погасяване	Лихвен %	Общо вземания към края на отчетния период BGN'000	в т.ч. нетекуща част BGN'000	Текуща част, в т.ч. лихви и такси BGN'000
Дарик Холдинг АД	оборотни средства	1000	19.10.2021	3.10%	602		602
					602		602

Заемът е обезпечен с поръчителство от Р.Радев в качеството му на физическо лице.

СТМ Доверие АД - 3 х. лв. от вземания по договори за трудова медицина;

Доверие Грижа ЕАД – 1 х.лв. вземане от Софарма трейдинг АД ;

Хидроизомат АД – 46х.лв. Вземане от Софармаси 17 ЕООД

МБАЛ Доверие АД – 17 х.лв. вземане от Момина крепост АД.

35. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** ***BGN '000***
Материали	1,916	3,018
Продукция	2,619	4,446
Стоки	25,092	26,361
Незавършено производство	3,904	1,932
Общо:	**33,531**	**35,757**

36. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** ***BGN '000***
Парични средства и салда в Националната банка на Молдова*	447,199	535,522
Задължителни резерви в Националната банка на Молдова**	130,621	73,295
Разплащателни сметки и депозити на банка в банки***	151,529	20,856
Парични средства по разплащателни сметки в банки	12,731	8,052
Парични средства в каса	287	458
Парични еквиваленти/ваучери	-	9
Блокирани парични средства	119	103
Общо:	**742,486**	**638,295**

Парични средства и салда в Националната банка на Молдова*

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** ***BGN '000***
Парични средства	116,763	122,515
Разплащателна сметка в Националната банка	330,816	413,482
Минус: Намаление за обезценка	(380)	(475)
	447,199	**535,522**

Задължителни резерви в Националната банка на Молдова**

	31.12.2020	*31.12.2019*
	BGN '000	***BGN '000***
Задължителни резерви	130,771	73,379
Минус: Намаление за обезценка	(150)	(84)
	130,621	**73,295**

Разплащателна сметка и задължителни резерви

Започвайки от 16 януари 2020 г., новият регламент за режима на задължителен резерв, одобрен от ЕС NBM No. 302 от 28 ноември 2019 г., който предвижда разширяване на валутния спектър на пасивите на банките, от който могат да се формират задължителните резерви в леи, и необходимостта от по-гъвкаво поддържане на задължителните резерви в чуждестранна валута чрез установяване на режим на частично осредняване.

Към 31 декември 2020 г. процентът за изчисляване на минималния обем на резервите е 32% за ресурси, привлечени в леи и чуждестранна валута, включени в базата за изчисляване, и размера на задължителните резерви в молдовски леи и 30% за ресурси, привлечени в конвертируеми валути, включително въз основа на изчислението и размера на задължителните резерви в щатски долари и евро (31 декември 2019 г .: 42,5% за ресурси, привлечени в МДЛ и не конвертируема валута, и 17% за ресурси, привлечени в конвертируема валута).

Банката поддържа задължителните си резерви по текущата сметка, открита в НБМ, в размер на 32% от привлечените средства в леи и чуждестранна валута, при условие че се резервира в молдовски леи.

Задължителните резерви в размер на 30% от привлечените средства в конвертируема валута, включени в изчислителната база, и размерът на задължителните резерви в щатски долари и евро се водят в специални сметки за задължителните резерви на НБМ. Едната част, 5 процента от установеното ниво на задължителни резерви в щатски долари и евро, е променлива и се поддържа средно, докато другата част се поддържа постоянна. На 31 декември 2020 г. салдото по разплащателната сметка, открита в НБМ, в размер на MDL’000 3 572 152 (31 декември 2019 г .: MDL’000 4 064 501) и включва задължителни резерви в молдовски леи в размер на MDL’000 3 493 883.

Салдото, резервирано в сметките за задължителен резерв в щатски долари и евро, е съответно USD’000 19 593 и EUR’000 51,020 (31 декември 2019 г .: USD’000 11 602 ,EUR’000 27 169 EUR).

Лихвата, предлагана от НБМ за средствата по сметките на задължителните резерви през 2020 г., ще бъде 0,01% годишно за резерви в чуждестранна валута и от 2,5% до 0,15% за резерви в MDL (през 2019 г. - от 0, 01% до 0,36% в чуждестранна валута и от 2,5% до 4,5% за резерви в леи).

Задължителните резерви, съхранявани по разплащателни сметки в Националната банка, могат да бъдат използвани от банката в текущата й дейност.

Разплащателни сметки и депозити на банка в банки***

	31.12.2020	***31.12.2019***
	BGN '000	***BGN '000***
Разплащателни сметки	11,491	21,378
Овърнайт депозити (1 ден) в не-свързани банки	140,233	-
	151,724	**21,378**
Минус: Отстъпка за загуба на стойност	(195)	(522)
	151,529	**20,856**

През 2020 г. бяха закрити

- в Евразийската банка, Казахстан 3 кореспондентски сметки на NOSTRO в щатски долари, евро и руски рубли;
- в Търговска банка Доверие, Латвия 2 кореспондентски сметки на NOSTRO в щатски долари и евро;
- една кореспондентска сметка NOSTRO в украински гривни в Частна банка, Украйна;
- една кореспондентска сметка NOSTRO в евро Унджоу Банк, Китай;
- три кореспондентски сметки Loro в евро, руски рубли и украйнски гривни, принадлежащи на Еврокредитбанк, Молдова
- две кореспондентски сметки Loro в молдовски леи и евро, принадлежащи на Муганбанк, Азербайджан.
- По същото време бяха открити 3 сметки в NOSTRO в щатски долари, евро, китайски юани в търговската банка Zhejiang Chuzhou, Китай и 4 сметки NOSTRO: в щатски долари, евро, руски рубли и белоруски рубли бяха открити в BTA Bank, Беларус.

Блокираните парични средства са учредени банкови гаранции за добро изпълнение – 21 х.лв.
Гаранции по договори за управление – 69 х.лв.
Залог по инвестиционен кредит – 29 х.лв.

37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** ***BGN '000***
Основен акционерен капитал	18,736	18,736
Законови резерви	1,874	1,874
Допълнителни резерви	13,019	11,519
Преоценъчен резерв	22,510	23,930
Премийни резерви	581	581
Резерв от валутно преизчисление	(25,741)	(1,102)
Натрупани печалби	218,933	197,680
Общо	**249,912**	**253,218**

Основен капитал

Към 31.12.2020г. капиталът е разпределен в 18,736,099 броя обикновени безналични поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 лев за една акция. Акциите са търгуеми на Българска Фондова Борса.

Законовите резерви са формирани от разпределение на печалбата и включват разпределени суми за фонд "Резервен". Достигнат е тавана, определен с ТЗ.

Допълнителните резерви са формирани от разпределение на печалбата в съответствие с решенията на Общите събрания на акционерите.

Преоценъчният резерв е формиран на база извършените към 31.12.2001г., 31.12.2004г., 31.12.2007г., 31.12.2010г., 31.12.2013г. , 31.12.2016г. и към 31.12.2019г. преоценки на дълготрайните материални активи със съдействието на независими лицензирани оценители. Той съдържа положителната разлика между балансовата стойност на дълготрайните материални активи и новата им справедлива стойност за всички дружества от групата. Преоценъчният резерв е представен нетно от ефекта на отсрочените данъци.

Натрупани печалби

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** ***BGN '000***
Натрупани печалби/загуби за предходни отчетни периоди (консолидационни резерви)	197,583	20,322
Текуща печалба/загуба	21,350	177,358
Общо	**218,933**	**197,680**

38. ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ РЕЗЕРВИ

В годишния консолидиран отчет към 31.12.2020г. са представени и застрахователни резерви, формирани по реда на специалното законодателство за застраховане. Тези резерви не са елемент на собствения капитал и не се третират като собственост на акционерите.

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** **BGN '000**
Пренос-премиен резерв	4,987	5,576
Резерв за предстоящи плащания	1,617	1,678
Запасен фонд	391	12
Резерв за бонуси и отстъпки	15	8
Резерв за неизтекли рискове	158	13
Резерв разходи за уреждане на претенции	-	40
Общо:	**7,168**	**7,327**

39. НЕКОНТРОЛИРАЩИ УЧАСТИЯ

Дружество	% на участие	***31.12.2020*** ***BGN '000***	% на участие	***31.12.2019*** ***BGN '000***
ОЗОФ Доверие ЗАД	1,85	268	1,85	227
ЗК Медико 21 АД	4,80	259	4,80	302
Доверие Брико АД	28,07	11,772	28,07	11,384
Марицатекс АД	45.64	371	45.64	503
Биляна Трико АД	1,12	52	1,12	52
Новоселска гъмза АД	14,28	138	14,28	156
Дунав АД	18,18	518	18,18	637
Хидроизомат АД	6,66	331	6,66	321
„Moldindconbank” S.A.	22,37	82,654	22,37	80,638
Всичко		**96,363**		**94,220**

40. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКОВИ КЛИЕНТИ

	31.12.2020	*31.12.2019*
	BGN '000	*BGN '000*
Предприятия		
Разплащателни сметки	373,465	325,491
Срочни депозити	43,633	46,331
	417,098	**371,822**
Физически лица		
Разплащателни сметки	513,963	412,449
Срочни депозити	593,168	646,265
	1,107,131	**1,058,714**
	1,524,229	**1,430,536**

Към 31 декември 2020 г. първите 10 корпоративни вложители представляват около 19.0% (31 декември 2019 г. - 17.9%) от общия размер на корпоративните депозити, което се равнява на MDL’000 833, 764 (31 декември) 2019 - MDL'000 655,663).

Портфолиото от срочни депозити на юридически лица на Банката не включва депозити, които дават право на предсрочно прекратяване на договора за депозит с плащане на начислени лихви. Начислените лихви няма да бъдат изплащани по такива депозити в случай на предсрочно прекратяване на споразумението.

От депозитния портфейл на юридически лица към 31 декември 2020 г. MDL‘000 29,809 са депозити на юридически лица по дела за несъстоятелност, които се регистрират в специални сметки, които в съответствие с действащото законодателство са освободени от принудителни мерки.

Към 31 декември 2020 г. 10-те най-големи вложители - физически лица представляват около 1,53% (31 декември 2019 г. - 1,76%) от общия размер на депозитите на физически лица, което се равнява на 182,481 MDL'000 (31 Декември 2019 г. - MDL'000 183,337).

Портфолиото от срочни депозити не включва депозити, които дават право на предсрочно прекратяване на договора за депозит с плащане на натрупани лихви, върху които, в случай на предсрочно прекратяване на споразумението, начислените лихви не се изплащат, с изключение на депозитите „Grandioso 60 месеца“, в случай на прекратяване на договора за депозит, натрупаните лихви се изплащат частично в зависимост от срока на прекратяване, а именно: след 12 месеца - 50%; след 24 месеца - 60%; след 36 месеца - 70%; след 48 месеца - 80%; след 60 месеца - 100% и "За пълнолетни деца" за тези в случай на

прекратяване на договора за депозит след 12 месеца от датата на депозита, изчислената лихва се изплаща частично в размер на 50%.

41. ПРИВЛЕЧЕН ОТ БАНКА РЕСУРС ОТ ДР.ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*
DLC кредити (акредитив) с плаващ лихвен процент, дължими за 2017/2026 година	22,241	29,044
AID кредити с плаващ лихвен процент, дължими за 2020 година	-	10
FIDA кредити с плаващ лихвен процент, дължими за 2017/2023 година	105	656
MCA Moldova кредити с плаващ лихвен процент, дължими за 2017/2021 година	1,376	1,600
	23,722	**31,310**

42. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*
Общо:	**77,695**	**109,655**

- задължение по заеми от Софарма АД при следните условия:

Договорен размер на заема:	1,385 х.лв
Лихвен процент:	3,33 %
Падеж:	31.12.2022
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2020 г., в т.ч.:	**1,405 х. лева**
Главница	1,385 х. лева
Лихви – текуща част	20 х. лева

Договорен размер на заема:	190 х.лв.
Лихвен процент:	3,5 %
Падеж:	31.12.2021
Валута на кредита	лева

Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2020 г., в т.ч.:	**47 х. лева**
Главница	47 х. лева
Лихви – текуща част	- х.лв.

Договорен размер на заема:	81,900 х. лв.
Лихвен процент:	3.00%
Падеж:	31.12.2025
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2020, в т.ч.:	**58,438 х. лева**
Главница	57,468 х. лева
Лихви – текуща част	970 х. лева

Договорен размер на заема:	5,990 х.лв.
Лихвен процент:	3,30 %
Падеж:	31.12.2021
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2020 г., в т.ч.:	**6,029 х. лева**
Главница	5,988 х. лева
Лихви – текуща част	41 х.лв.

- задължение по заеми от ТЕЛСО АД при следните условия:

Договорен размер на заема:	2,020 левова равностойност
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	18.12.2022 г.
Валута на кредита	Лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2020 г., в т.ч.:	**2,083 х. лева**
Главница	2,020 х. лева
Лихви – текуща част	63 х. лв

Договорен размер на заема:	2,500 х.лв.
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	09.05.2021 г.

Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2020 г., в т.ч.:	**2,623 х. лева**
Главница	2,500 х. лева
Лихви – текуща част	123 х. лв

Договорен размер на заема:	6,000 х.лв.
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	31.12.2025 г.
Валута на кредита	лева
Цел на кредита:	оборотни средства
Задължение към 31.12.2020 г., в т.ч.:	**6,339 х. лева**
Главница	6,000 х. лева
Лихви – текуща част	339 х. лв

- МБАЛ Доверие АД – задължение към Софарма Трейдинг АД в размер на 619 х.лв. по покупки на медикаменти и консумативи;
- Амбулатория за специализирана медицинска помощ -медицински център София 2000” ЕООД – задължение към Софарма Трейдинг АД в размер на 8 х.лв. по покупки на медикаменти и консумативи;
- Марицатекс АД – задължение към ВЛС АД за доставка на услуги – 46 х.лв.;
- Доверие Грижа ЕАД – задължение към Софарма АД за покупки за 58 х.лв..

43. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА КЪМ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** ***BGN '000***
Общо:	**58,402**	**23,554**

Получени заеми от финансови институции - в отчета за финансовото състояние са представени като нетекущи 37,719 х. лв. и текущи – 20,683 х. лв.

Дружество	Усвоена част	Банка	Усвоена част
МБАЛ Доверие АД	1,011	Алианц Банк България АД	463
МЦ Доверие АД	412	УниКредит Булбанк АД	30,033
Дунав АД	424	ОББ АД	16,267
Новоселска гъмза АД	230	Юробанк България АД	1,847
Българско Вино ООД	233	Международна банка за икономическо сътрудничество	9,792
Доверие Брико АД	12,499		
Доверие - грижа ЕАД	3,768		
Доверие - Обединен Холдинг АД	39,825		
Общо:	**58,402**	**Общо:**	**58,402**

Дружество	Вид валута	Вид Кредит	Договорена сума на кредита в BGN'000	Усвоена част от кредита BGN'000	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Лихвен процент	Обезпечение (пазарна оценка)	Падеж
МБАЛ Доверие АД	BGN	Инвестиционен	3,000	1,011	260	751	РЛП + 1,9 пункта надбавка, минимум 2,9%	1.Първи по ред залог, учреден по реда на ЗОЗ в полза на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ" АД, върху Роботизирана операционна система Da Vinchi Si-e HD 3 arm. С определена пазарна стойност по сключен договор за особен залог върху индивидуално определени движими вещи №100-22-17-2/27.11.2017 г. в размер на 1496 хил. евро. 2. Първи по ред залог учреден по ЗДФО върху паричните вземания на МБАЛ Доверие АД, визирани в сключения договор за особен залог върху вземания и наличности № 100-2217-1/27.11.2017 г. 3. Поръчителство от Доверие Обединен Холдинг АД, съгласно сключен договор за поръчителство №100-22117-1/31.01.2018 г. 4. Поръчителство от Софарма Трейдинг АД, съгласно договор за поръчителство №100-2217-226.02.2018 г.	15.04.2022
МБАЛ Доверие АД	BGN	Овърдрафт	500	0	0	0	Базов индекс за юридически лица +1.60, но не по-малко от 2.6%	Настоящи и бъдещи вземания на МБАЛ и МЦ към НЗОК и всички останали вземания по сметки на дружеството в Юробанк АД. Поръчителство на "Доверие - Обединен холдинг" АД, което ще бъде сключено до 90 дни, след подписване на договора за кредит	10.08.2021
МЦ Доверие АД	BGN	Овърдрафт	240	0	0	0	Базов индекс за юридически лица +1.60, но не по-малко от 2.6%	Настоящи и бъдещи вземания на МБАЛ и МЦ към НЗОК и всички останали вземания по сметки на дружеството в Юробанк АД. Поръчителство на "Доверие - Обединен холдинг" АД, което ще бъде сключено до 90 дни, след подписване на договора за кредит	10.08.2021

МЦ Доверие АД	BGN	Инвести-ционен	630	412	292	120	Базов индекс за юридически лица +1.90, но не по-малко от 2.9%	1.Особен залог по ЗОЗ – медицинска апаратура с пазарна стойност 331 209.77 евро 2. Вземания от НЗОК. 3. Настоящи и бъдещи вземания и наличности по банкови сметки на МБАЛ „Доверие” АД. 4. поръчителство от „Доверие – Обединен холдинг” АД., което ще бъде сключено до 90 дни, след датата на сключване на договора. 5. Поръчителство от МБАЛ „Доверие” АД.	21.06.2024
Българско Вино ООД	BGN	Овърдрафт	100	0		0	Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Втора по ред договорна ипотека върху винарска изба и снек – бар /административна сграда/ с обща РЗП от 3 282 кв.м. заедно с УПИ в м. „Дълбок Андък”с площ 6499 кв.м., парцел №30 от масив 19, имот № 019030 в с. Смочево, община Рила, собственост на „Българско вино”ООД ; Поръчителство на ИХД АД и ДОХ АД	25.05.2021/с опция за удължаване 25.03.2027
Българско Вино ООД	BGN	Инвести-ционен /41482	400	124	79	45	Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Втора по ред договорна ипотека върху винарска изба и снек – бар /административна сграда/ с обща РЗП от 3 282 кв.м. заедно с УПИ в м. „Дълбок Андък”с площ 6499 кв.м., парцел №30 от масив 19, имот № 019030 в с. Смочево, община Рила, собственост на „Българско вино”ООД ; Поръчителство на ИХД АД.Поръчителство на ДОХ АД	25.10.2023
Българско Вино ООД	BGN	Инвести-ционен /42386	300	109	76	33	Базов депозитен индекс за юридически лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Втора по ред договорна ипотека върху винарска изба и снек – бар /административна сграда/ с обща РЗП от 3 282 кв.м. заедно с УПИ в м. „Дълбок Андък”с площ 6499 кв.м., парцел №30 от масив 19, имот № 019030 в с. Смочево, община Рила, собственост на „Българско вино”ООД ; Поръчителство на ИХД АД.Поръчителство на ДОХ АД	25.03.2024
Дунав АД	BGN	Кредитна линия	200	0	0	0	РЛП + 2,65%	Поземлени имоти с идентификатори 63428.8.948, 63247.8.653, 63427.8.1092,63427.8.1091	27.09.2021
Дунав АД	BGN	Кредитна линия за издаване на банкова гаранция	200	0	0	0	0.35% върху сумата на издадените гаранции	Поземлени имоти с идентификатори 63428.8.948, 63247.8.653, 63427.8.1092,63427.8.1091	27.09.2023
Дунав АД	BGN	Овърдрафт	400	0	0	0	РЛП + 2,65%	Поземлени имоти с идентификатори 63428.8.948, 63247.8.653, 63427.8.1092,63427.8.1091	27.09.2021

Дунав АД	BGN	Инвести-ционен	1,150	424	424	0	База- ПРАЙМ Биз-нес клиенти- 1%. Надбавка 1,5% , но не по-малко от 2,5%	а) Ипотека върху: “Имот1“: поземлен имот с идентификатор 63427.2.492 с площ от 1181 кв.м., заедно с изградени върху имота сгради; “Имот2“: недвижими имоти предвидени за изграж-дане и находящи се в “Многофамилна жилищна сграда с подземен паркинг и външни ВИК връзки“, като по ул. Мария Луиза, сграда с 6 етажаБ а по ул. Воловище - 5 етажа с РЗП на сградата, включително паркоместа и складове в сутерен и етажи със скосе-ния над корниз общо до 3012,92 кв.м. за жилища и до 666,32 кв.м. за паркоместа, която сграда ще бъде изградена в поземлен имот с идентификатор 64327,2,5826 с адрес на поземления имот: гр. Русе, ул. Мария Луиза 46 с площ от 799 кв.м. б) Залог - обособен залог по ЗОЗ върху: “Залог1“ Всички настоящи и бъдещи вземания на “Дунав“ АД към Банката за наличностите по разпла-щателна сметка с IBAN BG 37 BPBI 7921 10 45286805 открита в Банката, включително и начис-лените лихви по нея. “Залог2“ Всички настоящи и бъдещи парични взема-ния на Кредитополучателя от Банката за налич-ността по следните сметки с IBAN BG 48 BPBI 7921 10 45286801, BG 91 BPBI 7921 10 45286803, BG 21 BPBI 7921 10 45286802, BG 10 BPBI 792110 45286806, BG 37 BPBI 7921 10 45286805, открити на негово име в “Юробанк България“ АД и до-хода(лихви) от тези вземания, както и бъдещите вз-емания по всички открити в последствие сметки на негово име в “Юробанк България“ АД. Поръчителство "Доверие Капитал"АД	21.06.2024
Новоселска гъмза АД	BGN	Овърдрафт	200	200	0	200	Базов депозитен индекс за юриди-чески лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Ипотека върху недв. Имот, находящ се в с. Смочево, собственост на "Българско вино"ООД, състоящ се от поземлен имот площ 6499кв.м., произв. Терен в зем-лището но с. Смочево,заедно с изградените в имота три сгради с обща РЗП 3265 кв. м.; Доверие - Обеди-нен холдинг АД - солидарен длъжник	25.05.2021

Новоселска гъмза АД	BGN	Инвести-ционен	51	30	30	0	Базов депозитен индекс за юриди-чески лица +2.95%, но не по-малко от 3.1%	Ипотека върху недв. Имот, находящ се в с. Смочево, собственост на "Българско вино"ООД, състоящ се от поземлен имот площ 6499кв.м., произв. Терен в зем-лището но с. Смочево,заедно с изградените в симота три сградис обща РЗП 3265 кв. м.; Доверие - Обеди-нен холдинг АД - солидарен длъжник	25.05.2024
Доверие Брико АД	EUR	Дългосро-чен	21,514	12,499	9,482	3,017	1-мес. EURIBOR +1,95%, но не по-малко от 1,95%	първи по ред договорни ипотеки на недвижими имоти на Дружеството (собствените земи и сгради на Дружеството, с изключение на парцела в гр. Со-фия, бул. България, незастроения парцел в близост до магазин София 2 и земята в гр. Стара Загора). Ба-лансовата стойност на ипотек. активи е 32 855 хил.лв. залог върху финансово обезпечение (вземанията по всички банкови сметки при банката- кредитор) на стойност 11 млн. евро; - първият транш е временно обезпечен с договор за поръчителство от свързано лице.	20.08.2025
Доверие Брико АД	BGN	Овърдрафт	8,801	0	0	0	1M Euribor + 1,95%, но не по-малко от 1,95% или 1M Sofibor + 2,25%, но не по-малко от 2,25% или 1M Libor + 0,773%, но не по-малко от 2,25%	първи по ред договорни ипотеки на недвижими имоти на Дружеството (собствените земи и сгради на Дружеството, с изключение на парцела в гр. Со-фия, бул. България, незастроения парцел в близост до магазин София 2 и земята в гр. Стара Загора) с балансова стойност 32 855 х.лв.; за-лог върху финансово обезпечение (вземанията по всички банкови сметки при банката- кредитор) на стойност 4,500 хил. евро;	28.2.2021г с опция за удължаване до 28.02.2023г
Доверие - грижа ЕАД	BGN	Овърдрафт	2,075	2,022		2,022	РЛП+ 1.85%, но не по-малко от 1.85%	Ипотека на земи и сгради с бал. стойност 3632х.лв.Залог на движимо имущество на обща стойност 1292х.лв. Съдлъжничество на "Доверие Обединен холдинг" АД, Корпоративна гаранция на "Доверие Обединен холдинг" АД	19.04.2021г
Доверие - грижа ЕАД	BGN	Инвести-ционен	3,774	1,746	894	852	РЛП + 2.00%, но не по-малко от 2.00%	Ипотека на земи и сгради с бал. стойност 3632х.лв.Залог на движимо имущество на обща стойност 1292х.лв. Съдлъжничество на "Доверие Обединен холдинг" АД, Корпоративна гаранция на "Доверие Обединен холдинг" АД	25.01.2023

Доверие-Обединен Холдинг АД	BGN	Инвести-ционен	30,033	30,033	26,182	3,851	Сбор от приложимия за съответен Период на олихвяване променлив Лихвен индекс и НАДБАВКА към Лихвения индекс в размер на 1,90%	1. Първа по ред договорна ипотека в полза на Банката за частично обезпечен материален интерес от 14600 х.лв върху Поземлен Имот с сгради; 2.Първа по ред договорна ипотека в полза на Банката за частично обезпечен материален интерес от 9400 х.лв върху Поземлен Имот с сгради; Собственик Софарма АД - солидарен длъжник. 3.Първа по ред договорна ипотека в полза на Банката за частично обезпечен материален интерес от 10009 х.лв върху Поземлен имот с сради и самостоятелни обекти в сгради, собственик МБАЛ - Доверие АД. 4.Първи по ред залог по реда на ЗОЗ върху всички настоящи и бъдещи вземания на Кредитополучателя от Доверие - Инвест ЕАК. 5.Фин. обесп. под формата на залог върху всички вземания, настоящи и бъдещи, на Кредитополучателя/ите и на Третите задължени лица по всички сметки в нац. и чуждестр. валута, на които са титуляр при Банката. 6.Фин. обесп. под формата на първи по ред залог върху притежаваните от ТЕЛСО АД 4000000 броя обикновени безналични поименни акции с право на глас с номинална стойност 1,00 BGN от капитала на Софарма АД, предоставено по сметка при УниКредит Булбанк АД съгласно и при условията на отделен Договор за залог на безналични фин. инстр. по реда на ЗДФО, с обща пазарна ст-ст на обезпеч. към датата на Договора 11320 х.лв BGN. Обеспечителят ТЕЛСО АД се задължава да поддържа ст-ст на фин. обесп. не по-малко от 10000 х.лв	31.01.2027
Доверие-Обединен Холдинг	EUR	Кредитен лимит	9,792	9,792	0	9,792	1.60%	Поръчител СОФАРМА АД	02.06.2021
			Общо	**58,402**	**37,719**	**20,683**			

44. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ПОКУПКА НА АКЦИИ

	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*
Общо:	**2,151**	**4,304**

На 31.07.2018 г. са сключени договори за покупка на акции от капитала на Доверие-Брико АД с Mr.Bricolage SA и Windspell Limited. 50% от договорената сума е платена на 07.08.2018 г., на 28.07.2020 г. е погасена втората дължимата вноска по договора, а падежа на останалото задължение е 31.12.2021 г. Задължението по тези договори се отчита по амортизируема стойност.

45. ЛИЗИНГ

В хиляди лева	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*
1 януари преди преминаване по МСФО 16	**27,350**	**823**
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 16	-	23,212
1 януари след преминаване по МСФО 16	**27,350**	**24,035**
Увеличения	14,743	79
Стойност в новопридобито дъщерно дружество	-	9,354
Начислена лихва	1,498	603
Отписани задължения по прекратени договори	(1,270)	(1,081)
Плащания	(7,830)	(5,640)
31 декември 2019 г./ 31 декември 2020	**34,491**	**27,350**
Дългосрочна част	*27,973*	*21,791*
Краткосрочна част	*6,518*	*5,559*

46. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2020 *BGN '000*	*31.12.2019* *BGN '000*
Задължения към доставчици и клиенти	19,839	19,267
Задължения по получени търговски заеми	18,011	17,601
Получени аванси	1,022	1,763
Задължения към персонала	2,131	2,051
Задължения към осигурителни предприятия	588	571
Данъчни задължения	1,390	1,642
Други	1,125	1,281
Общо:	**44,106**	**44,176**

Задължения по получени търговски заеми

- Задължения по предоставени заеми от Телекомплект АД

Договорен размер на заема:	6,337 х.лева
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	04.04.2021 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2020 г, в т.ч.:	6,629х.лв.
Главница	6,337 х.лв.
Лихви – текуща част	292 х. лв

Договорен размер на заема:	2,500 х.лева
Лихвен процент:	3 %
Падеж:	09.05.2021 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2020 г, в т.ч.:	2,623 х.лв.
Главница	2,500 х.лв.
Лихви – текуща част	123 х. лв

Договорен размер на заема:	61 х.лева
Лихвен процент:	6 %
Падеж:	30.12.2021 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2020 г, в т.ч.:	89 х.лв.

Главница	61 х.лв.
Лихви – текуща част	28 х. лв

- Задължения по предоставени заеми от Калиман РТ АД

Договорен размер на заема:	120 х.лева
Лихвен процент:	5,50 %
Падеж:	31.12.2020 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2020 г, в т.ч.:	161х.лв.
Главница	120 х.лв.
Лихви – текуща част	41 х. лв

- Задължения по предоставени заеми от Телекомплект инвест АД

Договорен размер на заема:	8,000 х.лева
Лихвен процент:	2,50 %
Падеж:	31.12.2025 г.
Валута на кредита	лева
Задължение към 31.12.2020 г, в т.ч.:	8,407х.лв.
Главница	8,000
Лихви – текуща част	407 х. лв

- Задължения по предоставени заеми от Донев инвестмънтс холдинг АД

Договорен размер на заема:	100
Лихвен процент:	3,5%
Падеж:	31.12.2020
Цел на кредита:	Оборотни средства
Задължение към 31.12.2020, в т.ч.:	102
Лихви	2

47. КОРЕСПОНДЕНТСКИ СМЕТКИ (ЛОРО)

	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*
Име на банка		
Interstate Bank, Москва, Русия	334	298
LBBW, Stuttgard, Germany	33	39
Общо задължения към банки	**367**	**337**

48. ДРУГИ СПЕЦИФИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА БАНКИ

	31.12.2020 BGN '000	*31.12.2019 BGN '000*
Получени лихви, но не реализирани	1	1
Получени пари от международни трансфери	880	401
Суми с идентифициран характер	162	64
Операции с карти	1,989	1,384
Други плащания с бюджета	10	17
Разплащания с други физически и юридически лица	457	336
Провизия за възможни загуби	23,076	23,892
Разплащания с покупка / продажба на валута		4
Кредитори на документални сетълменти	3,259	2,855
Разплащания с други държавни средства	785	1,641
Разплащания с Фонд за гарантиране на депозитите		
Наследени задължения на банки в ликвидация	1,994	2,280
Други задължения	30,155	29,690
	62,768	**62,565**
Текущ данък върху приходите	382	3,690
	63,150	**66,255**

49. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Структурата на финансовите активи и пасиви към 31.12.2020 г е както следва:

	Приложе-ние	*31.12.2020 BGN '000*	*31.12.2019 BGN '000*
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата в т.ч.:		**8,828**	***13,298***
Некотирани капиталови инвестиции	*26.1*	*2,721*	*2,722*
Котирани капиталови инвестиции	*26.2*	*6,107*	*10,576*
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:		**1,207,879**	**1,201,061**
Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)	*27*	*457,041*	*292,040*
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	*28*	*2,294*	*2,234*
Кредити на банкови клиенти	*29*	*738,626*	*894,198*
Вземания от свързани предприятия	*34*	*731*	*1,119*
Вземания от клиенти и доставчици	*34*	*2,673*	*2,743*
Вземания по застрахователни договори		*4,412*	*5,487*
Вземания от продажба на акции	*34*	*736*	*1,451*
Други вземания	*34*	*1,367*	*1,789*
Парични средства и парични еквиваленти	***35***	**742,486**	**638,295**
		1,959,194	**1,852,654**

Финансови пасиви	***Приложение***	***31.12.2020 BGN '000***	***31.12.2019 BGN '000***
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:			
Депозити от банкови клиенти	*40*	*1,524,229*	*1,430,536*
Привлечен от банка ресурс от др.фин.институции	*41*	*23,722*	*31,310*
Задължения на търг.дружества по банкови заеми	*43*	*58,402*	*23,554*
Задължения към свързани лица	*42*	*77,695*	*109,655*
Търговски задължения	*46*	*19,839*	*19,267*
Задължения по търговски заеми	*46*	*18,011*	*17,601*
Задължения по застрахователни договори		*576*	*557*
Задължения по лизинг	*45*	*34,491*	*27,350*
Задължения по придобити акции	*43*	*2,151*	*4,304*
Други задължения	*46;47;48*	*31,647*	*31,308*
Общо финансови пасиви по амортизирана стой-ност		**1,790,763**	**1,695,442**

Групата няма практика да работи с деривативни инструменти.

В хода на обичайната си стопанска дейност групата е изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: риск на лихвено-обвързани парични потоци, пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск и ликвиден риск. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите на дружествата и на привлечения заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от групата инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в групата се осъществява текущо от оперативното ръководство на дружеството, съгласно политиката определена от Управителния съвет.

Управителният съвет е приел основните принципи на общото управление на финансовия риск и за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на деривативни и недеривативни (основно) инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложена групата при осъществяване на търговските си операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

49.1.Валутен риск

Валутен риск от банкови операции

31.12.2020

	Total BGN BGN'000	**MDL BGN'000**	**USD BGN'000**	**EUR BGN'000**	**Other BGN'000**
Активи					
Парични средства и салда в Националната банка	447,199	393,310	11,109	36,992	5,788
Разплащателни сметки и депозити в банки	151,529	-	35,918	115,144	467
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	449,791	449,791	-	-	-
Кредити на клиенти	738,626	572,079	40,333	126,214	-
Задължителни резерви	130,621	-	30,838	99,783	-
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през	2,294	1,896	275	123	-
Общо активи	**1,920,060**	**1,417,076**	**118,473**	**378,256**	**6,255**

Пасиви					
Депозити в банки	(367)	(334)	-	(33)	-
Други заеми	(23,722)	(12,930)	(2,367)	(8,424)	-
Лизинг	(10,092)	(10,092)	-	-	-
Депозити от клиенти	(1,524,229)	(1,049,646)	(123,331)	(349,456)	(1,797)
Други задължения	(30,155)	(30,155)	-	-	-
Общо пасиви	**(1,588,565)**	**(1,103,157)**	**(125,698)**	**(357,913)**	**(1,797)**

31.12.2019

	Total BGN BGN'000	**MDL BGN'000**	**USD BGN'000**	**EUR BGN'000**	**Other BGN'000**
Активи					
Парични средства и салда в Националната банка	535,522	488,902	12,384	30,425	3,811
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,856	0	9,047	10,967	842
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	287,547	287,547	0	0	0
Кредити на клиенти	894,198	559,282	86,783	248,133	0
Задължителни резерви	73,295	0	20,266	53,029	0
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (2018: налични за продажба)	2,234	1,859	259	116	0
Общо активи	**1,813,652**	**1,337,590**	**128,739**	**342,670**	**4,653**
Пасиви					
Депозити в банки	337	298	0	39	0
Други заеми	31,310	15,590	3,909	11,811	0
Депозити от клиенти	1,430,536	975,508	330,826	122,043	2,159
Други задължения	37,873	35,590	1,260	1,010	13
Общо пасиви	**1,500,056**	**1,026,986**	**335,995**	**134,903**	**2,172**

Валутен риск от други операции

Групата е изложена на значителен валутен риск. Цената на придобиване на инвестицията в Moldindconbank SA е реализирана чрез плащане в молдовски леи, конвертирането на които от евро води до значителни курсови разлики.

Валутните курсови разлики са признати в Отчета за всеобхватния доход.

31.12.2020 г.

	в USD BGN '000	**в EUR BGN '000**	**в BGN BGN '000**	**Общо BGN '000**
Капиталови инвестиции		9	16,068	16,077
Заеми и вземания			9,919	9,919
Парични средства и парични еквиваленти			13,137	13,137
Общо финансови активи	**-**	**9**	**39,125**	**39,133**
Банкови заеми		22,291	36,111	58,402
Други заеми и задължения			119,397	119,397
Задължения по лизинг			24,399	24,399
Общо финансови пасиви	**-**	**22,291**	**179,907**	**202,198**

31.12.2019 г.

	в USD BGN '000	**в EUR BGN '000**	**в BGN BGN '000**	**Общо BGN '000**
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата и загубата		9	13,289	13,298
Финансови активи по амортизирана стойност			4,493	4,493
Заеми и вземания			12,589	12,589
Парични средства и парични еквиваленти	99	464	8,059	8,622
Общо финансови активи	**99**	**473**	**38,430**	**39,002**
Банкови заеми		15,540	8,014	23,554
Други заеми и задължения		9,613	143,051	152,664

Задължения по финансов лизинг		865		865
Задължения по оперативен лизинг		10,719	7,584	18,303
Общо финансови пасиви	**-**	**36,737**	**158,649**	**195,386**

49.2.Ценови риск

Групата е изложена на ценови риск от негативни промени в цените на услугите. При договаряне на новите цени клиентите на експортно ориентираните в групата дружества оказват сериозен натиск за снижаване на цените в условията на финансово-икономическа криза, включително се стига до отказ от договаряне. Дружествата, ориентирани към вътрешен пазар са подложени на ценови натиск, производен от понижена покупателна способност, липса на финансов ресурс за крайно потребление или оскъпяването на същия.

Групата е изложена на ценови риск и по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалба и загуба, и компенсаторни инструменти, отчитани по справедлива стойност.

49.3. Кредитен риск

Кредитен риск от банкови операции

В рамките на обичайната си дейност банката осигурява кредитния си риск по отношение на предоставените кредити и авансови плащания за клиенти, по отношение на неговите депозити за други финансови заеми и други извънбалансови елементи. Банката може да бъде засегната и от загуби от концентрация на кредитен риск в определена икономическа група в контекста на икономическите промени в Молдова. Управлението на кредитния риск се следи редовно чрез спазване на кредитните лимити, оценка на качеството на длъжниците и някои консервативни политики по отношение на съставянето на провизии.

Банката структурира нивата на кредитния риск, който поема, като поставя лимити върху размера на приетия риск по отношение на един кредитополучател или групи кредитополучатели и отраслови сегменти. Тези рискове се наблюдават на революираща основа и подлежат на годишен или по-чест преглед. Лимитите за нивото на кредитния риск по продуктови и отраслови сектори се одобряват на тримесечие от Съвета на директорите.

Кредитният риск е настоящият или бъдещ риск от обезценка на печалби и капитал в резултат на невъзможността на длъжника или контрагента да изпълни договорните си задължения или неизпълнение на посочените в договора задължения.

Кредитният риск на контрагента е подкатегория кредитен риск, която представлява риск от обезценка на печалбите и собствения капитал, когато контрагент по сделка е в неизпълнение преди окончателното уреждане на паричните потоци по сделката.

Рискът от сетълмент е рискът от загуба, причинена от разликата между договорената цена на сетълмента и текущата пазарна стойност за сделки, при които дълговият инструмент, собственият капитал или чуждестранната валута остават неуредени след датата на падежа.

Финансовата стабилност на банката е пряко повлияна от подхода на управление на риска. Като се има предвид, че кредитната дейност играе основна роля в дейността на банката, ефективната система за управление на кредитния риск има положителни ефекти както за банката, така и за нейните клиенти. За банката положителните ефекти се състоят в намаляване на нивото на загубите от необслужвани кредити. За клиентите положителните ефекти са оптимизиране на тарифите, повишаване на качеството, разнообразяване на услугите и ефективност на изпълнението им, повишаване степента на защита на интересите на клиентите.

Оценка на бизнес модела на портфейла на финансовите инструменти на банката

Парични средства и парични еквиваленти

Банката съхранява пари в брой на каса, транзитно, в обменното бюро, пари в други подразделения, банкомати и възпоменателни и юбилейни банкноти и монети.

Ностро сметки

Банката притежава средства в Ностро „сметка“ в НБМ, „открита за фондовете на Националната банка на Молдова в национална валута и в други сметки”. Сметка „Ностро“ в банки, „открити в лицензирани банки от Молдова и в чужбина, означава пари в чуждестранна валута.

Междубанкови депозити

Банката има две категории междубанкови депозити: краткосрочни депозити с матуритет до 1 месец и по-малко от 1 месец и краткосрочни депозити с матуритет над 1 месец и до или включително 1 година.

Минимален резерв в НБМ

Банката трябва да разполага със средства и да ги поддържа като задължителни резерви на банката на специална сметка в НБМ, в съответствие с разпоредбите на нормативните актове.

Съкровищни бонове и облигации

Тази категория се състои от краткосрочни ценни книжа, емитирани от Националната банка на Молдова и Министерството на финансите на Република Молдова (97 %) и средносрочни държавни ценни книжа.

Кредити и аванси на клиенти

Банката предлага широка гама от продукти, които могат да бъдат представени, както следва: Кредитни карти

Овърдрафти

Ипотечни кредити

Кредити за лични нужди

Факторинг

Кредити за текущи активи

Инвестиционни кредити

Кредитите се предлагат в MDL, EUR и USD.

Основната цел на банката по отношение на взаимоотношенията между нейните кредити, портфейла за предплащане и клиентите, е да поддържа договорни парични потоци за инкасиране. Тази цел е ясно идентифицирана в банковия бизнес модел на управление, мониторинг и организация. Освен това, от основните кредитни дейности на банката произтичат кредити за предоставяне на основни лихвени приходи, които се събират в брой.

Бизнес модел	**Основните фактори за тази класификация:**
Парични средства и парични еквиваленти, държани за събиране	Бизнес моделът произтича от естеството на финансовите активи (парични средства) - които имат краткосрочна характеристика. Резултатите се наблюдават на базата на амортизирана стойност. Няма история на продажбите - както се очаква за този вид финансов актив.
„Ностро“ сметки, държани за събиране	Бизнес моделът произтича от естеството на финансовите активи - с краткосрочна характеристика. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност. Няма история на продажбите - както се очаква за този вид финансов актив.
Междубанкови депозити, държани за събиране	Основните рискове на бизнес моделите съответстват на бизнес модела на активите, държани за събиране, с акцент върху кредитния риск и лихвения риск. Рискът по отношение на цената и справедливата стойност се счита за по-малко важен. Няма история на продажбите. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност.

Съкровищни бонове и облигации, държани за събиране	Основните рискове на бизнес моделите съответстват на бизнес модела на активите, държани за събиране, с акцент върху кредитния риск и лихвения риск. Рискът по отношение на цената и справедливата стойност не се счита за важен. Няма история на продажбите. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност.
Минимален резерв в НБМ, държан за събиране	Бизнес моделът произтича от естеството на финансовите активи - с краткосрочна характеристика. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност. Няма история на продажбите - както се очаква за този вид финансов актив.
Кредити и аванси на клиенти, държани за събиране	Основните рискове на бизнес моделите съответстват на бизнес модела на активите, държани за събиране, с акцент върху кредитния риск и лихвения риск. Стойностният риск не е свързан с цената или справедливата стойност. Няма история на продажбите. Резултатите се наблюдават на базата на амортизираната стойност.

Анализ на качеството на финансовите активи

31 декември 2020 г. BGN'000

	Етап 1	**Етап 2**	**Етап 3**	**Общо**
Парични средства и салда в Националната банка на Молдова	447,199	-	-	447,199
Разплащателни сметки и депозити в банки	151,529	-	-	151,529
Финансови инвестиции по амортизирана стойност	449,791	-	-	449,791
Задължителни резерви	130,621			130,621
Кредити на клиенти	602,915	106,287	23,413	732,615
Други финансови активи	6,011	-	-	6,011
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,294	-	-	2,294
Балансова стойност	**1,790,360**	**106,287**	**23,413**	**1,920,060**

	Етап 1	**Етап 2**	**Етап 3**	**Общо**
Парични средства и салда в Националната банка на Молдова	447,579	-	-	447,579
Текущи	447,579	-	-	447,579
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Загуба за коректив	(380)	-	-	(380)

Балансова стойност	447,199	-	-	**447,199**
Разплащателни сметки и депозити в банки	**151,724**	**-**	**-**	**151,724**
Текущи	151,724	-	-	151,724
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Коректив за загуби	(195)	-	-	(195)
Балансова стойност	**151,529**	-	-	**151,529**
Разплащателни сметки и депозити в банки	**130,771**	**-**	**-**	**130,771**
Текущи	130,771	-	-	130,771
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Коректив за загуби	(150)	-	-	(150)
Балансова стойност	**130,621**	-	-	**130,621**
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	**462,140**	-	-	**462,140**
Текущи	462,140	-	-	462,140
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Коректив за загуби за финансови активи	(12,349)	-	-	(12,349)
Балансова стойност	**449,791**	-	-	**449,791**

	Етап 1	**Етап 2**	**Етап 3**	**Общо**
Кредити на клиенти	**599,642**	**109,413**	**51,807**	**760,862**
Текущи	577,412	96,640	26,806	700,858
Дължими ≤ 30 дни	37055	8,353	8,169	38,752
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	4,420	3,049	7,469
Дължими > 90 дни	-	-	13,783	13,783
Коректив за загуби за финансови активи	(11,552)	(3,126)	(28,394)	(28,247)
Балансова стойност	**602915**	**106,287**	**23,413**	**732,615**
Други финансови активи	**6,023**	**-**	**-**	**6,023**
Текущи	**6,023**	**-**	**-**	6,023
Дължими ≤ 30 дни	**-**	**-**	**-**	**-**
Дължими > 30 ≤ 90 дни	**-**	**-**	**-**	**-**
Дължими > 90 дни	**-**	**-**	**-**	**-**
Коректив за загуби за финансови активи	**(12)**	**-**	**-**	(12)

Балансова стойност	**6,011**	**-**	**-**	**6,011**

31 декември 2019 г. BGN'000

	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Общо
Парични средства и салда в Националната банка на Молдова	535,522	-	-	535,522
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,857	-	-	20,857
Финансови инвестиции по амортизирана стойност	287,547	-	-	287,547
Кредити на клиенти	667,159	42,355	40,355	749,869
Други финансови активи	144,329	-	-	144,329
Други активи	1,401	-	833	2,234
Балансова стойност	**1,656,815**	**42,355**	**41,188**	**1,740,358**

	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Общо
Парични средства и салда в Национал-ната банка на Молдова	**535,998**	**-**	**-**	**535,998**
Текущи	535,998	-	-	535,998
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Загуба за коректив	(476)	-	-	(476)
Балансова стойност	**535,522**	-	-	**535,522**
Разплащателни сметки и депозити в банки	**21,378**	-	-	**21,378**
Текущи	21,378	-	-	21,378
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Коректив за загуби	(521)	-	-	(521)
Балансова стойност	**20,857**	-	-	**20,857**
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	**290,343**	-	-	**290,343**
Текущи	290,343	-	-	290,343
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	-	-
Коректив за загуби за финансови активи	(2,796)	-	-	(2,796)
Балансова стойност	**287,547**	-	-	**287,547**
Кредити на клиенти	**673,122**	**43,458**	**59,911**	**776,492**
Текущи	648,353	31,420	27,603	707,376

Дължими ≤ 30 дни	24,769	6,397	14,225	45,391
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	5,641	3,346	8,988
Дължими > 90 дни	-	-	14,737	14,737
Коректив за загуби за финансови активи	(5,962)	(1,103)	(19,556)	(26,623)
Балансова стойност	**667,159**	**42,355**	**40,355**	**749,869**
Други финансови активи	**144,500**	**-**	**6,184**	**150,684**
Текущи	144,500	-	-	144,500
Дължими ≤ 30 дни	-	-	-	-
Дължими > 30 ≤ 90 дни	-	-	-	-
Дължими > 90 дни	-	-	6,184	6,184
Коректив за загуби за финансови активи	(171)	-	(6,184)	(6,355)
Балансова стойност	**144,329**	**-**	**-**	**144,329**

Ефект от промяната на кредитните загуби:	**31 декември 2020 г.**
Парични средства и салда в Националната банка	
Баланс към 1 януари	488,565
Нетна преоценка на коректив за загуби	(380)
Създадени или закупени нови финансови активи	(40,986)
Баланс към 31 декември 2020 г.	**447,199**
Разплащателни сметки и депозити в банки	
Баланс към 1 януари	19,028
Нетна преоценка на коректив за загуби	(195)
Създадени или закупени нови финансови активи	132,696
Баланс към 31 декември 2020 г.	**151,529**
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	
Баланс към 1 януари	262,540
Нетна преоценка на коректив за загуби	(6,175)
Създадени или закупени нови финансови активи	193,426
Баланс към 31 декември 2020г.	**449,791**
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (2017: налични за продажба)	
Баланс към 1 януари	2,038
Създадени или закупени нови финансови активи	256
Баланс към 31 декември 2020 г.	**2,294**

31 декември 2019

	BGN '000
Парични средства и салда в Националната банка	
Баланс към 1 януари	499,783
Нетна преоценка на коректив за загуби	(476)
Създадени или закупени нови финансови активи	36,215
Баланс към 31 декември 2019 г.	**535,522**
Разплащателни сметки и депозити в банки	
Баланс към 1 януари	39,117
Нетна преоценка на коректив за загуби	(522)
Създадени или закупени нови финансови активи	(17,738)
Баланс към 31 декември 2019 г.	**20,857**
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	
Баланс към 1 януари	297,396
Нетна преоценка на коректив за загуби	(2,796)
Създадени или закупени нови финансови активи	(9,409)
Други корекции (включително влияние на валутния обменен курс)	6,849
Баланс към 31 декември 2019г.	**292,040**
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг все-обхватен доход	
Баланс към 1 януари	1,401
Създадени или закупени нови финансови активи	833
Баланс към 31 декември 2019 г.	**2,234**

Обяснения на термините, използвани от ТБ Молдиндконбанк С.А.:

Характеристики на Етап 1: (за всички договори, за които не е зададен знак по подразбиране):

Всички договори с дни просрочие между 0 и 30 дни (0 <= DAYS_PAST_DUE <= 31) и които не са определени в етап 3 или 2, задействат етап 1.

Веднага след като финансов инструмент е създаден / закупен или не възникне събитие по подразбиране и няма значително увеличение на кредитния риск, кредитните загуби се оценяват на 12-месечна база, признават се в печалбата или загубата и представляват провизия за загуба. Те се разпределят на базата на понастоящем наличните рискови параметри в хомогенни портфейли.

Това служи като приближение за първоначалните очаквания за кредитни загуби.

При финансовите активи приходите от лихви се изчисляват на базата на брутната сума (т.е. няма корекция за очакваните кредитни загуби).

Характеристики на Етап 2: (за всички договори, за които не е зададен знак по подразбиране):

Всички договори със сума, равна на 0, задействат разпределението в стъпка 2. Това правило идентифицира неразрешения овърдрафт и този вид договор трябва да бъде в стъпка 2. Следва да се отбележи, че всички договори с посочена главница равна на 0, са изключени при изчисляването на миграционните матрици. В бъдеще банката следва да създаде марка, върху която тези експозиции да могат да бъдат подходящо филтрирани.

Също така, всички договори с дни просрочие между 31 и 89 дни (31 <= DAYS_PAST_DUE <= 89) или договори с маркер за преструктуриране задействат етап 2.

D и E са класифицирани в етап 2.

Длъжникът може да има активи, класифицирани в етап 1 и етап 2, в зависимост от ситуацията.

Ако рискът се увеличи значително и полученото кредитно качество не се счита за кредитен риск в ниския диапазон, тогава се признават кредитни загуби, оценени през целия срок на кредита.

Очакваните кредитни загуби през целия период се признават, освен ако финансовият инструмент не представя нисък кредитен риск към датата на отчитане.

Изчисляването на приходите от лихви по финансови активи остава същото като при Етап 1.

Характеристики на Етап 3:

Длъжникът регистрира най-малко един договор за повече от 90 дни;

През последните 12 месеца длъжникът е показал признаци за неизпълнение.

Ако длъжникът има актив в етап 3, всички активи на длъжника ще се считат за такива в етап 3. Всички договори, които имат маркер за неизпълнение задействат етап 3. Ако клиентът има договор на етап 3, всички негови договори ще бъдат засегнати.

Ако кредитният риск на даден финансов актив се увеличи до точката, в която се счита, че има неизпълнение, приходите от лихви се изчисляват на базата на амортизирана стойност.

Прогнозните кредитни загуби за срока на кредита все още се признават за тези финансови активи.

МСФО 9 съдържа насоки относно изискванията за обезценка. Предложеният подход разграничава очакваните 12-месечни кредитни загуби и очакваните кредитни загуби за срока на кредита. Стандартът определя дали провизията за загуба следва да се основава на очакваните 12-месечни кредитни загуби или загубите през целия живот и зависи от това дали е налице съществена обезценка на кредита на финансовия инструмент след първоначалното признаване (или датата на ангажимента).

кредитни загуби, изчислени на **12 месеца**, са частта от очакваната кредитна загуба за цялата продължителност на очакваните кредитни загуби, произтичащи от финансови инструменти в неизпълнение, които са възможни в рамките на 12 месеца след отчетната дата (Етап 1).

прогнозните кредитни загуби **за целия период** са прогнозните кредитни загуби, произтичащи от всички възможни събития в случай на неизпълнение през прогнозния жизнен цикъл на финансовия инструмент (Етап 2 или 3).

Значимите концептуални различия са илюстрирани в таблицата по-долу:

Кредитни загуби, изчислени на 12 месеца	**Изчислени кредитни загуби за целия период**
• Прогнозните кредитни загуби на 12 месеца са загубите, произтичащи от финансови инструменти в неизпълнение, които са възможни в рамките на 12-месечен период след отчетната дата.	• Прогнозните кредитни загуби през целия период са загубите, произтичащи от всички възможни събития на неизпълнение през периода на определения финансов инструмент.
• Паричният недостиг през целия период, който ще се получи, ако неизпълнението настъпи в рамките на 12 месеца от отчетната дата (или по-кратък период, ако прогнозната продължителност на финансовия инструмент е по-малка от 12 месеца), претеглени с вероятността от възникване на неизпълнение.	• Загубите от обезценка се оценяват по прогнозни кредитни загуби през целия период, ако кредитният риск на даден инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. • Ако през следващ период не се наблюдава значително увеличение на кредитния риск, оценката на провизията за обезценка ще се върне към прогнозна кредитна загуба за 12 месеца (с изключение на обезценените закупени или емитирани инструменти).

Разпределение на експозициите по етапи към банките-кореспонденти, кредити и други активи:

31 декември 2020 г.
BGN'000

Кредити	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**Общо**
A	361,025	24,290	-	385,315
B	253441	72,509	-	311,125
C	1	12,614	12,482	25,097
D	-	-	31,143	31,143
E	-	-	8,182	8,182
	614,467	**109,413**	**51,807**	**760,862**
Коректив за загуби	(11,552)	(3,126)	(28,394)	(28,247)
Балансова стойност	**602,915**	**106,287**	**23,413**	**732,615**

Банки	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**Общо**
A+	6,023	-	-	6,023
E	-	-	-	-
	6,023	-	-	6,023
Коректив за загуби	(12)	-	-	(12)
Балансова стойност	**6,011**	**-**	**-**	**6,011**

31.12.2019

Кредити	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**Общо**
A	366,350	-	18	366,368
B	264,509	11,387	-	275,896
C	-	34,786	11,210	45,996
D	-	-	74,275	74,275
E	-	-	13,956	13,956
	630,859	**46,173**	**99,459**	**776,491**
Коректив за загуби	(5,962)	(1,103)	(19,557)	(26,622)
Балансова стойност	**624,897**	**45,070**	**79,902**	**749,869**

Банки	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**Общо**
A+	144,500	-	-	144,500
E	-	-	6,184	6,184
Коректив за загуби	(171)	-	(6,184)	(6,355)
Балансова стойност	**144,329**	**-**	**-**	**144,329**

Кредити, обезпечени с ипотека върху жилищни имоти

Следващата таблица показва кредитните експозиции за ипотечни кредити и аванси на клиенти въз основа на стойността на заема към стойността на обезпечението (LTV). LTV се изчислява като съотношението между брутната сума на кредита или сумата, заделена за задълженията по кредита, и сумата на обезпечението. Оценяването на гаранцията изключва всякакви корекции за получаване и продажба на гаранцията. Размерът на обезпечението за жилищни ипотечни кредити се основава на размера на първоначалната гаранция, актуализирана въз основа на промените в индексите на цените на жилищата. За кредити / активи, обезценени или с амортизация, сумата на обезпечението се основава на последните оценки.

Съотношение на стойността на заема към стойността на обезпечението (LTV)	**31.12.2020 г.**
	BGN'000
По-малко от 50 %	15,170
51 % - 70 %	32,655
71 % - 90 %	56,664
91 % - 100 %	17,572
Над 100 %	35,776
	157,836
Обезценени кредити	
По-малко от 50 %	947
51 % - 70 %	422
71 % - 90 %	792
91 % - 100 %	209
Над 100 %	150
	2,520
Задължения по ипотечни кредити	
По-малко от 50 %	818
71 % - 90 %	67
Над 100 %	5
	890

Съотношение на стойността на заема към стойността на обезпечението (LTV)	**31.12.2019**
	BGN'000
По-малко от 50 %	8,312
51 % - 70 %	18,240
71 % - 90 %	47,722
91 % - 100 %	15,732
Над 100 %	50,740
	140,746
Обезценени кредити	
По-малко от 50 %	575
51 % - 70 %	835
71 % - 90 %	477
91 % - 100 %	79
Над 100 %	878
	2,844
Задължения по ипотечни кредити	
По-малко от 50 %	519

71 % - 90 %	78
Над 100 %	-
	597

Кредити на корпоративни клиенти

Изплащането на дълга / спазването на задълженията на корпоративния клиент обикновено е най-уместният показател за кредитното качество на отпуснат кредит. Въпреки това допълнителната гаранция (залог) осигурява допълнителна сигурност, а ТБ Молдиндконбанк С.А. като цяло изисква корпоративните кредитополучатели да предоставят такава. Също така, ТБ Молдиндконбанк С.А. може да приема гаранции под формата на всякакви недвижими имоти.

Значително увеличение на кредитния риск

При определяне дали рискът от неплащане на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване, ТБ Молдиндконбанк С.А. смята, че разумната и подходяща информация е на разположение без неоправдани разходи или усилия. Те включват количествена и качествена информация и анализи, базирани на историческия опит на банката и кредитните оценки и прогнозната информация.

Целта на оценката е да се установи дали е налице значително увеличение на кредитния риск за дадена експозиция чрез сравняване на:

- вероятност от неизпълнение (PD) на отчетната дата с:
- остатъчната продължителност на дългосрочния живот, изчислена към момента на първоначалното признаване на експозицията (коригирана, ако е необходимо, за очакваните промени).

Нива на кредитен риск

ТБ Молдиндконбанк С.А. оценява кредитния риск, свързан с всеки актив, изложен на кредитен риск, като взема предвид някои фактори, в зависимост от това кои активи се разделят на етапи от 1 до 3. Основните критерии, използвани за разпределение по етапите са:

Дни просрочие

Класификация съгласно пруденциалните норми на Националната банка на Молдова

Вътрешен рейтинг за експозиции на юридически лица

Регистриране на неизпълнението през последните 12 месеца и т.н.

Етапите на кредитния риск се определят и калибрират по такъв начин, че рискът от неизпълнение се измерва и изчислява експоненциално, така че разликата между кредитния риск между етап 1 и 2 е по-ниска от разликата между кредитния риск между етап 2 и етап 3.

Всяка активна експозиция към кредитен риск се причислява на кредитен риск при първоначално признаване въз основа на наличната информация за кредитополучателя. Експозициите подлежат на непрекъснат мониторинг, който може да доведе до експозиция, която се прехвърля към друг клас кредитен риск във времето. Мониторингът обикновено включва използването на следните данни:

За корпоративни експозиции:

Информацията, получена от анализа на финансовите отчети, представяна тримесечно

Вътрешни рейтинги

Данни, предоставени от кредитни агенции, статии в пресата, промени във външния кредитен рейтинг

Значителни и очаквани промени в политическата, регулаторната и технологичната среда на кредитополучателя или в търговската му дейност

За експозиции на дребно:

Събрани данни за поведението на клиента

Информация за официалните доходи на длъжниците

За всички експозиции:

Историята на вътрешния кредит и банковата финансова система

Съществуващи и прогнозни промени в бизнес, финансовите и икономическите условия

Портфейлът на банката е класифициран в идентични или сходни рискови сегменти, наречени хомогенни групи. За да се отрази различното ниво на риск, беше направено разделение за експозицията на корпоративния сектор, като сегментите се базират на нивото на отпуснатата сума (в евро). Експозицията на дребно и корпоративната експозиция са класифицирани според спецификата на продукта, отразена чрез сегментиране на Групата сметки.

Договорите на дребно бяха разделени на следните сегменти: Търговия на дребно, кредитни карти на дребно, потребление на дребно TL, потребители на дребно TM, потребители на дребно TS, ипотека на дребно и овърдрафт на дребно. По този начин бяха сформирани шест хомогенни групи и група други договори за търговия на дребно „На дребно, други”. Последната група се състои от продукти, които не могат да формират разпределение на базата на исторически процент на неизпълнение по следните причини: малко договори, продукти, които вече не са налични в последните записи на портфейла.

Корпоративните клиенти бяха разделени на два подсегмента: Корпоративни клиенти => 140 хил. и корпоративни <140 хил. За да се постигне разделението, отпуснатата сума беше конвертирана в евро и агрегирана на ниво клиент.

Банката е използвала статистически модели за анализ на събраните данни и за генериране на оценки на експозицията през целия живот на експозициите и как се очаква те да се променят в резултат на изминалото време.

Изчисленията на ECL (очаквана кредитна загуба) се основават на следните параметри:

Срочна структура на вероятността от неизпълнение (PDt),

Срочна структура на загубата при неизпълнение (LGD),

Срочна структура на експозицията при неизпълнение (EAD),

Стойност на отстъпка.

Вероятност от неизпълнение

Вероятността от неизпълнение е критична информация както за изчислението на очакваната кредитна загуба, така и за оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск. Стойностите на вероятността от неизпълнение бяха разпределени въз основа на сегментирането и разпределението на просрочието в дни. Сегментацията на риска, взета предвид за всички сегменти, се основава на просрочие в дни, тъй като няма други детерминанти на риска или статистически модели (например рейтинг). Групите просрочие в дни бяха разпределени въз основа на следните подходи: клиент или договор.

ТБ Молдиндконбанк С.А. смята, че значително увеличение на кредитния риск възниква преди даден актив да надхвърли 30 дни. Дните в просрочие се определят чрез преброяване на броя на дните от най-краткия период на просрочие, за който не е получено пълно плащане. Дните в просрочие се определят без да се взема предвид гратисният период, който може да бъде предоставен на кредитополучателя.

Ако няма доказателства за значително увеличение на кредитния риск в сравнение с първоначалното признаване, тогава изчисляването на очакваната загуба на инструмент се възобновява до измерване на 12-месечната очаквана кредитна загуба. Някои качествени показатели за растеж на кредитния риск могат да покажат нарастване на риска от неизпълнение, който продължава след като показателят престане да съществува. В тези случаи банката определя изпитателен срок, в който финансовият актив трябва да демонстрира добро поведение, за да докаже, че кредитният риск е намалял в достатъчна степен. Когато договорните условия на кредита са били променени, доказателствата, че критериите за признаване на живота на очакваната кредитна загуба вече не са изпълнени, включва

актуализирана история на извършените плащания на променените договорни условия. По правило този период е 12 месеца.

Банката следи за ефективността на критериите, използвани за идентифициране на значителни увеличения на кредитния риск чрез периодични прегледи, за да потвърди, че:

критериите не съответстват, когато активът има просрочие от 30 дни;

средното време между установяването на значително увеличение на кредитния риск и неплащането изглежда разумно;

експозициите обикновено не се прехвърлят директно от 12-месечната оценка на очакваната кредитна загуба на хора с кредитни дефицити;

няма неоправдана променливост при прехвърлянето на премиите за загуби между 12-месечна вероятност от неизпълнение (Етап 1) и вероятност от неизпълнение за жизнения цикъл (Етап 2).

Неизпълнение

Банката счита, че даден финансов актив е в неизпълнение, когато:

малко вероятно е длъжникът изцяло да изплати кредитните си задължения към банката, без да прибягва до действия като принудително изпълнение на залога (ако има такива);

длъжникът има повече от 90 дни просрочие за значително кредитно задължение към банката;

длъжникът е бил в състояние на неизпълнение през последните 12 месеца (както е определено съгласно Рамката Базел III);

кредитополучателят е вероятно да преструктурира актива в резултат на фалит поради невъзможността на длъжника да изплати кредитните си задължения.

За да прецени дали даден длъжник е в неизпълнение, банката отчита показателите, включително:

качествени: напр. нарушение на договорните условия;

количествено: напр. неплащане на друго задължение на същия длъжник към банката; и

въз основа на вътрешно генерирани данни, получени от външни източници.

Включване на информация за бъдещи периоди

Банката включва информация, свързана с бъдещи периоди, както при оценката на кредитния риск на инструментите, за които тя е нараснала значително след първоначалното й признаване, така и при измерването на очакваната кредитна загуба.

Банката формулира три икономически сценария: базов сценарий, който представлява 50 % вероятност за среден сценарий и два по-малко вероятни сценария, положителен и отрицателен сценарий, като всеки определя вероятност 25 %.

Базовият сценарий е съобразен с информацията, използвана от банката за други цели, като например стратегическо планиране и бюджетиране. Отчетената външна информация включва данни и икономически прогнози, публикувани от правителствени и парични органи в Република Молдова и специалисти от финансовия сектор.

Периодично банката извършва стрес-тестове с екстремни шокове, за да оцени финансовата си стабилност. Най-малко веднъж годишно се извършва цялостен преглед на проектирането на сценарии от група експерти от банката.

Банката идентифицира и документира основните детерминанти на кредитния риск и загубите по кредити за всеки портфейл от финансови инструменти и, като използва исторически анализ на данните, оценява връзките между макроикономическите променливи и кредитния риск и кредитните загуби.

Основните двигатели, генериращи кредитен риск за портфейлите на едро, са: Ръст на БВП, безработица и лихвени проценти. За експозициите към конкретни отрасли и / или региони ключовите фактори включват и съответните цени на стоки и

/ или недвижими имоти. Основните двигатели, генериращи кредитен риск за портфейлите на дребно, са: нивото на безработица, цените на жилищата и лихвените проценти.

Отписване на кредити / активи

Кредитите или активите, за които са формирани провизии в съответствие с МСФО 9 в обем от 100 % от тяхната балансова стойност, така че нетната им стойност да е нула, могат да бъдат анализирани за отписване (формиране на загуба). Такива кредити или активи ще бъдат отписани, ако банката няма разумни очаквания за възстановяване на активите в разумни срокове. Допълнителен критерий, използван за определяне на разумното очакване на банката за възстановяване на въпросните активи, е регистрирането на над 360 дни в просрочие на разглежданите активи.

Банката предоговаря / удължава кредити на клиенти с финансови затруднения, за да увеличи възможностите за събиране и да минимизира риска от неизпълнение. Съгласно Наредбата за удължаване и предоговаряне на отпуснати от банката кредити, ако се установи обективността на причините, водещи до невъзможност за изпълнение на съществуващия график за погасяване на кредита, банката започва проучване на възможността за удължаване или предоговаряне на кредита. като изисква от клиента основните документи, необходими за анализа. По преценка на банката, на нея може да ѝ се наложи да разполага с всички необходими документи, за да разполага с цялата необходима информация за вземане на обективно и справедливо решение.

Ревизираните договорни условия обикновено включват удължаване на падежа, промяна на погасителния план на лихвите и промяна на условията на договора за кредит. Както кредитите за

корпоративни, така и корпоративни заемополучатели са предмет на политика на удължаване и предоговаряне. Органите за вземане на решения на банката периодично преглеждат докладите за дейността на банката по удължаване и предоговаряне.

За модифицираните финансови активи като част от политиката на банката за удължаване и предоговаряне, оценката на дните в просрочие отразява дали подобрението е подобрило или възстановило способността на банката да събира лихви и главница и предишен опит на банката с подобни действия за удължаване или предоговаряне. Като част от този процес, банката оценява изпълнението на плащанията на кредитополучателя спрямо променените договорни условия и взема под внимание различни поведенчески показатели.

Като основен критерий съществуването на удължаване или предоговаряне е качествен показател за значително увеличение на кредитния риск. Клиентът трябва да демонстрира висока способност за плащане и изпълнение на договорни задължения в продължение на дълъг период от време, преди неговата експозиция да не се счита за засегната от висок кредитен риск и може да бъде преоценена експозиция към кредитен риск, съответстващ на етапа / етапа 1.

Загубата при неизпълнение е сумата на загубата при неизпълнение, ако е вероятна. ТБ Молдиндконбанк С.А. оценява параметрите на загубата при неизпълнение въз основа на историческите нива на възстановяване на вземанията спрямо участващите контрагенти. Стойностите на загубата при неизпълнение вземат предвид структурата, гаранцията, ранг на вземането, индустрията на контрагента и разходите за възстановяване на обезпечение, което е неразделна част от финансовия актив.

EAD е очакваната експозиция при неизпълнение. ТБ Молдиндконбанк С.А. поучава очакваната експозиция при неизпълнение от текущата експозиция на контрагента и потенциалните промени в текущата стойност, позволени по договора в резултат на амортизацията. Очакваната експозиция при неизпълнение на финансов актив е брутната счетоводна стойност към момента на неизпълнението. За кредитни ангажименти, очакваната загуба при неизпълнение са всички бъдещи суми, отнасящи се към договора, които се оценяват въз основа на исторически наблюдения и прогнози.

Както е описано по-горе, и при условията, при които се използва максимум 12-месечна вероятност от неизпълнение за финансовите активи от Етап 1, ТБ Молдиндконбанк СА измерва очакваната кредитна загуба, като взема предвид риска от неизпълнение спрямо максималната продължителност на договора (включително опциите на кредитополучателя), през която той е изложен на кредитен риск, дори и за управлението на кредитния риск ТБ Молдиндконбанк СА да разглежда по-дълъг период. Максималният срок на договора се простира до датата, на която ТБ Молдиндконбанк С.А. има право да поиска възстановяване на аванс или да прекрати кредит или гаранция по кредит.

Когато моделирането на параметър се извършва колективно, финансовите инструменти се групират на базата на общи рискови характеристики, които включват:

вид инструмент;

класификация на кредитния риск;

вид гаранция;

Съотношение на стойността на заема към стойността на обезпечението за ипотеки на дребно;

датата на първоначалното признаване, оставащия срок до падеж; сектор.

31.12.2020 (BGN'000)

	Етап_1	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Корекция за обезценка (МСФО9)	-	-	-	-
Начален баланс 2020	5,439,646	1,006,171	31,367,135	**37,812,952**
Етап на прехвърляне 1	202,247	(104,407)	(97,839)	-
Етап на прехвърляне 2	(876,938)	934,626	(57,688)	-
Етап на прехвърляне 3	(103,117)	(128,382)	231,498	-
Увеличаване на вътрешния дълг	4,843,039	485,714	371,871	**5,700,624**
Намаляване поради отписване	(2,021,235)	(459,200)	(2,302,343)	**(4,782,778)**
Нетни колебания, дължащи се на промени в кредитния риск	3,870,993	1,339,385	3,655,198	**8,865,576**
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	(3,144)	-	(4,882,452)	**(4,885,596)**
Други корекции	203,192	51,361	108,912	**363,465**
Баланс в края на периода 31 декември	**11,554,683**	**3,125,268**	**28,394,292**	**43,074,243**

КОРПОРАТИВНИ	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Начален баланс 2020	3,893,572	748,001	27,892,255	**32,533,828**
Етап на прехвърляне 1	39,796	(39,796)	-	**-**
Етап на прехвърляне 2	(719,605)	722,513	(2,908)	**-**
Етап на прехвърляне 3	(81,776)	(34,026)	115,802	**-**
Увеличаване на вътрешния дълг	3,769,272	446,897	363,517	**4,579,686**
Намаляване поради отписване	(1,790,691)	(368,126)	(1,717,913)	**(3,876,730)**
Колебания, дължащи се на промени в кредитния риск (нетно)	3,177,063	779,120	1,310,232	**5,266,415**
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	-	-	(3,609,293)	**(3,609,293)**
Други корекции	202,895	51,359	108,736	**362,990**
Баланс в края на периода 31 декември	**8,490,526**	**2,305,942**	**- 24,460,428**	**- 35,256,896**

НА ДРЕБНО	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Начален баланс 2020	1,546,074	258,170	3,474,880	**5,279,124**
Прехвърляне към етап 1	162,450	(64,611)	(97,839)	**-**
Прехвърляне към етап 2	(157,333)	212,113	(54,780)	**-**
Прехвърляне към етап 3	(21,341)	(94,356)	115,697	**-**
Увеличаване на вътрешния дълг	1,073,752	25,870	8,354	**1,107,976**
Намаление поради отписване	(222,193)	(78,127)	(584,428)	**(884,748)**
Колебания, дължащи се на промени в кредитния риск (нетно)	685,253	560,264	2,344,965	**3,590,482**
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	(3,144)	-	(1,273,159)	**(1,276,303)**
Други корекции	297	2	176	**475**
Баланс в края на периода 31 декември	**3,063,815**	**819,325**	**3,933,866**	**7,817,006**

31.12.2019 (BGN'000)

Баланс в началото и в края на периода, миграционни етапи

	Етап_1	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Начален баланс 2019	14,014	9,200	69,827	93,040
Етап на прехвърляне 1	5,569	(5,292)	(277)	-
Етап на прехвърляне 2	(314)	592	(278)	-
Етап на прехвърляне 3	(21)	(370)	391	-
Увеличаване на вътрешния дълг	9,556	1,337	63	10,956
Намаляване поради отписване	(4,584)	(1,917)	(5,324)	(11,826)
Нетни колебания, дължащи се на промени в кредитния риск	(7,012)	(1,066)	4,120	(3,959)
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	-	-	(33,952)	(33,952)
Изменение в модела	(11,277)	(1,409)		(12,685)
Други корекции	33	27	(187)	(127)
Баланс в края на периода 31 декември	**5,963**	**1,103**	**34,382**	**41,447**

КОРПОРАТИВНИ	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Начален баланс 2019	13,266	8,890	66,233	88,389
Етап на прехвърляне 1	5,204	(5,187)	(17)	-
Етап на прехвърляне 2	(288)	534	(246)	-
Етап на прехвърляне 3	(3)	(230)	233	-
Увеличаване на вътрешния дълг	9,044	1,284	26	10,355
Намаляване поради отписване	(4,444)	(1,850)	(4,693)	(10,987)
Колебания, дължащи се на промени в кредитния риск (нетно)	(6,515)	(1,149)	2,116	(5,547)
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	-	-	(32,889)	(32,889)
Изменение в модела	(12,030)	(1,500)	-	(13,530)
Други корекции	33	27	(190)	(130)
Баланс в края на периода 31 декември	**4,268**	**820**	**30,573**	**35,661**

НА ДРЕБНО	**Етап_1**	**Етап_2**	**Етап_3**	**ОБЩО**
Начален баланс 2019	748	310	3,594	4,652
Прехвърляне към етап 1	365	(105)	(260)	-
Прехвърляне към етап 2	(26)	58	(32)	-
Прехвърляне към етап 3	(17)	(140)	158	-
Увеличаване на вътрешния дълг	511	3	37	551
Намаление поради отписване	(129)	(17)	(631)	(777)
Колебания, дължащи се на промени в кредитния риск (нетно)	(510)	83	2,003	1,576
Намаление поради преместване в задбалансови позиции	-	-	(1,063)	(1,063)
Изменение в модела	753	91	-	844
Други корекции	(0)	-	3	3
Баланс в края на периода 31 декември	**1,695**	**283**	**3,809**	**5,786**

Гаранции и други финансови ангажименти на

За да отговори на финансовите нужди на клиентите, Банката поема различни ангажименти и условни задължения. Въпреки че такива задължения не се признават в баланса, те носят кредитен риск и следователно са част от общия риск на Банката. Общата стойност на условните задължения (гаранции) към 31 декември 2020 г. е в размер на 35,353 хил. лв.(2019: 34,658 хил.лв.). Към 31 декември 2020 г. поетите финансови и други ангажименти са на обща стойност 43,575 хил. лв.(2019: 35,243 хил.лв.).

Кредитен риск на останалите бизнес сектори

Кредитен риск е основно рискът, при който заемополучателите, клиентите и другите контрагенти на групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските и кредитните вземания. Последните са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудно събираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Паричните, включително разплащателни операции, са ограничени до банки с добра репутация и ликвидност.

Предоставени заеми

Към датата на всеки финансов отчет Групата определя дали кредитният риск по финансовите инструменти се е променил значително спрямо първоначалното признаване, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка, Групата преразглежда движението и/или преструктурираният на инструмента, както и обективни външни фактори, които, по преценка на Групата, могат да имат отражение върху вземанията на индивидуално или колективно ниво. В допълнение се преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 30 дни.

Групата приема даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие над 90 дни. В определени случаи, обаче, даден финансов актив може да се разглежда като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Групата да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него.

Групата прилага портфейлен и индивидуален подход за изчисление на обезценката за очаквани кредитни загуби за предоставени кредити. Групата измерва кредитния риск като използва вероятността за неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD).

Групата признава провизия за очаквани кредитни загуби (ECL) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ECL се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ECL се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ECL). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ECL за целия срок на инструмента).

49.4.Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Тя провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружествата в групата.

Ликвиден риск на Moldindconbank SA

	Балансова стойност	Брутна стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От една до пет години	Над пет години	Неопределен матуритет
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
31 декември 2020 г.								
Видове финансови пасиви								
Балансови пасиви								
Депозити в банки	367	367	367	-	-	-	-	-
Други заеми	23,722	26,924	1,063	548	7,058	11,737	6,518	-
Лизинг	10,092	10,092	-	-	1,864	8,228	-	-
Депозити от клиенти	1,524,229	1,535,916	946,100	82,706	372,496	132,037	2,577	-
Други задължения	30,155	30,155	-	-	-	-	-	30,155
	1,588,565	**1,603,454**	**947,530**	**83,254**	**381,418**	**152,002**	**9,095**	**30,155**
Задбалансови пасиви								
Задължения по предоставени кредити и издадени гаранции	19,309	19,309	3,198	3,302	12,602	198	9	-
Видове финансови активи								
Балансови активи								
Парични средства и салда в Националната банка	447,199	447,579	447,579	-	-	-	-	-
Разплащателни сметки и депозити в банки	151,529	151,724	151,724	-	-	-	-	-
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	449,791	465,746	108,201	61,963	284,903	10,679	-	-
Кредити на клиенти	738,626	1,000,936	31,300	50,082	215,517	465,939	225,125	12,973
Задължителни резерви	130,621	130,772	130,772	-	-	-	-	-
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,294	2,033	133	295	843	578	184	-
Други активи	14,538	15,839	8,584	2	5,192	458	448	1,155
	1,934,598	**2,214,629**	**878,293**	**112,342**	**506,455**	**477,654**	**225,757**	**14,128**

	Балансова стойност	Брутна стойност	До 1 м	От 1 до 3 м	От 3 м до 1 г	От 1 до 5 г	Над 5 г	Неопределен матуритет
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
31 декември 2019 г.								
Видове финансови пасиви								
Депозити в банки	337	376	326	50	-	-	-	-
Други заеми	31,310	33,902	871	685	9,987	16,048	6,311	-
Депозити от клиенти	1,430,536	1,442,547	797,978	95,417	430,078	116,417	2,657	-
Други задължения	37,873	37,873	8,430	4,215	4,173	354	-	20,701
	1,500,056	**1,514,698**	**807,605**	**100,367**	**444,238**	**132,819**	**8,968**	**20,701**
Задбалансови пасиви								
Задължения по предоставени кредити и издадени гаранции	20,519	20,519	7,785	-	-	-	-	-
Видове финансови активи								
Парични средства и салда в Националната банка	535,522	535,997	535,997	-	-	-	-	-
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,856	21,378	21,378	-	-	-	-	-
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	287,547	298,274	92,161	37,415	148,562	20,136	-	-
Кредити на клиенти	894,198	1,126,499	98,732	101,301	207,798	484,050	215,429	19,189
Задължителни резерви	73,295	73,379	73,379	-	-	-	-	-
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (2017: налични за продажба)	2,234	1,996	94	373	830	501	-	198
	1,813,652	**2,057,523**	**821,741**	**139,089**	**357,190**	**504,687**	**215,429**	**19,387**

Матуритетен анализ на финансови активи и финансови пасиви от други бизнес операции

31.12.2020 г.	*Без матурите*	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи по справедлива стойност през печалба и загуба	8450	1	7	381	-	-	2,245	4,993	**16,077**
Заеми и вземания		2,881	1,830	2,302	2,681	216	9		**9,919**
Парични средства и парични еквиваленти	13,137								**13,137**
Общо активи	**21,587**	**2,882**	**1,837**	**2,683**	**2,681**	**216**	**2,254**	**4,993**	**39,133**
Банкови заеми		230	559	3,683	14,995	11,304	20,004	7,627	**58,402**
Други заеми и задължения			20,947		22,009	76,441			**119,397**
Задължения по лизинг		427	890	1,255	2,198	3,828	11,843	3,958	**24,399**
Общо пасиви		**657**	**22,396**	**4,938**	**39,202**	**91,573**	**31,847**	**11,585**	**202,198**

31.12.2019 г.	*Без матуритет*	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи по спроведлива стойност в печалбата и загубата	12,137	777	384						**13,298**
Финансови активи по амортизирана стойност		1,169	504	1,859			430	531	**4,493**
Заеми и вземания		2,788	1,988	1,707	4,987	1,036	83		**12,589**
Парични средства и парични еквиваленти	8,622								**8,622**
Общо активи	**20,759**	**4,734**	**2,876**	**3,566**	**4,987**	**1,036**	**513**	**531**	**39,002**
Банкови заеми		306	3,491	1,469	3,138	5,151	9,736	263	**23,554**
Други заеми и задължения					56,387	96,277			**152,664**
Задължения по финансов лизинг					235	630			**865**
Задължения по оперативен лизинг					5,145	13,158			**18,303**
Общо пасиви		**306**	**3,491**	**1,469**	**64,905**	**115,216**	**9,736**	**263**	**195,386**

Риск на лихвоносните парични потоци

Лихвен риск от банкови операции

31.12.2020	**Балансова стойност BGN'000**	**До 3 месеца BGN'000**	**3-6 месеца BGN'000**	**6-12месеца BGN'000**	**1 - 5 години BGN'000**	**Над 5 години BGN'000**	**Неопределен матуритет BGN'000**
Парични средства и салда в Националната банка	447,199	272,702	-	-	-	-	174,496
Задължителни резерви	130,621	109,080	-	-	-	-	21,542
Разплащателни сметки и депозити в банки	151,529	140,989	-	-	-	-	10,540
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,294	771	701	281	-	-	541
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	449,791	177,376	133,542	138,873	-	-	-
Кредити на клиенти	738,626	708,757	7,257	1,300	6,424	4,980	9,908
	1,920,060	**1,409,675**	**141,500**	**140,454**	**6,424**	**4,980**	**217,027**
Депозити в банки	(367)	(33)	-	-	-	-	(334)
Други заеми	(23,722)	(9,589)	(7,008)	(883)	(4,744)	(1,437)	(60)
Лизинг	(10,092)	-	(1,479)	-	(4,306)	(4,306)	-
Депозити от клиенти	(1,524,229)	(866,299)	(44,042)	(100,311)	(141)	-	(513,437)
Други задължения	(30,155)	(30,155)	-	-	-	-	-
	(1,588,565)	**(906,076)**	**(52,530)**	**(101,194)**	**(9,191)**	**(5,743)**	**(513,831)**

31 декември 2019 г.	**Балансова стойност**	**До 3 месеца**	**3-6 месеца**	**6-12месеца**	**1 - 5 години**	**Над 5 години**	**Неопределен матуритет**

	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и салда в Националната банка	535,522	350,029	-	-	-	-	185,493
Задължителни резерви	73,295	51,738	-	-	-	-	21,557
Разплащателни сметки и депозити в банки	20,856	7,335	-	-	-	-	13,521
Капиталови инструменти, отчитани по справед-лива стойност през друг всеобхватен доход (2017: налични за продажба)	2,234	759	654	289	-	-	532
Дългов инструмент – по амортизирана стойност	287,547	159,710	78,939	48,898	-	-	-
Кредити на клиенти	894,198	846,287	14,580	6,104	9,201	7,426	10,600
	1,813,652	**1,415,858**	**94,173**	**55,291**	**9,201**	**7,426**	**231,703**
Депозити в банки	(337)	(39)	-	-	-	-	(298)
Други заеми	(31,310)	(7,267)	(15,578)	(357)	(2,617)	(5,247)	(244)
Депозити от клиенти	(1,430,536)	(849,118)	(48,884)	(114,821)	(0)	-	(417,714)
	(1,462,184)	**(856,424)**	**(64,462)**	**(115,178)**	**(2,617)**	**(5,247)**	**(418,256)**
Нетно	**351,468**	**559,434**	**29,712**	**(59,888)**	**6,585**	**2,179**	**(186,554)**

Лихвен риск от други бизнес операции

31.12.2020 г.

	безлихвени	**с плаващ лихвен %**	**с фиксиран лихвен %**	**Общо**
	BGN '000	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**
Капиталови инвестиции	8,447		7,630	16,077
Заеми и вземания	8,726		1,193	9,919
Парични средства и парични еквиваленти	11,496		1,641	13,137
Общо финансови активи	**28,669**	**-**	**10,464**	**39,133**
Банкови заеми		12,499	45,903	58,402
Други заеми и задължения	33,978		85,419	119,397
Задължения по лизинг		2,068	22,331	24,399
Общо финансови пасиви	**33,978**	**14,567**	**153,653**	**202,198**

31.12.2019 г.

	безлихвени	**с плаващ лихвен %**	**с фиксиран лихвен %**	**Общо**
	BGN '000	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата и загу-бата	12,137		1,161	13,298
Финансови активи по амортизирана стойност			4,493	4,493
Заеми и вземания	9,630		2,959	12,589
Парични средства и парични еквиваленти	7,680		942	8,622
Общо финансови активи	**29,447**	**-**	**9,555**	**39,002**
Банкови заеми		15,718	7,836	23,554
Други заеми и задължения	27,139		125,525	152,664
Задължения по финансов лизинг		865		865
Задължения по оперативен лизинг			18,303	18,303
Общо финансови пасиви	**27,139**	**16,583**	**151,664**	**195,386**

Управление на застрахователния риск

Основната застрахователна дейност е да се поема риск от загуба от лица и организации, които са преки субекти на риска, както и финансови и други рискове произтичащи от дадено застрахователно събитие. Дейността е изложена на несигурност свързана с времето и размера на обезщетенията по договори, както и на пазарен риск в частта представляваща инвестиционна дейност. Ограничаването на застрахователния риск се извършва чрез управление на застрахователните договори посредством лимити, методи на ценообразуване и мониторинг на здравно осигурителната дейност.

Инвестициите във финансови активи целят да намалят пазарния и финансовия риск по дейността от застраховане.

Финансовият риск възниква във връзка с извършените инвестиции във финансови инструменти което може да доведе до допълнителни финансови рискове, като пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Това налага балансираност на подхода при избора на финансови инструменти за инвестиране.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала групата цели да създава и поддържа възможности да продължи да функционира като група от действащи предприятия и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Компанията майка текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между лихвоносните привлечени средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към датата на съответния финансов отчет:

	31.12.2020 ***BGN '000***	***31.12.2019*** ***BGN '000***
Общо дългов капитал, т.ч.:	***1,724,049***	***1,636,227***
Депозити от банкови клиенти	*1,524,229*	*1,430,536*
Привлечен от банка ресурс от др.фин. институции	*23,722*	*31,310*
Задължения на търг. дружества по банкови заеми	*58,402*	*23,554*
Задължения към свързани предприятия	*77,695*	*109,655*
Задължения за покупка на акции	*2,151*	*4,304*
Търговски задължения	*19,839*	*19,267*
Задължения по търговски заеми	*18,011*	*17,601*
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	*(742,486)*	*(638,295)*
Нетен дългов капитал	***981,563***	***997,932***
Общо собствен капитал	***249,912***	***253,218***
Общо капитал	***1,231,475***	***1,251,150***
Съотношение на задлъжнялост	***79,71%***	***79,76%***

Справедливи стойности

Групата определя справедлива стойност съгласно МСФО 13, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани), на активни пазари за сходни активи или пасиви;
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени включени в ниво 1, които могат да се намерят за актива или пасива, или директно (т.е. като котировки) или индиректно (т.е. получени от котировки);
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на налична пазарна информация (неналични входящи данни).

Таблицата по долу представлява анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност според използваните оценъчни методи.

Таблицата по долу представлява анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност според използваните оценъчни методи.

31.12.2020 г.	**Балансова стойност**	**Справедлива стойност**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**
Финансови активи	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	**8,828**	**6,107**	**6,107**		**-**
Некотирани капиталови инвестиции	*2,721*	*-*	*-*	*-*	*-*
Котирани капиталови инвестиции	*6,107*	*6,107*	*6,107*	*-*	*-*
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	**1,207,880**	**1,207,880**	**457,041**	**2,294**	**748,545**
Финансови активи по амортизирана стойност / Дългови инструменти /	*457,041*	*457,041*	*457,041*		
Финансови активи по справедлива стойност в др.всеобхватен доход	*2,294*	*2,294*		*2,294*	
Кредити на банкови клиенти	*738,626*	*738,626*			*738,626*
Вземания от свързани предприятия	*731*	*731*	*-*	*-*	*731*
Вземания от клиенти и доставчици	*2,673*	*2,673*			*2,673*
Вземания по застрахователни договори	*4,412*	*4,412*			*4,412*
Вземания от продажба на акции	*736*	*736*			*736*
Други вземания	*1,367*	*1,367*			*1,367*
Парични средства и парични еквиваленти	**742,486**	**742,486**		*-*	**742,486**
Общо активи	**1,959,194**	**1,956,473**	**463,148**	**2,294**	**1,491,031**
Финансови пасиви					
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.					
Депозити от банкови клиенти	*1,524,229*	*1,524,229*			*1,524,229*
Привлечен от банката ресурс от др. фин.институции	*23,722*	*23,722*			*23,722*
Задължения към свързани лица	*77,695*	*77,695*	*-*	*-*	*77,695*
Търговски задължения	*19,839*	*19,839*	*-*	*-*	*19,839*
Задължения по търговски заеми	*18,011*	*18,011*			*18,011*
Задължения по придобити акции	*2,151*	*2,151*	*-*	*-*	*2,151*
Задължения по застрахователни договори	*576*	*576*	*-*	*-*	*576*
Други задължения	*31,647*	*31,647*	*-*	*-*	*31,647*
Задължения по лизинг	*34,491*	*34,491*	*-*	*34,491*	
Задължения по банкови кредити	*58,402*	*58,402*	*-*	*-*	*58,402*
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	**1,790,763**	**1,790,763**	**-**	**34,491**	**1,756,272**

31.12.2019 г.	**Балансова стойност**	**Справедлива стойност**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**
Финансови активи	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***	***BGN '000***
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	**13,298**	**10,576**	**10,576**		**-**
Некотирани капиталови инвестиции	*2,722*	*-*	*-*	*-*	*-*
Котирани капиталови инвестиции	*10,576*	*10,576*	*10,576*	*-*	*-*
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	**1,201,061**	**1,201,061**	**292,040**	**2,234**	**906,787**
Финансови активи по амортизирана стойност / Дългови инструменти /	*292,040*	*292,040*	*292,040*		
Финансови активи по справедлива стойност в др.всеобхватен доход	*2,234*	*2,234*		*2,234*	
Кредити на банкови клиенти	*894,198*	*894,198*			*894,198*
Вземания от свързани предприятия	*1,119*	*1,119*	*-*	*-*	*1,119*
Вземания от клиенти и доставчици	*2,743*	*2,743*			*2,743*
Вземания по застрахователни договори	*5,487*	*5,487*			*5,487*
Вземания от продажба на акции	*1,451*	*1,451*			*1,451*
Други вземания	*1,789*	*1,789*			*1,789*
Парични средства и парични еквиваленти	**638,295**	**638,295**		*-*	**638,295**
Общо активи	**1,852,654**	**1,849,932**	**302,616**	**2,234**	**1,545,082**
Финансови пасиви					
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.					
Депозити от банкови клиенти	*1,430,536*	*1,430,536*			*1,430,536*
Привлечен от банката ресурс от др. фин.институции	*31,310*	*31,310*			*31,310*
Задължения към свързани лица	*109,655*	*109,655*	*-*	*-*	*109,655*
Търговски задължения	*19,267*	*19,267*	*-*	*-*	*19,267*
Задължения по търговски заеми	*17,601*	*17,601*			*17,601*
Задължения по придобити акции	*4,304*	*4,304*	*-*	*-*	*4,304*
Задължения по застрахователни договори	*557*	*557*	*-*	*-*	*557*
Други задължения	*31,308*	*31,308*	*-*	*-*	*31,308*
Задължения по лизинг	*27,350*	*27,350*	*-*	*27,350*	
Задължения по банкови кредити	*23,554*	*23,554*	*-*	*-*	*23,554*
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	**1,695,442**	**1,695,442**	**-**	**27,350**	**1,668,092**

50. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата:
Сегментните приходи и разходи за 2020 г. включват:

31.12.2020	Банков сектор	Застрахователен сектор	Търговия със стоки от вида "Направи си сам"	Нефинансови предприятия, извършващи финансови активи	Медицински услуги	Производство на перилни препарати	Други	Общо	Консолидация	Група
Приходи от дейността	155,078	17,332	102,945	172	17,875	3,131	7,486	**304,019**	2,603	301,416
Разходи за дейността	(44,946)	(12,735)	(73,576)	(1)	(3,683)	(2,539)	(4,923)	**(142,403)**	(736)	(141,667)
Нетен доход от дейността	**110,132**	**4,597**	**29,369**	**171**	**14,192**	**592**	**2,563**	**161,616**	***1,867***	**159,749**
Оперативни и административни разходи	(53,198)	(2,152)	(21,792)	(3,801)	(12,428)	(2,495)	(2,725)	**(98,591)**	(1,818)	(96,773)
Други финансови приходи/разходи нетно		(105)	(1,181)	4,277	(140)	(490)	(190)	**2,171**	7,460	(5,289)
Амортизации	(16,058)	(344)	(6,772)	(768)	(1,768)	(453)	(740)	**(26,903)**	(44)	(26,859)
Други доходи и загуби нетно	664		1,986	(11)	446	19	(35)	**3,069**		3,069
Оперативна печалба	**41,540**	**1,996**	**1,610**	**(132)**	**302**	**(2,827)**	**(1,127)**	**41,362**	**7,465**	33,897
Печалба от придобиване и освобождаване на и от дъщерни дружества								(63)		(63)
Печалба/загуба преди облагане с данъци								**33,834**		**33,834**
Данъци върху печалбата								(3,860)		(3,860)
Печалба/загуба от продължаващи дейности								**29,974**		**29,974**
Печалба/загуба от преустановени дейности								3		3
Нетна печалба/(загуба) за годината								**29,977**		**29,977**
Печалба/загуба от асоциирани дружества										
Нетна печалба/(загуба) за годината								**29,977**		**29,977**

Сегментните активи и пасиви към 31 декември 2020 г. включват:

31.12.2020	Банков сектор	Застрахователен сектор	Търговия със стоки от вида "Направи си сам"	Нифинансови предприятия, извършващи финансови активи	Медицински услуги	Производство на перилни препарати	Други	Общо	Консолидация	Група
Имоти, машини и оборудване	25,401	29	48,051	2,383	9,573	6,070	9,692	**101,199**		101,199
Активи с право на ползване	10,772	2,928	16,703	1,975	1,990	599	509	**35,476**	615	34,861
Инвестиционни имоти		3		1,150			12,602	**13,755**		13,755
Финансови активи	452,085	12,157	9	734			3,178	**468,163**		468,163
Кредити на банкови клиенти	738,625							**738,625**		738,625
Търговски вземания/Вземания по застрахователни договори		4,502	1,638	20,273	1,777	567	2,092	**30,849**	19,650	11,199
Материални запаси			25,099	34	615	3,059	4,765	**33,572**	41	33,531
Парични средства и парични еквиваленти	729,349	7,464	1,896	1,860	913	4	1,000	**742,486**		742,486
Активи на сегмента	**1,956,232**	**27,083**	**93,396**	**28,409**	**14,868**	**10,299**	**33,838**	**2,164,125**	**20,306**	**2,143,819**
Неразпределени активи										**51,333**
Общо активи										**2,195,152**
Депозити от клиенти	1,524,229							**1,524,229**		1,524,229
Привлечен от банка ресурс от други финансови институции	23,722							**23,722**		23,722
Задължения към свързани лица		85	22	124,940	2,362	10,887	12,454	**150,750**	73,055	77,695
Задължения на търговски дружества към банкови институции			12,499	39,825	1,423	3,768	887	**58,402**		58,402
Задължения към доставчици и клиенти			18,236	40	365	950	248	**19,839**		19,839
Задължения по получени търговски заеми				17,748			263	**18,011**		18,011
Задължения по лизинг	10,092	3,038	16,856	2,048	1,402	618	437	**34,491**		34,491
Други специфични задължения за банки	63,150							**63,150**		63,150
Пасиви на сегмента	**1,621,193**	**3,123**	**47,613**	**184,601**	**5,552**	**16,223**	**14,289**	**1,892,594**	**73,055**	**1,819,539**
Неразпределени пасиви										375,613
Общо пасиви										**2,195,152**

Сегментните приходи и разходи за 2019 г. включват:

2019	Банков сек-тор	Застрахова-тел-ен сектор	Търговия със стоки от вида "Направи си сам"	Нефинан-сови предп-риятия, из-вършващи финансови активи	Медицин-ски услуги	Перилни препарати и битова хи-мия	Други	Общо
Приходи от дейността (външни)	24,907	17,867	102,217	13	15,971	2,095	10,926	173,996
Разходи за дейността	(4,441)	(13,927)	(73,252)		(3,894)	(2,036)	(7,156)	(104,706)
Нетен доход от дейността	***20,466***	***3,940***	***28,965***	***13***	***12,077***	***59***	***3,770***	***69,290***
Оперативни и административни разходи	(5,860)	(2,309)	(20,143)	(2,297)	(10,995)	(2,223)	(4,937)	(48,764)
Други финансови приходи/разходи нетно		(1,631)	(930)	734	(93)	(294)	(254)	(2,468)
Амортизации	(968)	(360)	(6,651)	(333)	(1,715)	(564)	(877)	(11,468)
Други доходи и загуби нетно			1,600	83	32	50	830	2,595
Оперативна печалба	**13,638**	**(360)**	**2,841**	**(1,800)**	**(694)**	**(2,972)**	**(1,468)**	**9,185**
Печалба от придобиване и освобожда-ване на и от дъщерни дружества								175,935
Печалба/загуба преди облагане с да-нъци								**185,120**
Данъци върху печалбата								(5,258)
Печалба/загуба от продължаващи дей-ности								**179,862**
Печалба/загуба от преустановени дей-ности								4
Нетна печалба/(загуба) за годината								**179,866**
Печалба/загуба от асоциирани дружества								(52)
Нетна печалба/(загуба) за годината								**179,814**

Сегментните активи и пасиви към 31 декември 2019 г. включват:

31.12.2019	Банков сектор	Застрахователен сектор	Търговия със стоки от вида "Направи си сам"	Нифинансови предприятия, извършващи финансови активи	Медицински услуги	Производство на перилни препарати	Други	Общо
Имоти, машини и оборудване	28,176	50	48,795	2,520	10,682	6,164	11,647	108,034
Активи с право на ползване	9,170	3,150	10,492	2,002	1,368	638	301	27,121
Инвестиционни имоти		67		1,241			12,602	13,910
Финансови активи	289,781	13,772	9	793			3,217	307,572
Кредити на банкови клиенти	894,198							894,198
Търговски вземания/Вземания по застрахователни договори		5,487	1,063	316	929	81	6,555	14,431
Материални запаси			27,347	34	588	2,955	4,833	35,757
Парични средства и парични еквиваленти	629,673	3,046	1,374	2,240	598	4	1,360	638,295
Активи на сегмента	**1,850,998**	**25,572**	**89,080**	**9,146**	**14,165**	**9,842**	**40,515**	**2,039,318**
Неразпределени активи								65,052
Общо активи								**2,104,370**
Депозити от клиенти	1,430,536							1,430,536
Привлечен от банка ресурс от други финансови институции	31,310							31,310
Задължения към свързани лица				102,243			7,412	109,655
Задължения на търговски дружества към банкови институции			15,540		1,984	4,661	1,369	23,554
Задължения към доставчици и клиенти					423	222	18,622	19,267
Задължения по получени търговски заеми				17,359			242	17,601
Задължения по лизинг	8,182	3,217	11,145	2,136	1,390	653	627	27,350
Други специфични задължения за банки	69,366							69,366
Пасиви на сегмента	**1,539,394**	**3,217**	**26,685**	**121,738**	**3,797**	**5,536**	**28,272**	**1,728,639**
Неразпределени пасиви								20,966
Общо пасиви								**1,749,605**

51. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Анализ на ефекта от пандемията от COVID 19 върху финансовите резултати в група Доверие и ползвани мерки за подкрепа от страна на държавата.

През 2019 г. консолидираните приходи достигнаха до 149 млн. лева (без приходи от Молдиндконбанк), което е ръст 7% спрямо предходната година.

Водещи бизнес направления в консолидираните приходи са Болнична и медицинска помощ, Магазини „Направи си сам“, Строителство, Застрахователни и здравни услуги и Винопроизводство.

На следващата таблица сме представили приходите по дружества към 31.12.2020 г.

Приходи	31.12.2020	31.12.2019	Ръст
	000 BGN	000 BGN	%
Доверие Брико АД	102 945	102 225	0,70%
МБАЛ Доверие АД	11 775	12 438	-5,33%
МЦ Доверие АД	5 484	5 211	2,60%
ОЗОФ Доверие АД	16 423	16 007	2,60%
ЗК Медико 21 АД	909	2 072	-56,13%
Българско вино ООД	2 821	2 517	12,08%
Новоселска гъмза АД	314	285	10,18%
Хидроизомат АД	1 512	5 589	-72,95%
Доверие грижа АД	3 131	2 095	49,45%
Биляна Трико АД	306	363	-15,70%
Дунав АД	2 529	1 710	47,89%
СТМ Доверие ЕООД	423	403	4,96%
Общо	**148 572**	**150 915**	**-1,55%**

Видно от представените данни пандемията се е отразила до някаква степен, като спада на приходите на съпоставима база спрямо 2019 г. е 1.55%.

При пет от дъщерните дружества имаме спад на приходите, като при МБАЛ Доверие АД /ограничен планов прием и операции/ и Биляна трико АД /намален наем на отдадените активи на оператора на трикотажното производство/този спад се дължи на пандемията.

При ЗК Медико 21 спадът се дължи на фактори извън пандемията свързани с мениджмънта основно загуба на клиенти.

При Хидроизомат АД спадът се дължи на динамиките в бизнеса на жилищно строителство.

Във връзка с пандемията част от дружествата са се възползвали от мерките на държавата свързани с подпомагане на бизнеса и заетостта.

Доверие Брико АД (Mr. Bricolage) – дружеството отчете първоначален спад на приходите във връзка с извънредни мерки от 13/03/2020 г. към полугодието на 2020 г. При този първи локдаун беше затворен само един магазин. Останалите магазини продължиха да работят макар и в условията на ограничителни мерки. В последствие през лятото и към края на октомври 2020 г. дружеството успя да навакса изоставането в приходите и отбеляза и ръст / близо до 1%. Новият локдаун от 27.11.2020 г. отново ограничи дейността на дружеството, но като цяло за 2020 г. имаме ръст в приходите спрямо 2019 г.

„Доверие – Брико“ АД се възползва от мярката 60/40 на основание реализиран спад на приходите от продажби.

Един от магазините на дружеството, позициониран в търговски център тип мол беше с преустановена дейност през периода от 14.03.2020 г. до 17.05.2020 г.

В тази връзка са получени компенсации за месеците март, април и май в общ размер на 93,707.75 лева, в т.ч. 78,735.39 лева за възнаграждения и 14,972.36 лева за осигуровки на служители в отпуск или престой /за затворения магазин/.

От 28.11.2020 г. до 21.12.2020 г. отново магазинът локализиран в София Саут Ринг Мол е затворен. Обезщетението по мярка 60/40 е 15 хил. лева.

Първоначално във връзка с пандемията беше договорен шестмесечен гратисен период за плащанията по главницата на дългосрочния банков кредит. Гратисният период обхващаше месеците от април до месец септември 2020 година включително. Респективно беше договорено и удължаване на срока на заема със шест месеца.

Впоследствие, обаче, дружеството се възползва от договорена възможност за предсрочно погасяване на разсрочената във връзка с COVID 19 главница. Предсрочното погасяване беше реализирано на 2.10.2020 г. Възстановен беше и първоначалният срок на договора.

ОЗОФ Доверие АД – към момента не се наблюдава сътресение в бизнеса, като дори дружеството отчита нарастване на приходите си. Дружеството не се е възползвало от възможности за подпомагане на бизнеса от страна на държавата.

Медико 21 АД - дружеството отчита спад на приходите, като причина не е в извънредните мерки. Загубени са два големи договора. Загубени са договор със Софарма АД /360 хил.евро/ прехвърлен в другото дружество в групата ОЗОФ Доверие АД и договор с Юробанк АД /200 хил.евро/ спечелен от трети застраховател. Отчете се и загуба и на здравните застраховки по линия на руските туристи за лято 2020 г. Дружеството не се е възползвало от възможности за подпомагане на бизнеса от страна на държавата.

МБАЛ Доверие АД и МЦ Доверие АД – дружествата отчитат минимален спад на приходите, като причина е настъпилите извънредни мерки от 13/03/2020 г. Засегнат е основен бизнес свързан с отмяна на планови операции, профилактични прегледи, женски и детски консултации.

МБАЛ "Доверие" АД сключи Договор на **19.11.2020 г.** за финансиране по проект BG05M9OP001-1.099-0001 „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19“ .

Основните дейности на проекта са свързани с повишаване на мотивацията и на възможностите за защита от заболяването чрез изплащане на допълнителни възнаграждения и чрез осигуряване на лични предпазни средства на медицински и немедицински служители, които първи посрещат предизвикателствата на пандемичната криза, свързана с разпространението на COVID-19.

Основните параметри по договора са:

1. Максимално допустимият финансов ресурс, с който може да се изплащат допълнителните възнаграждения от страна на ЛЗ (1- 5 броя пациенти – аванс в размер на 1537лв. брутно възнаграждение и осигуровки за сметка на работодател х 40 бр. максимално медицински и немедицински персонал – 61 480 лв.; 6- 10 броя пациенти – аванс в размер на 1537лв. брутно възнаграждение и осигуровки за сметка на работодател х 70 бр. максимално медицински и немедицински персонал 107 590 лв.; 11-50 броя пациенти – аванс в размер на 1537лв. брутно възнаграждение и осигуровки за сметка на работодател х 100 бр. максимално медицински и немедицински персонал 153 700 лв., 51 и повече броя пациенти – аванс в размер на 1537лв. брутно възнаграждение и осигуровки за сметка на работодател х 200 бр. максимално медицински и немедицински персонал 307 400 лв.).

2. С получените средства заведения следва да изплатят допълнителни трудови възнаграждения съгласно Кодекса на труда на основание чл.13, ал.1, т. 4 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата за месец март 2020г., аналогично и за последващите месеци на лицата – медицински и немедицински персонал, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан Коронавирус. Размерът на изплатените средства от лечебните заведения следва да включва брутното допълнително възнаграждение и осигурителни вноски за сметка на работодателя, за всеки месец на лицата в лечебното заведение, които отговарят на изискванията, така че нетното допълнително възнаграждение, което трябва да получи всяко от лицата да е 1000 лева, съгласно националното законодателство. Максималният брой на персонала, който може да получи допълнително възнаграждение от лечебното заведение е в зависимост от настанените за лечение пациенти с доказан Коронавирус, както следва:

- до 5 включително хоспитализирани пациенти с доказан Коронавирус през отчетния календарен месец – до 40 човека медицински и немедицински персонал;

- от 6 до 10 включително хоспитализирани пациенти с доказан Коронавирус през отчетния календарен месец – до 70 човека медицински и немедицински персонал;

- от 11 до 50 хоспитализирани пациенти с доказан Коронавирус през отчетния календарен месец – до 100 човека медицински и немедицински персонал;

- 51 и повече хоспитализирани пациенти с доказан Коронавирус през отчетния календарен месец – до 200 човека медицински и немедицински персонал.

Първият аванс МБАЛ "Доверие" АД получи през месец декември 2020 г. на база хоспитализирани пациенти с доказан Коронавирус през месец ноември 2020 г. По отношение на броя хоспитализирани пациенти МБАЛ „Доверие”АД попадна в диапазона от 11 до 50 хоспитализирани пациенти с доказан Коронавирус и получи финансиране – за максимум 100 броя медицински и немедицински персонал по 1537 лв. на всяко нает лице или общ финансов ресурс, платим от Министерство на здравеопазването през месец декември 2020 г. в размер на 153 700,00 лева.

МБАЛ „Доверие”АД разкри нова структура с 10 броя легла за неусложнени случаи и 2 броя интензивни легла за лечение на пациенти с доказан Коронавирус, считано от 26.10.2020 година, във връзка със Заповед № РД-01-690 от 19.10.2020 г. на Столичната регионална здравна инспекция.

Приходите от новото отделение в последните месеци на 2020 г. в голяма степен компенсира изоставането на приходите от другите отделения в предходните месеци от годината.

Във връзка с пандемията от COVID-19 се ползва и възможността за разсрочване на главници по инвестиционни кредити към обслужващата Юробанк България АД, както следва:

- **МБАЛ „Доверие”АД** за период от 4 месеца: март, април, май и юни 2020 г. се погасява само уговорената редовна лихва по кредита (отсрочено е погасяване на главница в размер на 62 586,00 лв. х 4 месеца = **250 344,00 лв.);**
- **МЦ „Доверие”АД** за период от 6 месеца: март, април, май, юни, юли и август 2020 г. се погасява само уговорената редовна лихва по кредита (отсрочено е погасяване на главница в размер на 10 000,00 лв. х 6 месеца = **60 000,00 лв**.).

Хидроизомат АД, Дунав АД: - дружествата са специализирани в сферата на строителството и замразиха строителните си дейности при първото затваряне на икономиката от месец март. След отмяна на мерките през лятото и есента дружествата бързо възстановиха работа по започнатите строителни обекти и на база предходната година се отчита ръст на приходите.

Хидроизомат АД е получило компенсации по реда на чл.1 ал. 2 от ПМС 55/30.03.2020 год. /мярка 60/40 за 8 бр. заети в дружеството/за периода от 16.03.2020 до 13.05.2020 год. в размер на 16 760,79 лева.

Дунав АД не се е възползвало от възможности за подпомагане на бизнеса от страна на държавата.

Българско вино ЕООД и Новоселска гъмза АД – за първо тримесечие 2020 г. приходите са съпоставими с тези от 2019 г**.** Дружествата отчитат спад на приходите за втората половина на март 2020 г., като причина е настъпилите извънредни мерки от 13/03/2020 г. Поради затваряни основно на ресторанти и специализирани търговци на дребно най-силно намаляват продажбите на бутилирани вина. По-малък е спада на продажбите на наливни вина. Дружествата се преориентират към онлайн продажби и постепенно наваксаха изоставането в продажбите през трето и четвърто тримесечие на 2020 г., които са и сезонно по-силни в бранша.

Към края на 2020 г. Българско вино ЕООД реализират ръст на годишна база.

Новоселска гъмза АД също реализира минимален ръст на продажбите на годишна база. При съпоставката на общите приходи /таблицата/ следва да се има предвид, че през 2019 г. имаме извънреден приход от продажба на ДМА /земя и сграда на старата винарно/ в общ размер от 200 000 евро.

Дружествата се възползват от две допълнителни мерки за субсидии по линия на Държавен фонд „Земеделие“.

БГ Вино ЕООД – мярка De minimis – 8 962.5 лв. и Мярка 21 – 9 000 лв. – общо 17 962.5 лв.

Новоселска гъмза АД – мярка De minimis – 6 360 лв. и Мярка 21 – 5 000 лв. – общо 11 360 лв.

Доверие Грижа АД - към момента не се наблюдава сътресение в бизнеса, като дори дружеството отчита нарастване на приходите си. Във връзка с кризата са разработени два нови продукта дезинфектант за повърхности и дезинфектант за ръце. Предвид на специализацията си в производство на перилни и почистващи препарати дружеството се възползва от кризата с пандемията. Дружеството не се е възползвало от възможности за подпомагане на бизнеса от страна на държавата.

СТМ Доверие АД - към момента не се наблюдава сътресение в бизнеса, като дори дружеството отчитат нарастване на приходите си. Дружеството не се е възползвало от възможности за подпомагане на бизнеса от страна на държавата.

“Moldindcombank” S.A.

Към 31 декември 2020 г. Молдиндконбанк е участвала като ответник в редица дела, възникнали в резултат на нейната оперативна дейност. По мнение на ръководството на дъщерното дружество, правния отдел и отдела за проблемни заеми, както и външни адвокати (по отношение на съдебни дела, в които са представени интересите на банката), вероятността от загуба на тези дела към референтната дата не е голяма.

52. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ДАТАТА НА БАЛАНСА)

Доверие Обединен Холдинг АД

На свое заседание на 09.03.2021 г. Управителният съвет на „Доверие – обединен холдинг“ АД взе решение за увеличение на капитала на Дружеството при условията на чл. 196, ал. 1 и чл. 194, ал. 1 от Търговския закон, чл. 112 и сл. ЗППЦК, от 18,736,099 лв., разпределен в 18,736,099 броя обикновени поименни безналични акции, всяка една с право на един глас и номинална стойност от по 1 лв., до 21,500,000 лв., чрез издаване на нови 2,763,901 броя безналични акции, с право на един глас и номинална стойност от 1 лев и емисионна стойност от 4.20 лв. за акция. Увеличението на капитала ще се извърши в условията на публично предлагане на новоемитираните акции.

Капиталът на Дружеството ще бъде увеличен, само ако бъдат записани и платени най-малко 1,381,951 акции с номинална стойност от 1 лев и емисионна стойност от 4.20 лева всяка една, в който случай капиталът на Дружеството ще бъде увеличен само със стойността на записаните и платени акции.

Във връзка с продължаващата световна пандемия от Covid-19, с Решение на Министерски съвет №72 от 26.01.2021 г. беше удължен срокът на извънредната епидемична обстановка в България до 30 април 2021г.

С Протокол от заседание на Надзорния съвет на „Доверие – Обединен Холдинг“ АД от 30.03.2021 год. членовете на Надзорния съвет освобождават от длъжност като член на Управителния съвет Мина Тенчева Николова – Ангелова и избират за член на Управителния съвет Христо Георгиев Христов. Решението е обнародвано в Агенцията по вписвания на 12.04.2021 година.

“Moldindcombank” S.A.

а) Оставка на заместник-председателя

На 10 февруари 2021 г. беше приета оставката на г-жа Пенка Кратунова, заместник-председател на Управителния комитет.

б) Спазване на нормативната рамка

Понастоящем Банката е в процес на преразглеждане на вътрешната регулаторна рамка, за да се съобрази с разпоредбите на BASEL III и пакета CRD IV в областта на управлението на ликвидността с прилагането от 1 януари 2021 г. на изискванията за покритие на ликвидността (LCR) и в областта на разкриването на информация в съответствие с нормативната рамка, одобрена от НБМ, както и прилагането през 2021 г. на ILAAP (Вътрешен процес на оценка на адекватността на ликвидността).

в) COVID-19 въздействие

През януари 2021 г. извънредната национална комисия по обществено здраве одобри Националния имунизационен план срещу COVID-19, който включва съвместен план за ваксинация на населението. Освен това Парламентът чрез Решение № 49 към 31 март 2021 г., е обявил извънредно положение на

цялата територия на Република Молдова за периода 1 април - 30 май 2021. Това решение няма да повлияе значително на бизнеса на Банката.

Трябва да се отбележи, че от началото на годината броят на заразените с вируса на Covid-19 в Молдова се е увеличил в сравнение с последните месеци на 2020 г. Ръководството на Банката активно следи развитието на събитията и е готово да предприеме всички необходими мерки за поддържане дейността на банката, защита на служителите и зачитане на интересите на клиенти и акционери.

Понастоящем Банката е в процес на преразглеждане на вътрешната регулаторна рамка, за да се съобрази с разпоредбите на BASEL III и пакета CRD IV в областта на управлението на ликвидността с прилагането от 1 януари 2021 г. на изискванията за покритие на ликвидността (LCR) и в областта на разкриването на информация в съответствие с нормативната рамка, одобрена от НБМ, както и прилагането през 2021 г. на ILAAP (Вътрешен процес на оценка на адекватността на ликвидността).

МЦ Доверие АД На 2 февруари 2021г. е вписано заличаването като търговец на „АМБУЛАТОРИЯ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ-МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР СОФИЯ 2000” ЕООД, ЕИК 130077092 в Търговския регистър и регистър на ЮЛНЦ поради преобразуването му чрез вливане в “МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР – ДОВЕРИЕ” АД, ЕИК 131447502.

Доверие Брико АД

На 13 януари 2021 година е сключен анекс към договора за наем на магазин София 3 , с които е договорена отстъпка в размер на базовия наем за периода от 28 ноември 2020 година до отпадане на ограниченията за посещения на клиенти в търговските центрове тип мол, във връзка с негативните последици от пандемията COVID-19. С анекс от месец февруари е удължен срокът на договора за наем с допълнителни четири месеца.

В края на месец февруари 2021 година е удължена валидността на издадената банкова гаранция, като обезпечение по договора за наем на магазин София 3, до 31 март 2022 година.

През месец февруари 2021 година е удължен с една година срокът на договора за краткосрочен банков кредит при максимален размер на кредита 4,500 евро . Договорена е и промяна в условията на олихвяване на дълга по кредита, както следва: за сумите, които са усвоени в евро, лева или щатски долари, дългът ще се олихвява, съответно с едномесечния EURIBOR, референтния лихвен процент на банката или едномесечния LIBOR, за периода на действие на договора, плюс 1.60 пункта надбавка годишно, но не по-малко от 1.60%.

В края на месец февруари 2021 година е удължена валидността на издадената банкова гаранция, като обезпечение по договора за наем на магазин София 3, до 31 март 2022 година.

През месец март 2021 година е удължена валидността на издадените банкови гаранции, като обезпечение по договорите за наем на магазини София 1 и Варна, до 31 март 2022 година.

Съгласно Заповед № РД-01-173 от 18.03.2021 г. за въвеждане на временни противоепидемични мерки на територията на Република България на Министъра на здравеопазването, издадена във връзка с Решение № 72/26.01.2021 г. на Министерския съвет на РБългария за удължаване на срока на извънредната епидемична обстановка на територията на РБългария, Дружеството беше задължено да преустанови търговската си дейност във всички физически магазини за периода от 22 март 2021 година до 31 март 2021 година. Впоследствие, периодът на затваряне на магазините, но с възможност за обособяване на външни търговски площи беше удължен до 11 април 2021 година, а за магазин София 3, локализиран в търговски център тип мол – до 15 април 2021 година.

Дружеството кандидатства за безвъзмездна финансова помощ по проект „Запази ме“ , във връзка със затварянето на магазините, за 250 служители в неплатен отпуск за общо 1,678 дни през месец март 2021 година.

За предотвратяване на евентуално негативно влияние и ефекти на пандемията върху дейността на Дружеството и финансовото му положение, ръководството е предприело следните мерки:

- за периода на затваряне на магазините са обособени външни търговски зони и е създадена организация за бързо и качествено обслужване на клиентите, без допускането им в магазините;
- договорени са намаления на наеми, както следва: отпадане на базовия наем на затворения магазин София 3, находящ се в търговски център тип мол, за месец януари 2021 година; намаление с 50% на наемите на магазини София 1, Варна, Плевен, Пловдив 2 и Стара Загора за периода на затваряне на магазините, считано от 22 март 2021 година;
- Дружеството кандидатства и получи одобрение за безвъзмездна финансова помощ по проект „Запази ме“ за 17 служители на магазин София 3 за общо 256 дни в неплатен отпуск през месец януари 2021 година. Проектът се финансира от Европейския Социален фонд по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и предвижда изплащане на компенсации на служители в неплатен отпуск, работеши в затворени обекти, поради наложените ограничения от пандемията COVID-19. Безвъзмездната финансова помощ се изплаща директно на служителите.
- постигнати са договорености за намаляване на размера на дължимото роялти с 40% за периода от април до юни 2021 година, както и отсрочване на дължимите плащания;

На проведено Общо събрание на акционерите на „Доверие – Брико“ АД на 15.04.2021 година беше взето решение за разпределяне на дивидент в размер на 2,343 хил. лева.

Доверие Капитал АД

На 12.01.2021 г. е сключен предварителен договор за покупко-продажба на целият пакет акции притежавани от Доверие-Капитал АД в капитала на Новоселска гъмза АД за 242 хил. лв. Страните се задължават да сключат окончателен договор за покупко-продажба на Акции в срок до 6 месеца, но не по-

рано от 4 месеца от сключване на предварителния договор.

На 14.01.2021 г. купувачът преведе предвидения в чл.7 (2), т.А задатък в размер на 76 хил. лв.

На 07.04.2021 г. е сключено споразумение към предварителен договор за покупко-продажба на целият пакет акции притежавани от Доверие-Капитал АД в капитала на Новоселска гъмза АД. Страните се споразумяха да прекратят предварителния договор по взаимно съгласие.

На 09.04.2021 г., съгласно чл. 4 от Споразумението, Доверие-Капитал АД е възстановило на купувача получения, съгласно чл.7 (2), т.А задатък в размер на 76 хил. лв.

На 14.04.2021 г. е проведено ОСА на Доверие-Брико АД, на което е взето решение за разпределяне на дивидент от печалбата за 2020 г. в размер на 142 лв. на акция. Доверие-Капитал АД притежава 71.93% или 11 868 бр. акции от капитала на дружеството и е начислило приходи от дивиденти в размер на 1 685 хил.лв.

Доверие Инвест ЕАД

На 11 февруари 2021 година с решение на едноличния собственик на капитала е извършена промяна в състава на Съвета на директорите. Освободени са Пенка Кратунова и Николай Борисов и на тяхно място за членова на СД са избрани Сашо Георгиев Пенов и Херберт Степич. Решението е обнародвано в ТРРЮЛНЦ на 22.02.2021 г. от Агенция по вписванията.

На 29.03.2021 год. бяха закупени нови 4851 акции от емисия MD14MICB1008, с което дяла в капитала на Доверие-Инвест ЕАД в Молдиндконбак - Молдова нарастна с 0.10 % и вече е 73.73%

Новоселска гъмза АД

Продажба на сградите и земите собственост на „Новоселска гъмза"АД, както и на част от ДМА, за което е подписан предварителен договор за покупко-продажба от 08.04.2021 г.

Във връзка с продължаващата световна пандемия от Covid-19, описана в приложение 2.1.1. от настоящия финансов отчет, с Решение на Министерски съвет №72 от 26.01.2021 г. беше удължен срокът на извънредната епидемична обстановка в България до 30 април 2021 г.

Годишният консолидиран финансов отчет, приключващ на 31.12.2020г. е одобрен за публикуване на 26 април 2021 година от:

Анна Павлова
Председател на УС

Александър Христов
Изпълнителен директор

Христо Христов
Член на УС